

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVIII.   V Ljubljani, februarja 1901.   *2. zvezek*

Praznik darovanja Gospodovega ali svečnica.

I. Simeonovo prerokovanje.

Glej, ta je postavljen v padec in v
vstajenje mnogim v Izraelu in v zna-
menje, katerega bodo ugovarjali. In tvojo
dušo bo presunil meč! Luk. 2, 34. 35.

Svetla zvezda je vodila modre iz jutrove dežele ter jih sled-
nič pripeljala v Betlehem, kjer so našli in z očmi gledali to, kar
jim je zvezda kazala: Jezusa Kristusa! On je namreč po
besedah sv. Janeza Ev. *resnična luč, katera razsvetljuje vsakega*
človeka, ki pride na svet, on je zasijal kakor svetla luč v črno
temo, v katero je bil zagrnjen tedanji svet, razgnal je z lučjo
sv. vere, ki jo je prižgal, temne oblake zmot in neverstva ter
pokazal človeštvu jasno nebo, na katerem odsevajo kakor mične
zvezde sv. resnice, ki jih je učil. Zato pa slišimo v današnjem
sv. evangeliju, kako hiti sivolasi starček Simeon, razsvetljen po
sv. Duhu, v jeruzalemski tempel in poln svete radosti sprejme iz
rok preblazene Matere Marije presveto Dete Jezusa v svoje naročje
ter glasno hvaleč Boga za toliko milost vsklikne: *Sedaj, o Gospod,*
pustiš v miru svojega hlapca, ker so videle moje oči tvoje zveli-
čanje — luč v razsvetljenje nevernikom! Kakor se z radostjo na-
polni srce človeško, ko po dolgi temni noči zopet razlije milobno
svojo svetlobo zlati solčni žarek na zemeljsko površje ter v novo
življenje vzbudi vse stvari; tako nekako, le v večji meri, se je
vzradostilo srce pobožnega Simeona, ko je s svojimi očmi gledal
sveti obraz Jezusa, po katerem so tisočletja prej zdihovali očaki
in preroki.

Toda glej, kako se v toliki radosti hipoma zmrači obraz sivolasega starčka, neka skrivnostna resnoba mu zasije iz oči, in v preroškem duhu govori: *Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu in v znamenje, kojemu bodo ugovarjali; tvojo dušo pa bo presunil meč.*

Resnico in pomen teh preroških besedi svetega Simeona hočemo danes premišljevati v imenu Jezusa in Marije!

I. Sin božji se je včlovečil, da odreši vse ljudi, zato, da vsi, ki vanj verujejo, ne poginejo, ampak imajo večno življenje. (Jan. 3, 15.) Namen odrešenja je torej vstajenje, rešenje vseh ljudi, in vendar pravi Simeon, da je Zveličar postavljen mnogim v vstajenje, mnogim pa tudi padec, v pogubo! Zakaj to? Zato ker mnogi, lahko rečemo večina, ga niso sprejeli kot Sina božjega, niso hoteli vanj verovati ali pa so že sprejeto vero zopet zavrgli in tako žalostno vekomaj poginili, kakor spričuje sv. Pavel: *Zadeli so ob kamen spodtike, kakor je pisano: glej, na Sion položim kamen spodtike in skalo pohujšanja.* (Rim. 9, 32.)

1. Prvi, ki so zadeli ob ta kamen, so bili Judje po besedah sv. pisma: *In njegovi ga niso sprejeli.* (Jan. 1, 11.) Njegovi — izvoljeno ljudstvo božje, po sv. pismu poučeno, po božji previdnosti ohranjeno, da se iz njega rodi Zveličar sveta — to ljudstvo ga po večini ne spozna, ga ne sprejme, ga zavrže: in njegovi ga niso sprejeli. — Zaprli so oči, da ne vidijo; zatienili useša, da ne slišijo del in naukov včlovečenega Sina božjega, katere je storil ali učil pred njimi. Zato je Kristus primoran vsklikniti pri pogledu na nesrečni Jeruzalem: *O da bi bilo spoznalo tudi ti, kar je tebi v prid; zdaj pa je skrito tvojim očem!* (Luk. 19, 42.) In tako govoreč pretaka britke solze, ki mu jih usiljuje trdovratnost tega ljudstva. In prej že je o drugi priliki izjavil: *Ako bi ne bil delal med njimi čudežev, kakršnih ni delal nihče drugi, dali bi se nekako opravičili; toda videli so jih, pa so zaničevali mene in mojega Očeta.* (Jan. 15, 24.) Kristus slovesno izjavi pred sodnjim dvorom v hiši Kajfovi, da je On Sin božji, pa oni ga obsodijo v smrt, češ, da je *Boga proklinjal!* Poncij Pilat ga hoče oprostiti vsake obtožbe, ker spozna, da je pravičen — oni pa vpijejo: *križaj ga!* Njegova kri pridi nad nas in otroke naše! — Jezus umira na križu, oni se mu posmehujejo, vstane od smrti, oni pa podkupijo stražnike groba njegovega, da bi tajili njegovo vstajenje! Kristus je bil njim torej

res v kamen opodtike, pa kdo je kriv? Njih prosto-
voljna slepota!

2. Predragi v Gospodu, je mar Kristus sedaj mej ljudmi mnogo na boljšem? Ali sedanji svet po večini radovoljno in gostoljubno sprejema Kristusa, ali ga pa odriva od sebe kakor svojedobno trdovratni Judje, tako da veljajo tudi dandanes še besede: *in njegovih ga niso sprejeli*? Kako je spoznavan in češčen večinoma Jezus Kristus, ne rečem med neverniki, ampak med kristijani, med katoličani? Koliko teh je, ki se nad njim spodtaknejo in padejo! Zakaj? Oči imajo, pa ne vidijo; ušesa imajo, pa ne slišijo! Nečejo verovati njegovih nauk, ako verujejo, pa po njih ne živijo! Jezus še dandanes uči, razsvetljuje, deli dobrote, dela čudeže, biva osebno med nami v podobi kruha, se daje v jed, se daruje, kliče in vabi k sebi! Pa odgovor ljudi, kakšen je? *Nečemo, da ta kraljuje nad nami!* ali kakor je svoječasno upila pred Pilatom podivjana druhal Judov: *Proč ž njim in daj nam Barabo.* (Luk. 23, 18.) Mnogi mu zapirajo srca, zapirajo vrata, pehajo ga od sebe, preganjajo, teptajo njegovo Kri! Pa kdo je kriv? Prosto voljna zaslepljenost ljudi! *Vsakdo, ki pade na tem kamnu, bo potlačen; tistega pa, na katerega pade, ga stré,* (Luk. 20, 18.) tako pravi Kristus sam o sebi.

II.1. *Znamenje, kateremu bodo ugovarjali*, to je bil Jezus Kristus, ko je živel kot človek na svetu, to je tudi sedaj, ko sedi na desnici božji v nebesih. Še vedno se uresničujejo besede prerokove: *Raztezal sem celi dan svoje roke pred ljudstvom, ki me ni poslušalo in mi je ugovarjalo.* (Rim. 10, 21. in Izaj. 65, 2, 1.) Ali ni bilo vsem Judom prosto sprejeti Jezusove zveličavne nauke, ali jim ni bila morda dana prilika, da se prepričajo o resnici teh nauk? Koliko čudežev je storil Kristus, da bi potrdil resnico svojih nauk, in nasprotniki niso mogli tajiti teh čudežev; kako prepričevalno je govoril, kako miloressesno so donele njegove besede, kako čisto in sveto je bilo njegovo življenje, ki je samo že pričalo o svetosti njegovih nauk, da mu tudi njegovi nasprotniki niso mogli očitati greha! Pa kaj je koristilo? kaj so mu odgovorjali zaslepljeni Judje? *Ali ne pravimo prav, da imaš v sebi hudobnega duha in da s pomočjo poglavarja peklenškega izganjaš hudobne duhove?* (Mark 3, 22.) In ko jim mili Jezus resno govori na srce, preteč jim kazni za njihove hudobije, ko jim govori o svojem božanstvu sklicujoč se na svoja dela, kaj store nasprotniki? *Kamenje pobirajo, da bi je vanj metali!* (Jan. 8, 59.) — In kakor Kristusu samemu, tako so

ugovarjali pozneje tudi njegovim apostolom in učencem, tako da jim je očital sv. Štefan: *Vi se vedno protivite sv. Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi.* (Dej. apr. 7, 51.) In ko jim pové sveti mučenec, da *vidi nebo odprto in Jezusa sedečega na desnici božji* — kaj storé Judje? *Tiščali so si ušesa in skupno nanj navalili.* Ali ni bil torej Jezus večini Judov res znamenje, kateremu so ugovarjali?

2. Pa ne le Judom pred malone 2000 leti, Kristus je znamenje, kateremu ugovarjajo, tudi še dandanes in celó pri tistih ljudeh, ki so pri sv. krstu sprejeli sv. vero, ki so udje njegove sv. katoliške cerkve. Kakor v stari zavezi po preroku Izajiju, tako toži lahko Kristus tudi dandanes proti mnogim kristijanom: *Sinove sem si vzgojil, oni pa so me zaničevali,* ali kakor govori v priliki o vinogradu: *Bil je gospodar, ki je zasadil vinograd in zagrabil ga je s plotom in v njem je napravil stiskalnico in sozidal je stolp in dal ga je v najem kmetovalcem ter odpotoval. Ko pa se je približal čas trgatve, poslal je svoje hlapce h kmetovalcem, da sprejmejo pridelke. Kmetovalci pa so zgrabili hlapce, enega pretepli, družega umorili, družega kamenjali. Zopet je poslal drugih hlapcev več kakor prej, pa storili so ž njimi kakor s prejšnjimi. Slednjič je poslal k njim svojega sina misleč si: sinu mojega bodo spoštovali. Nojemniki pa ugledavši sina so rekli med seboj: Ta je dedič; pojditе, umorimo ga, in imeli bomo njegovo dedščino. In zgrabili so ga, vrgli iz vinograda in umorili.* (Mat. 21, 33.—39.) — Ali se ne da ta prilika, ki je sicer veljala Judom, obrniti tudi na sedanji čas, na mnogo kristijanov? Ta vinograd, zasajen od Gospoda, je katoliška cerkev, kmetovalci, katerim ga je dal v najem, so kristijani, od katerih pričakuje pridelkov dobrih del. Njim pošilja svoje hlapce, duhovnike, da jih uče in jim kažejo pravo pot v nebeško domovino; duhovnikom veljajo besede: *Kdor vas posluša, posluša mene, kdor vas zaničuje, zaničuje mene.* Pa kaj vidimo in slišimo dandanes od ljudi, ki hočejo veljati za kristijane? S koliko, zares peklenko zlobnostjo se zaganjajo po knjižurah, časopisih in javnih govorih v duhovnike, in edino le v duhovnike Kristusove, ter jih blatijo od sv. Očeta papeža do zadnjega duhovnega pomočnika, kakor da je duhovniški stan katoliške cerkve edini vsega zaničevanja vredni stan, kakor da so duhovniki res najzlobnejši sovražniki ljudstva, ki zaslužijo, da se jih preganja na vse mogoče načine, zapira v jetnišnice ali obeša na vešala! Vse najgnusnejše hudo-

bije, kakršnih so zmožni le popolnoma npravno propali ljudje, predbacivajo se duhovnikom katoliške cerkve z očitnim namenom, da se jim vzame pri ljudeh vse zaupanje in spoštovanje; potem pa se ti zatiralci duhovništva še izgovarjajo, da oni ne napadajo in ne zatirajo vere, temveč da hočejo vero okrepiti in cerkev očistiti! Ali se morda s tem krepí vera in čisti cerkev, da se javno izdaja bojni klic: proč od Rima? Ali se morda s tem utrjuje vera v ljudstvu, da se z vsakovrstnimi psovkami obsipljejo oznanovalci sv. vere, da se jih nazivlje lažnike po poklicu, sleparje in zapeljivce ljudstva? Ali naj ljudstvo potem še ljubi in spoštuje duhovnike ter rado posluša njihove nauke in jim verjame? Ali se ne pravi to izpodkopavati vere v Kristusa, ugovarjati Kristusu, zaničevati Kristusa? In ako bi Jezus Kristus sam prišel zopet na svet ter te ljudi učil in s čudeži potrjeval nauke svoje, kaj bi storili ž njim taki ljudje, ki sedaj zaničujejo njegove služabnike? To, kar so storili ž njim Judje: križali bi ga! — Ali ni torej res, da je Kristus tudi dandanes še znamenje, kateremu se ugovarja?

Pa zakaj se mu ugovarja? Ali morda zato, kakor da so dandanes njegovi nauki že zastareli ter da nimajo več veljave za človeštvo? ali morda zato, kakor da duhovništvo ne izpolnuje več vestno svojih stanovskih dolžnosti? ali morda zato, kakor da dandanes ni več potrebna vera v Kristusa in spolnovanje njegovih zapovedi? Ne, zakaj resnične so besede sv. Pavla: *Kristus včeraj in danes, On na vse veke!* (Hebr. 13, 8.) Zakaj torej ugovarjajo? Zato, ker ljubijo temo in zmoto, ali kakor pravi sv. Janez Ev.: *Prišla je luč na svet, pa ljudje so bolj ljubili temo kakor svetlobo; zakaj njih dela so bila hudobna.* (Jan. 3, 19.) Kakor nekdaj Judje ob času svetega Štefana, tako si tudi novodobni nasprotniki sv. cerkve tišče ušesa, da ne slišijo resnice, in si zakrivajo oči, da ne vidijo solnca, ki sveti raz jasno nebo. — Pa ne le tisti, ki očitno z besedo, govorjeno ali pisano, napadajo ustanovo božjo, t. j. Kristusovo cerkev, so njeni nasprotniki, temveč k njim moramo prištevati tudi skrite sovražnike Kristusove, ki nekako iz zatišja hujskajo proti veri in cerkvi, in oni so pravo za pravo prouzročitelji in voditelji vojne, naperjene proti katoliški cerkvi. So pa tudi mej samimi katoliškimi kristjani mnogoštevilni ljudje, kateri hočejo sicer veljati za dobre kristjane, češ da so pošteni ljudje; toda o vestnem izpolnjevanju krščanskih dolžnosti, o pravem krščanskem življenju po veri, o verskem prepričanju in o stanovitnosti v veri, kakršna

je potrebna kristijanu povsod, tudi v javnem življenju, o tem najdemo pri te vrste kristijanih malo ali celo nič; o teh pa veljajo besede Kristusove: *Kdor ni zmenoj, je proti meni; kdor z menoj ne pobira, raztresa, in druge: Kdor ne zataja samega sebe, ne more biti moj učenec in zopet: Kdor mene ne izpoznavi pred svetom, ga tudi jaz ne bom izpoznal pred svojim nebeškim Očetom.* Kristus torej zahteva od pravih kristijanov, da se odlikujejo po svoji neustrašenosti in odločnosti, s katero branijo in zagovarjajo resnice sv. vere in pravice sv. cerkve povsod, ter da so pripravljene kaj trpeti za svoje versko prepričanje. Kdor si pa tega ne upa ter ga vsaka lahka sapica omaja, da se utraši in zataji svojo vero, tak ni resničen prijatelj Jezusov, torej je proti njemu.

III. Kdor nasprotuje Kristusu, ne more biti pravi prijatelj, ne ljubi otrok njegove Matere Marije; zakaj Marija ljubi Jezusa nad vse; če pa je kdo Jezusov sovražnik, kako naj je prijatelj Marije? Zato je razvidno, zakaj da je sv. Simeon v preroškem duhu govoreč o nasprotnikih Kristusovih konečno dostavil: *in tvojo dušo bo presunil meč!* In kako je ne bi presunil? Ali ni Marija res prava Mati Jezusova, ki ga ljubi z vso vnemo materinega srca kot Boga in človeka? Ako pa zadene vsaka nesreča otrokova tudi materino srce, kako naj ne čuti Marija, ta najljubša vseh mater, bolečine v svoji duši, ko vidi trpljenje svojega Sina? Že takrat, ko je slišala prerokovanje Simeonovo, je prvi meč bolečin presunil njeno sveto dušo, je globoko ranil njeno srce. Že takrat se je bil v njenej duši boj: goreča želja po odrešenju vseh ljudi se je borila zoper ljubezen za Sina. Hočem, želim, da bi se rešili, vzveličali vsi ljudje, pa žrtvovati morem zato najljubše, kar mi je Bog dal, svojega Sina Jezusa! Kdo naj razume, kateri človeški jezik naj izreče bolest Marijine duše! In junaška Devica se odloči — daruje Bogu svojega Jezusa za odrešenje sveta! Sprejmi, nebeški Oče, svojega in mojega Sina, sprejmi ga v klavno žtev za grehe vseh ljudi; radovoljno ti ga darujem, saj si mi ga ti dal; le to te prosim, daj da bodo po njem rešeni vsi ljudje večne pogube! — Tako prosi Marija, tako goreča želja prešinja v tem trenutku njeno ljubeče materino srce — toda ne, ta želja njena se nima vresničiti, saj pravi Simeon: *Znamenje, kojemu bodo ugovarjali; torej ne bodejo vsi ljudje sprejeli in spoznali Jezusa kot Odrešenika, ako pa ga ne spoznajo, ne bodo rešeni, torej zavrženi, pogubljeni!* Ali ni to zopet nov meč, ki presune dušo Marijino? Ona s toliko velikodušnostjo daruje svojega Sina za vse ljudi, ona tako goreče želi

rešenje vseh ljudi, in vendar mnogim bo Jezus v pogubo, v znamenje, kateremu bodo ugovarjali! Je mar mogoče, da so ljudje tako nehvaležni, tako brezčutni? Da — in žal v velikem številu so ne le oni Judje, ki so Jezusa zavrgli in na križ pribili, so tudi mnogi kristijani naših časov, ki po besedah sv. Pavla s svojimi grehi znova križajo Jezusa in tako tudi obnavljajo bolečine njegove Matere Marije, če tudi jih njeno srce sedaj več ne more čutiti. — O kristijani, ako res ljubite Marijo kot svojo ljubeznjivo Mater, nehanje žaliti Jezusa z grehi in žalostiti srce Marijino!

Predragi v Gospodu! Sivolasi prerok Simeon je govoril resnico, ko je rekel, da bo Kristus mnogim v vstajenje in mnogim v pogubo ter v znamenje, kateremu bodo ugovarjali; govoril je resnico, ko je napovedal Mariji, da bo njeno dušo presunil meč bolečin. Vse se je izpolnilo in izpolnjuje se žal še dandanes tudi mej sedaj izvoljenim ljudstvom božjim, mej kristijani, ki preganjajo Kristusa v njegovi cerkvi in njenih služabnikih in tako še vedno brusijo meč, ki je presunil dušo Marijino. — Kaj pa mi? Kam hočemo vstopiti? V vrsto tistih, katerim je Kristus v vstajenje, ali v vrsto onih, katerim je v pogubo? Ali naj bo tudi nam Kristus, naš Zveličar, v znamenje, kateremu naj ugovarjamo? Hočemo biti njegovi sovražniki ali prijatelji — kaj je za nas častno, kaj edino koristno za čas in za večnost? Ako pa se postavimo v vrste sovražnikov, bode li Marija naša prijateljica? Kako je mogoče biti otrok Marijin, pa sovražnik Jezusov! Torej odločimo se za Jezusa in za Marijo! Bodimo odločni, pobožni kristijanje, katerih ni strah, ne sram spoznavati, braniti svojo vero in po njej živeti! Naj se svet pogrezne — hočemo stati zvesti in stanovitni na strani Jezusa in Marije do zadnjega zdihljeja. Takrat pa ob uri ločitve bodeta tudi Jezus in Marija naša edina pomoč in tolažba. Amen.

J. Slavec.

2. Trojni pomen praznikov.

Ko so bili dopoljeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so ga prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22.

Današnji praznik je izmed najstarejših v katoliški cerkvi. Že papež Gelazij I. (492—496), sv. Ildefonz, sv. Sofronij jeruzalemski, sv. Ciril aleksandrijski in drugi so imeli govore o tem prazniku. Iz tega spoznamo, da je bil ta praznik že v petem stoletju po Kristusu v navadi, in da je že čez 1400 let star. Ima pa ta praznik trojno ime. Imenuje se 1. Marijino očiščevanje; 2. darovanje Gospodovo, in 3. svečnica.

Ta praznik se imenuje očiščevanje Marijino. Po Mojzesovi postavi je bila vsaka žena po porodu nečista, in sicer po rojstvu dečka štirideset dni, — po rojstvu deklice pa osemdeset dni. In kadar so se dopolnili ti dnevi, je morala priti v tempel k očiščevanju, ter v dar dati jagnje, ali če je bila revna, dva goloba ali dve grlici, katere je potem duhovnik Bogu v dar zažgal, ter na tak način mater zopet očistil pred Bogom, in ji izročil njene prejšnje pravice. — Ker se je Marija, vedno čista in brezmadežna Devica, udala tej zapovedi, zato se spominja danes sv. cerkev daru njene ponižnosti, in imenuje ta praznik »Marijino očiščevanje«.

Imenuje se ta praznik drugič: **Gospodovo darovanje**. — Poleg postave, o kateri sem ravno govoril, je bila še druga, po kateri je morala vsaka judovska mati prinesiti svojega prvorojenega sinka v tempel, in ga tam med raznimi šegami Bogu darovati, v spomin in v hvaležnost, ker je nekdanj Bog v Egiptu prizanesel vsem prvorojencem, med tem, ko je vse prvorojence Egipčanov pokončal s smrtjo. Vsak prvorojeni sin je moral biti odkupljen z nekim malim denarjem. — In ker je Marija izpolnila tudi to zapoved ter darovala svojega sinu Bogu, se imenuje ta praznik „darovanje Gospodovo.“

Ker je pa današnji dan po sv. evangeliju stari Simeon imenoval Kristusa »luč v razsvetljenje nevernikom«, zato sv. cerkev že od davnih časov blagoslavlja sveče, ki se rabijo pri službi božji in pri domačih pobožnostih, zaradi česar se imenuje ta praznik tudi »svečnica.«

Hočem vam torej danes trojni pomen tega praznika še bolj obsirno pojasniti, in vam k temu podati potrebne nauke v imenu Jezusa in Marije!

Marija je današnji dan izpolnila dve zapovedi. Šla je sama sebe očiščevati in darovati svojega Sina Bogú. Obedve postavi ste bile za Marijo silno težavne. — Ozrimo se najpoprej na postavo očiščevanja!

1. Res je, da je bila vsaka judovska mati podvržena tej postavi. Ali pri Mariji je bila izjema. Ona ni spočela in rodila svojega Sina, ne iz volje moža, ne iz volje mesa, temveč s pomočjo sv. Duha; zato pri tem ni bila omadeževana, ter bi se bila še sama raje odpovedala časti Matere božje, kakor pa bi bila izgubila devištvo.

To se vidi iz besedi, katere je rekla angelu: *Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam* — ali poznati nočem? — Če se je pa Marija, vedno čista in deviška, vendar podvrgla tej postavi očiščevanja po zgledu drugih judovskih ženâ, kaj se ni na ta način in na videz pred svetom tako rekoč odpovedala svoji časti devištva in čistosti? Pokazala se je s tem enako drugim materam, ki so bile pod postavo greha, in sicer le zato, da bi se ne izpodtikale nad njo, češ mati je, kakor smo druge! Pač res, da je bila mati, toda deviška mati s pomočjo sv. Duha, kar ji njene čistosti kar nič ni oskrunilo.

Vprašam, ali ni bil to velik dar Marijin? Velik dar ponižnosti in zatajevanja samega sebe, katerega je darovala Bogu! Težavni dar, katerega je storila, dasiravno je dobro vedela, da je v božjih očeh nedolžna, in da s tem darom pred svetom enaka velja drugim materam, ki so podvržene grehu!

Kristjani, kaj pa nas uči ta Marijin dar? Učimo se po zgledu Marijinem tudi mi darovati Bogu ta dar, kadar se nam jemlje čast dobrega imena in poštenja. Tebi se silno hudo zdi, če te ljudje krivo sodijo, in podtikajo tvojim delom napačne namene, čeprav dobro misliš; te pogublajo, ne da bi poslušali tvoj zagovor in te spravljajo ob čast, ko še zato ne veš. Potolaži se! Če imaš dobro in čisto vest, bodi vesel, nič ti ne bo škodovalo, naj ljudje govore, kar hočejo.

Če si ti storil svojo dolžnost pošteno po svojem stanu in z dobrim namenom, potem naj te svet sodi kakor hoče, govori kar

hoče, zato si ne zakrivi nobenega lasu. Vsaj to je vedno bilo in bo, da ljudje različno sodijo druge. Kristus je pa rekel: *Blagor vam, ako vas bodo ljudje kleli in preganjali in vse lažnjivo zoper vas govorili.* (Mat 5, 11—12) Glej na Marijo! posnemaj Marijo! Ona se ni bala sodbe in slabih govorov ljudi, storila je, kar je velela božja zapoved, naj jo potem ljudje sodijo, kakor hočejo, naj jo imajo tudi za grešnico, drugim enako.

Pa tudi v drugem pomenu nam je Marija s svojim očiščevanjem dala prelep zgled, da se je namreč tako točno in natančno držala vseh šeg judovskih postav. Vse je izpolnila, če je tudi niso vezale. O kako nas osramoti! Koliko jih je, ki se za cerkvene šege sploh ne menijo, ali se pa še celo norčujejo iz njih; pa še več, tudi cerkvenih zapovedi, ki jih vežejo pod grehom, ne izpolnujejo, čeravno vedo ali bi vsaj lahko vedeli, da jih morajo. Koliko jih je, ki ne izpolnujejo postne zapovedi, koliko, ki ob nedeljah in praznikih hočejo le na videz izpolnovati drugo cerkveno zapoved: »Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sv. maši«, ter nedeljo za nedeljo ostajajo zunaj cerkve brez vse molitve in pobožnosti, ali pa še celo med sv. mašo popivajo po krčmah, ter se ne zmenijo za smrtne grehe, katerih se s tem storé krive. — So pa še drugi, ki se imenujejo omikance, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih celo k službi božji ne hodijo, ker jim to brani njihov napuh, in menijo, da se smejo upirati cerkvenim zapovedim. O kako take osramoti zgled Marijin, ki je v ponižnosti radovoljno storila še celo to, k čemur je ni vezala zapoved. — Marija je bila mati božja — torej nad vse stvari povzdignjena, kraljica nebes in zemlje, pa se je vendar ponižno podvrgla verskim šegam drugih mater, — ti omikanci pa niso plemeniti, ne tako visokega stanu, pa če bi tudi bili, — ne smejo sebe tako visoko ceniti, da bi jim ne bilo treba izpolnjevati božjih in cerkvenih zapovedi! Bog bo enkrat sodil, ali je bila Marija v svoji ponižnosti, — nespametna; ali so ti omikanci v svojem napuhu in uporju proti cerkvi — modri!

2. Današnji praznik se imenuje tudi darovanje Gospodovo, zato ker je Marija svojega božjega Sina Bogú darovala. To darovanje moramo premišljevati od dvojne strani: od strani Sina, pa tudi od strani matere. Jezus je bil še takrat majhen otrok, vendar pa je bila že v njem modrost moža in spoznanje edinorojenega Sinu božjega. Že takrat je vedel, koliko preganjanja in trpljenja ga čaka kot prihodnjega srednika med Bogom in

ljudmi. Toda ker ga je ljubezen do ljudi privabila na svet, se tudi ni ustrašil prestati najhujšega, da bi nas rešil greha in večne kazni. Jezus se je že kot mlad otrok daroval in ponudil Bogu vse storiti in trpeti, kar bo božja pravica terjala od njega za naše rešenje, ter je že takrat s tem darom samega sebe tako rekoč potolažil jezo božjo, ki je bila nad človeškim rodом radi izvirnega greha. Daroval se je po duhovskih rokah vsega Bogu, kakor se še sedaj pusti po duhovskih rokah Bogu darovati. — Česa nas pa ta daritev Jezusova opominja in uči? Uči nas, da moramo po zgledu Jezusovem tudi mi pripravljeni biti vse Bogu darovati, naj bi bilo še tako hudo, še tako britko in mučno za nas, če Bog tako hoče in naše izveličanje; zakaj vse kar mi zavoljo Boga pretrpimo, ni v nobeni primeri s tem, kar je Kristus pretrpel in storil za nas! Jezusov dar in naši darovi so tako različni, kakor nebo in zemlja!

Pa premislimo to darovanje še od strani Marije — matere. Pač res, da so tudi druge judovske matere darovale svoje prvo-rojenčke Bogu, toda ta darovanja za nje niso bile drugega, kakor neka navada in hvaležnost do Boga, ter so po blagoslovu zopet svoje otroke nazaj dobile, ki so pri njih ostali in ž njimi živeli. Druge matere niso imele vzroka radi tega darovanja občutiti kako britkost ali žalost v svojem srcu. A za Marijo je bilo to darovanje vse drugače mučno in bolešno. Kakor je že poprej Marija s svojim očiščevanjem prinesla velik dar Bogu, ker se je pred ljudmi na videz odrekla svoji deviški časti in svetosti, tako tudi ta drugi dar zánjo ni bil nič manj bridek in mučen. Vedela je, zakaj ga daruje Bogu. Zato namreč, da bo enkrat kakor nedolžno »jagnje« za grehe drugih ljudi zaklan. Vedela je, da ga daruje Bogu v smrt. In ta dar je bil za Marijino srce britki meč, kakor ji je stari Simeon opomnil: *Meč bo presunil tvojo dušo!* — Prav je imela neka mati, ki je rekla: dobro da je Bog Abrahamu zapovedal, naj mu daruje sina, zakaj materino srce bi ne bilo prestalo te preskušnje. Pač res, da je dobila Marija svojega božjega sina zopet nazaj v svoje naročje, pa le zato, da bi ga redila za smrt, ona naj bi redila njegovo šibko telo, da bo moglo kedaj prenašati tisoč bičev; naj mu krepča slabe ude, da bodo mogli kdaj nositi težo križevo in na njem viseti; ona naj ga redi in hrani, da bo kdaj v potokih mogla teči njegova kri na zemljo! Glejte, kako velik dar je danes Marija Bogu prinesla, in s kolikimi bolečinami v zvezi je bil ta dar za materino srce! Marija se je današnji dan poka-

zala, kakor največja junakinja človeškega trpljenja, ona je tako rekoč prostovoljno nesla na svojih rokah svojega Sina v klavno daritev. Zdi se, da jo slišim govoriti: Večni Oče, vzemi največje, kar ti morem dati, — tvojega Sina — in mojega Sina. Vzemi ga tebi v čast, svetu v zveličanje, in bodi milostljiv ljudem. Moje materino srce sicer krvavi, toda vzemi, kar je tvojega, in vzemi z njim tudi moje srce in moje bolečine v dar!

Kristjani! ali nimamo danes zopet nad Marijo, kakor nad Jezusom, najlepšega zgleda, najlepšega opomina, vse Bogu darovati, vse žrtvovati, vse pretrpeti, ako terja to Bog od nas, ako to terja naše zveličanje!

3. Imenuje se današnji praznik slednjič svečnica, ker se ta dan blagoslavlja sveče, ki se rabijo pri očitni službi božji in pri domačih pobožnostih. Da se današnji dan sveče blagoslavlja in prenašajo v procesijah, je že stara navada. V prvih časih krščanstva, ko se je morala cerkev skrivati v podzemeljskih brlogih in ondi opravljati službo božjo, so bile sveče pač potrebne. Pozneje pa je cerkev sveče rabila pri službi božji ne samo radi potrebe, marveč iz drugih višjih namenov, ter jih na altarje stavila, tudi potem, ko je zadobila zaželjeno prostost in na dan smela iz podzemeljskih brlogov. Rabi jih pri svojih bogoslužnih opravilih zato, ker nas hoče spominjati premnogih tehtnih verskih resnic, katerih bi kristjani nikdar ne smeli pozabiti. Sveče nas spominjajo n. pr., da je Bog Oče luči. (Jak. 1. 17.); da je Kristus njegov edinorojeni Sin s svojim ukom prava luč sveta, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet. (Jan. 8, 12); spominjajo nas, da je njegovo kraljestvo, — kraljestvo luči, in da smo mi bili po krščanstvu prestavljeni iz kraljestva teme, v kraljestvo luči, kakor piše sv. apostol Pavel (Ef. 3. 8.): *Nekdaj ste bili tema, sedaj ste luč v Gospodu.* — Spominjajo nas pa tudi premnogih in prelepih Jezusovih nauk, n. pr.: *Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem družega, kakor da se vžge.* (Luk. 12. 49.) Ta ogenj je ogenj gorečnosti za Boga in svoje in drugih zveličanje. Sveče nas dalje spominjajo nauka: *svetiti pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in hvalijo Očeta, ki je v nebesih.*

Torej hišni gospodar, krščanski oče, spomni se danes, ko vidiš prižgane sveče, da si ti sveča v svoji hiši, ki moraš drugim domačim z lučjo sv. vere in lepim zgledom svetiti. Misli na besede Gospodove: Nihče ne prižge luči in je ne dene pod mernik, — temveč na mernik, da sveti vsem v hiši. Taka luč si ti, Gospod

te je postavil na svečnik v tvoji hiši. Hišna mati in gospodinja, vedi da je tvoj poklic, da drugim svetiš z lepim zgledom pobožnosti in strahu božjega; od tebe se morajo tvoja dekleta in dekle učiti delavnosti, ponižnosti, sramežljivosti, molitve in ljubezni do Boga, s svojim zgledom jim moraš svetiti. — Krščanske hčere in dekle, sveče, katere boste danes držale v rokah, vas spominjajo na vašo snažnost in čistost. O kako lep je čist rod v svojem blesku! (Modr. 4.)

Glejte, torej kristjani! Kako lepe pomene ima današnji skrivnostni praznik, in kako lepe nauke nam daje. Očiščevanje Marijino nas uči, da tudi mi po Marijinem zgledu natanko izpolnujemo vse božje in cerkvene zapovedi; darovanje Gospodovo nas uči, da se ne smemo ustrašiti nobenega, četudi še tako težavnega darú Bogu prinesiti, ako ga terja volja božja, ali čast božja, ali pa naše zveličanje; in svečnica nas pa uči, da hodimo v luči sv. vere, in da svetimo z dobrimi deli in lepimi čednostmi, t. j. z lepim zgledom drugim tukaj na zemlji, da bomo kedaj po smrti sprejeti med pravične v kraljestvo večne luči. Amen.

A. Šimenec.

Prva predpepelnična nedelja.

I. Nevoščljivost.

Ko so pa tudi prvi prišli, so menili, da bodo več prejeli; pa tudi oni so po denarju prejeli. In ko so ga prejeli, so godrnjali nad hišnim gospodarjem.

Mat. 20, 10. 11.

Ali ste slišali, predragi, v današnjem evangeliju, kaj so storili tisti delavci, ki so prvi bili povabljeni v vinograd, prišedši na vrsto k računu? Meneč, da bodo več prejeli, kot po denarju, kakor so se bili domenili s hišnim gospodarjem, in videč, da nič več ne dobé, kakor drugi delavci, začno godrnjati nad hišnim gospodarjem. Pa hišni gospodar se obrne k enemu izmed njih, rekoč: *Prijatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi za denar z menoj pogodil? Je-ti tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?*

Od kod to, preljubi v Kristusu, zakaj so godrnjali ti delavci? Vzrok temu je bil tisti poglobitni greh, vsled katerega je človek žalosten zaradi prednosti ali dobrote svojega bližnjega, ker noče, da

bi mu ta bil enak ali celo več kakor on. Tako opisuje katekizem — nevoščljivost. In iz tega je razvidno, da je nevoščljivec žalosten zavoljo sreče ali blagostanja bližnjega, kakor bi v sreči in časti bližnjega videl oviro svojega blagostanja, svoje veljave. Ako je ta bolj odličen, bolj imeniten, bolj premožen, žalosti se nevoščljivec, ker on ni to in tak, kar je oni. Če je njegov bližnji nekaj menj, boji se, da bi mu ne postal enak; če mu je enak, ni mu zopet prav, ker bi bil rad samo on češčen in srečen. V časti bližnjega vidi nevoščljivec svoje ponižanje.

Iz tega se pa more tudi posneti, da ni vsaka žalost nad prednostjo ali blagrom bližnjega brž nevoščljivost, ampak le zlobna žalost. Ako smo n. pr. žalostni sreče bližnjega radi tega, ker vidimo, da zato toliko bolj žali Boga, zatira bližnjega in svoji lastni duši škoduje, to ni nevoščljivost, to je le pravična žalost. Pa tudi ni nevoščljivost, če se nam dobro zdi, da se je bližnjemu nekaj ponesrečilo, ker mu je s tem odvzeta priložnost k grehu. Tudi ni nevoščljiv tisti, kdor bi bil žalosten, ko vidi, da so drugi bolj pobožni in čednostni, kot on, samo, da vsled tega nima kake mržnje do njih in želje, da bi odjenjali v čednosti. Če sami seboj nismo zadovoljni, ker smo premalo pobožni, in čutimo v sebi nagon, posnemati druge v čednosti, je to hvalevredna gorečnost za krščansko življenje. Še en primer. Kmet vidi, kako sosedovo polje lepo kaže in si misli: Ko bi le na mojem tudi vse tako lepo kazalo. To bi ne bila nevoščljivost. Ko bi pa obeh polje enako dobro obetalo in bi bil eden vsled tega žalosten, želeč, da bi sosedovo polje stalo slabše, bila bi nevoščljivost.

Menim, da sedaj že spoznate, kaj je nevoščljivost. V naslednjem pa vam jo pokažem še I. kako je grda in zaničljiva, II. kako je škodljiva v svojih nasledkih. Le zvesto me poslušajte, da ne bote samo izmed poklicanih, ampak tudi izmed izvoljenih!

I. Grdoba in zaničljivost nevoščljivosti razvidite iz naslednjega.

1. Kar se zgodi na svetu, bodisi veliko, bodisi malo, zgodi se po božji volji in po božjem pripuščenju. Naj si bodo ljudje srečni ali nesrečni, odlični ali prezirani, vsega tega prvotni vir je Bog. *Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj, in pride od Očeta svetlobe*, pravi sv. Jakob. (1, 17.)

Kaj pa stori človek, ki je nevoščljiv svojemu bližnjemu? Nevoščljivec poseže v neskončno modro previdnost najvišjega bitja, katero vse prav vodi in vlada. On takorekoč kot tožnik nastopi zoper Boga, rekoč: Zakaj, o Gospod, se na tega oziraš milostno, na me pa ne? Zakaj blagoslavljaš njegova podjetja, ne pa tudi mojih? Zakaj pustiš, da oni raste v časti, jaz pa sem zmiraj na nizki stopinji? Zakaj ima oni trgovec toliko kupcev, oni gostilničar toliko gostov, oni rokodelc toliko dela, zakaj pa ne tudi jaz? Zakaj moram jaz biti zmirom v revščini in nadlogi, zakaj si jaz ne morem ničesar pridobiti, med tem, ko gré onemu vse po sreči? Glejte, predragi, tako in podobno govori nevoščljivec, če ne z besedo, pa z dejanjem; skoraj se krega z Bogom in njegova pravičnost mu kar ne gré v glavo. Povejte sami, ali je to prav? Ali se ne pravi to: segati v pravice božje? Ali ni torej nevoščljivost grd in kazniv gréh?

2. Skoraj ravno tako se pregreši nevoščljivec proti bližnjemu. Jezus, začetnik novega veka, je ljubezen do bližnjega postavil vspeoredno ljubezni do Boga in zatrdil, da se moramo vsi, prijatelji in sovražniki, krščansko ljubiti. Naznanil nam je, da nas le potem ima za svoje učence, ako se ljubimo med seboj, kakor je on nas ljubil. Tudi za to, kakšna bodi naša medsebojna ljubezen, dal je navodilo, rekoč: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* (Mat. 22, 39.) In ker smo vsi otroci enega Očeta nebeškega in imamo vsi enega in edinega Odrešenika, in ker se imamo enkrat vsi sniti v kraljestvu večnega miru, hoče Jezus, da se tudi čutimo kot ude ene in iste družine, in da bi bila med nami odkritosrečna, delavna, resnična bratovska ljubezen. (Rim. 12.) Taka je torej zapoved ljubezni, katero nam je dal naš Zveličar.

Sedaj pa vas vprašam: Ali mar ni nevoščljivec tej zapovedi naravnost nasproten? Da, gotovo. On bi moral svojemu bližnjemu dobro voščiti, pa mu želi hudo. Apostol uči: *Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi.* (Rim. 12, 15.) Nevoščljivec pa se smeje, kadar je njegov bližnji žalosten, in žaluje, kadar se drugi veselé. Nevoščljivost mu brani, bližnjega prijazno pogledati in mu narekuje opravljive ali celo obrekljive besede o njem. Tak človek bližnjemu na tihem privoščí, da bi se ponesrečila njegova podjetja, njegove kupčije opešale, ker bi to njemu koristilo v dobiček.

3. Toda, kako naj bi nevoščljivec ljubil svojega bližnjega, ko še sam tega sebe ne ljubi? Sicer nima noben grešnik prave ljubezni do sebe; zakaj z grehom sebi škoduje za ta in

oni svet, akoravno ima morda od tega ali onega greha kak trenotni užitek in minljivo veselje. Toda nevoščljivec nima ne le nikakega časnega dobička, marveč si napravlja zgolj žalost, grenkost in nemir. Podoben je kači ropotači. Ta velikanska kača se obesi na kako drevo pa se ozre nazaj, in ugledavši svoj lastni rep, meni, da je to kaka druga kača, ki njo drži in sklone se nazaj, piči samo sebe ter zastrupi. Tako tudi nevoščljivec vgrizne samega sebe, svoje srce, kakor pravi sv. Janez Zlatoust. In sveti Jeronim piše: »Nevoščljivca uničuje tuja sreča.« Sv. Peter Hrizolog pa pravi: »Nevoščljivost zadavlja samo tiste, ki so jej udani.«

Le opazujte Kajna, ki je prvi izmed ljudi gojil kačo nevoščljivosti v svojem srcu. Temen je njegov pogled, obraz upadel, silna jeza ga tare. Odkod to? Od nevoščljivosti, ker se je bil Gospod ozrl na brata Abeljna in na njegove dari, »na Kajna pa, in na njegove dari ni pogledal.« (I. Mojz. 4.)

Poglejte Savla, prvega kralja Izraelskega. Po hudih bojih s Filistejci čuje, da pojó izraelske žene, rekoč: »Pobil jih je Savel tisoč, David pa deset tisoč. Savel pa se je tedaj silno razsrdil, in to govorjenje mu ni dopadlo in ni več pogledal Davida z lepim očesom od tega dneva in dalje. Drugi dan pa je hudi duh napadel Savla.« Tako se bere v I. bukvah kraljev (18. p.). Zopet je bila nevoščljivost vzrok, da je postal Savel tako srdit, otožen in nekako zmešan.

Ravno nasprotni nauk nam v tem oziru daje sveti Janez Krstnik. Pride namreč nekaj učencev k njemu ter mu povedó, da ljudje zelo prehajajo od njega k Jezusu. In kaj jim odgovori ponižni predhodnik Gospodov? *On mora rasti, jaz pa se pomanjšati*, jim reče. (Jan. 3, 30.) To je: njegova delavnost, njegova veljava in sveto opravilo mora rasti, moja pa se zmanjšati, kakor razlaga to sv. Janez Zlatoust. Kako lepo zavrne sveti Janez Krstnik te nevoščljivce!

Poslušajte o grdobi nevoščljivosti še nekaj iz davnih časov. Stari neverniki, ki so zaničljivost in nesramnost tega greha spoznali le z lučjo naravne pameti, mislili so si nevoščljivost kot velo, shujšano starko. Lica je imela upadla, pogled temen in črva na svojem srcu, ki jo je glodal tako, da je bila vsled tega videti, kakor bi jo sama nejevolja hotela končati. Imela je en sam zob na spodnji čeljusti, pa tisti je bil dvakrat dalji, kot je sicer treba. Zato se je vselej, kadar je govorila ali jedla, vgriznila v nos, da se je potem še bolj togotila.

4. Razvidno je torej, da je nevoščljivost protivna božji neskončno modri previdnosti pa krščanski zapovedi ljubezni do bližnjega in do sebe. Razvidno pa je iz vsega tega tudi, da je nevoščljivost najprej iz teh vzrokov tako grda in zaničljiva, potem pa še, ker ima svoj vir v napuhu, lakomnosti in nehvaležnosti do Boga.

Sv. Avguštin pravi, da je nevoščljivost hči prevzetnosti. In apostol nas opominja: *Bodite zadovoljni s tem, kar imate.* (Hebr. 13, 5.) Po besedah današnjega evangelija pa nas Jezus sam opominja k zadovoljnosti in hvaležnosti do Boga, ko pravi, da je hišni gospodar rekel nevoščljivcem delavcem: *Ali mi ni pripuščeno storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?*

II. Oglejmo si še nasledke nevoščljivosti. Katekizem jih ima tako-le naštete: »Kriva sodba, obrekovanje in opravljanje; sovraštvo do bližnjega; veselje, če se mu slabo, žalost, če se mu dobro godi.«

Zanimiv zgled, v katerem vse te neštete grehe moremo gledati kakor v zrkalu, so nam kralj Herod, farizeji in judovski pismarji. Le vzemite v roke evangelij in pogledjte, kako so se obnašali proti našemu Gospodu Jezusu Kristusu, in kako daleč jih je pripeljala njih hudobija.

Od prvih dni svojega rojstva pa do zadnjega zdihljeja naš Gospod Jezus Kristus ni imel miru pred grdimi nevoščljivci. Herod kralj, prvi preganjavec Jezusov in prvi hinavski zasledovalec Jezusovih prijateljev, izvé po treh modrih, da je rojen kralj Judov, in tako ga vgrizne kača nevoščljivosti, da mu začne streči po življenju. Nevoščljivost spravi vso hišo Herodovo pa koncu, nevoščljivost njegova pomori na stotine nedolžnih otrok, nevoščljivost prežene sv. družino iz domovine v tuji Egipet.

Javno nastopivši je živel božji Odrešenik tako nedolžno in brezmadežno, da je mogel zaklicati Judom: *Kdo izmed vas me bo greha prepričal?* (Jan. 8, 46.) A podtikali so mu vkljub temu slabe namene ter ga pikali s svojim gadjim jezikom. Ko ozdravi bolnika v saboto, rečejo, da skruni saboto. Ko izžene hudobnega duha, trdijo tako bogokletno, da je storil to s pomočjo višjega hudobnih duhov. Kadar se usmiljuje grešnikov, menijo, da je sam tudi tak. Kadar se sklicuje na svoje čudeže, da dokaže svojo božjo naravo, izgovarjajo se na vse mogoče načine, da bi zmanjšali moč čudežev njegovih. Zato tudi ne tirajo apostola Petra pred sodišče, ker je odsekal Malhu uho, da bi ne morali ondi pričati o čudežu Je-

zusovem na Oljski gori. Sv. Bazilij poprašuje: Zakaj so Jezusa zavidali? Zavoljo njegovih čudežev. Kakšni čudeži so bili to? Čudeži v prid potrebnim. Lačne je nasitoval in oni so ga preganjali. Mrtve je zbujal k življenju, in oni so ga sovražili, ker je mrtvece poklical zopet v življenje. Hudobni duhovi so pred njim bežali, pa oni so mu skrivaj stregli po življenju.« Ozdravljaj je Jezus raznovrstne boleike čudežno, pa farizeji in pismarji so ga čedalje bolj zalezovali. In kako prekanjeno in hinavsko! Hlinijo se mu prijatelje in občudovalce, povabijo ga k mizi, poprašujejo ga in poslušajo kot njegovi ukaželjni učenci. Toda kmalu se pokažejo zgrabljive volkove v ovčjih oblačilih, ko ga skušajo zopet in zopet vjeti v besedi, da bi ga zatožili. Pa Jezus vidi tudi v njih srce in pozna njih misli. Vsled tega razkačeni, hočejo ga pahniti raz skalo, pri drugi priliki pa pobiti s kamenjem. A tudi to predrzno nakano jim prepreči Jezus, vsemogočni Bog. Slednjič poskusijo še svojo zadnjo moč, da ga ugonobé. Pridejo torej oboroženi, vjemó ga, najamejo krivih prič ter ga tirajo pred razne sodnike. In konec vsega tega je bil, — oj, kateri kristijan tega ne ve! — Jezusa, najnedolžnejšega Jagnjeta božjega — silovita smrt na sv. križu.

Prvotni vzrok vsemu temu obrekovanju, preganjanju in smrtnemu sovraštvu pa stoji zapisan za vse čase pri sv. Matevžu: *Izdali so ga iz nevoščljivosti.* (27, 18.)

Pismarji in farizeji so namreč videli, da ljudje ljubijo Jezusa, da vse svoje upanje stavijo vanj, da se ga dan na dan bolj oklepajo, da vedno bolj hité k velikemu prijatelju ljudstva, k občudovanemu učeniku resnice, ki je čisto nasprotna naukom farizejskim, in tedaj se je naselila v njih častihlepnih srcih tolika nevoščljivost, da je prešla slednjič v popolno sovraštvo in divjo besnost proti Zveličarju.

Kdo ne vidi v tem predpodobe farizejev in pismarjev današnjih dni? Kdo ne spozna, da sovraštvo sedanjega izrodka farizejskega kvasu ruje in besni prav iz istih vzrokov proti katoliški cerkvi, proti njenim poglavarjem in njenim služabnikom? Pa sveto pismo pravi: *Hudobija je sama sebi lagala.* (Ps. 26, 12.)

Žalibog, da se škodljivost tega poglavitnega greha razteza tako daleč, v vse stanove. Če gré komu nekoliko bolje pri kupčiji, obrtniji, rokodelstvu, kmetiji, če ga doleti nenadna sreča, oj, kako razjeda to drugim srce, kako jih to bóde! Nevoščljivost je doma med višjimi, ker se večjidel vsak zdi samemu sebi še premalo visoko na častnem mestu ali imenitni in dobri službi. Ne-

voščljivost vlada zlasti še med ženskim spolom. Če ima ena nekaj lepšo ali dražjo obleko, ali pride v boljšo službo, ali se dobro cmoži, kako to nekatere bóli! Kolika je celo nevoščljivost med berači ali po bolnišnicah med bolniki! Berač težko trpi berača, če le eden več dobi, kot drugi, ga že vje črv nevoščljivosti, in potem godrnja, se prepira, zmerja, preklinja. Celó med osebami, ki se štejejo med pobožne, nastopi tako lahko nevoščljivost; če namreč ena oseba pred drugo čuti ali se jej zdi, da ima ali je dobila njena soseda ali prijateljica kako prednost pred njo, tedaj sicer mirni jeziček kar urno steče. Kolika nevoščljivost je večkrat med brati in sestrami, med posli in delavci enega in istega gospodarja! Tako so si včasih iz nevoščljivosti nasprotni ter si ošabno kljubujejo, kakor Jakobovi sinovi svojemu bratu, nedolžnemu Jožefu.

Pripomnim k vsemu temu, da nevoščljivost sicer ni vselej smrten greh, zlasti ne, ako je le majhna in mimogredoča ter se ne prevrže v jezo zoper bližnjega in godrnjanje zoper Boga, vendar pa je zaničljiva strast in grda pa škodljiva pregreha.

Ljubi kristijani! Bežimo torej pred nevoščljivostjo, ki je tako grda in tako silno škodljiva. Doma je iz pekla. Bukve modrosti (2, 24) pravijo: *Po nevoščljivosti hudičevi je prišla smrt na svet.*

Privoščimo vsakemu svoje in ne zavidajmo mu njegovih prednosti ali blaga, ker vse to je od danes do jutri in nima v deželi večnega miru najmanjše veljave. V skušnjavah molimo za tiste svoje sobrate, radi katerih se nam vzbuja nevoščljivost, in spomnimo se besedi Jezusovih: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* (Mat. 16, 26) Vedno se čutimo otroke skupnega nebeškega Očeta in brate pa sestre v Kristusu Jezusu, v njegovi ljubezni, ki po besedi apostolovi *ni nevoščljiva.* (I. Kor. 13, 5.) Amen.

V. Bernik.

2. Grešna znanja. — II. Grešna znanja so bič za stariše.

Oko, ki zaničuje svojega očeta in zasramuje svojo mater, naj krokarji ob potoku izkljujejo in mladi orli požró.

Preg. 30, 17.

Sv. pismo nam ne pripoveduje kmalu žalostnejše in strašnejše dogodbe, kakor je tista, ko je stari kralj David bežal pred svojim puntarskim sinom Absalomom. Po noči je moral kralj

vstati, in bos in jokaje je šel iz Jeruzalema čez potok Cedron na Oljsko goro. In tu mu še pride naproti surov človek, Semej po imenu, ki je preklinjal kralja. Kako britka poskušnja je bila za kraljevega, prej tako mogočnega očeta, grda nehvaležnost sinova. Ko bi otrok moral podati očetu palico v roko, na katero bi se na starost opiral, je udarjal s palico po njegovi glavi in vihtel bič nad njegovim hrbtom — nad lastnim svojim očetom.

Mladina krščanska! ko to poslušáš, moraš se zgroziti nad Absalomom, pa vedi, da še sedaj so sinovi in hčere večkrat tak hud bič za svoje stariše, posebno takrat, kadar zaidejo v grešna znanja ali sklepajo grešna znanja.

Zadnjič smo govorili o tem, da so grešna znanja kuga za mladino, danes pa vam razložim, da so grešna znanja bič za stariše.

Svoje besede položimo zopet v krilo brezmadežne Device Marije in priporočimo deviškemu ženinu sv. Jožefu.

1. Ko je bil sv. Janez Krstnik obrezan, se je zgodil čudež, da je prej mutasti oče zopet spregovoril. Navzoči so se čudili in rekli: »Kaj neki bo iz tega otroka?« Kaj neki bo iz tega otroka? — to vprašanje si gotovo stavi tudi vsak oče in vsaka mati, ko vidi svojega novorojenčka pred seboj. Dete malo — ali boš ti kmalu umrlo, ko še hoditi ne bodeš znalo? Ali boš ti odrastlo? In kaj potem? Ali mi boš na žalost ali mi boš na veselje? Ali boš pridno? Ali boš poredno? Ali boš srečno? Ali boš nesrečno? Kateri stan si boš izvolilo? Kako boš živelo? Boš meni mar na sramoto? Te bodo mar zapirali? Te po ječah gonili? S prstom za teboj kazali? Kako, kje, kedaj boš umrlo? — Koliko vprašanj! Bog ve odgovor na-nje, oče in mati ne! Ali to ve vsak oče in vsaka mati, da želi svojemu otroku srečo na tem svetu; in to ve vsak krščanski oče, in vsaka krščanska mati, da mu želi tudi srečo v večnosti. Dobri stariši pridno molijo, da bi njihovi otroci živeli v milosti božji, in v milosti božji umrli, in da bi enkrat vsi skupaj — cela družina prišli v nebesa.

2. Ko imajo stariši še majhne svoje otroke, imajo veliko skrbi z njimi, ko pa otroci odrastejo, jih imajo še več, saj pravi pregovor: Majhni otroci, majhna skrb — veliki otroci, velika skrb. Vestni stariši čutijo svojo dolžnost, da morajo tudi otroke pripraviti h kakemu poštenemu kruhu. Enega bodo morda dali kaj

učit; kar človek zna, tega mu nobeden ne vzame. Drugemu bodo morda skušali pripraviti kaj dote, da se kam oženi ali omoži. Če so starši revni, prizadevali si bodo, da bodo otroka naučili vsaj pridnosti, varčnosti, poštenja, da ga bodo ljudje radi v delo jemali. Pridne roke in pošteno srce je velika dota. — Vestni, krščanski starši tudi kolikor mogoče poskrbijo za prihodnost svojih otrok. Ali žalibog, da ravno taki odraščeni sinovi in odraščene hčere napravljajo starišem velikrat največ jeze in žalosti. Po svoji volji si izbirajo srečo, pa je ravno zato ne najdejo, ali pa še zapravijo dušo. Kriva so tega največkrat prezgodnja in grešna znanja z drugim spolom.

Povdarjali smo vže zadnjič, kakošne nasledke imajo take tajne zveze. Otroci starišem osorno odgovarjajo, lažejo, hudo lažejo, kradejo, jih goljufajo. Oče pravi sinu zvečer: Sedaj bomo molili! — pa sin odgovarja prešerno: »kdo bo zmeraj molil!« Namesto da bi šel spat, ga vzame noč. Krajcarje, ki jih morda prisluži, zapravi na plesiščih. Zaveže se z osebami in občuje ž njimi, da nazadnje ne more ne naprej in ne nazaj. — Spominjam se dobro takega ženina in take neveste, ki sta prišla že v župnišče, da bi ju oklical, pa še tedaj sta dvomila, ali bi se odločila za ta korak ali ne. Potem sta se odločila, drugi dan sta se zopet premislila.

Dekleta gredo služiti, seznanijo se z mladenči, ki so slabi delavci, igravci, zapravljaljivci, pijanci. Po grešnem življenju se sklene lahkomišelnost zakonska zveza, in potem se ženska kesa, zakaj ga je vzela, in ima pokoro celo življenje. Morda se pokažejo nasledki grešnega znanja, morda je mladenič prisiljen prevzeti očetovske dolžnosti, ko še mož ni, in drugemu spolu storjeno škodo pred Bogom in postavo popravljati, okoli sodnije hoditi itd. itd. O, koliko žalosti, in tuge in britkih skrbi za očeta in mater in vso družino. Tako dobro so starši otroku želeli, pa ti otrok svojeglavno zavržeš materin in očetov glas! Kako mora to stariše boleti, če vidijo, da si otrok razdeva z lastnimi rokami svojo srečo; lahko bi bilo prav, lahko bi bilo boljše vsaj — pa ni! Pomisli vsaj otrok, kaj so ti starši storili, kolikrat so ti svetovali, modro svetovali, in sedaj, ko ti najbolj potrebuješ njih sveta, v tako važni zadevi, ko se odločuje tvoje prihodnje življenje, njim besede ne privoščiš! Ali moreš ti bolj zaničevati in prezirati veljavo očeta in matere, kakor če se po tvoji trmi možiš ali ženiš. Ne reci: star sem štiriindvajset let, in štiriindvajset let stara, delam kar hočem. Bog ni

rekel: Spoštuj očeta in mater do štiriindvajsetega leta — Bog je kar rekel: spoštuj jih, dokler jih imaš. Gotovo je, da mladina, ki tako živi in tako dela, svoje stariše hudo biča in hudo prestopa imenitno četrto božjo zapoved. Mučence so s kleščami trgali in z bakljami žgali, pa rekel bi, da nobene klešče tako ne trgajo, in nobena baklja tako ne žgá, kakor pobožne, poštene, krščanske stariše žgo in mučijo grešna znanja njih otrok.

3. Vsaj vsak krščanski oče in vsaka krščanska mati vé in mora vedeti, da ima otrok dušo.

Kako je pobožna mati učila svoje dete, kako je molila ž njim, kako je skrbela, da ga je ohranila v milosti božji, kako ga je v cerkvi priporočala Materi božji, kako je molila zanj pri angelski mizi: kakor lepa zlahtna roža je bila njena hči, kakor čvrst nagelj je bil njen sin: Bogu in ljudem ljub. Kako ne bo bolelo in peklo dobrih, pobožnih starišev, ako vidijo poleg sebe lehkomišelnost hčer in razbrzdanega sina. Ako smo prej rekli, da so grešna znanja hud bič za stariše, ker vidijo, da si otroci ž njimi zakopavajo časno srečo, moramo pa tudi pristaviti, da se hvala Bogu še dobé stariši, katerim so taka znanja ne samo bič, ampak korobač, korobač zato, ker vidijo, kako otrok dela greh in morí svojo dušo. Koliko nevrednih sv. obhajil zakrivé ravno grešna znanja! Koliko drugih grehov je v zvezi z grehi nečistosti. Pred nekaj leti (l. 1876.), je na Dunaju mlad fantalin umoril svojo mater in ji uropal 2 gld. denarja, da bi imel za svoje grešne družčine. Pred kratkim sem bral, kako je italijanska deklica lastno sestro zaklala z nožem, ker jo je zatožila, da občuje z nekim moškim.

Krščanski stariši čutijo to, v koliki nevarnosti se nahaja duša takega otroka, in to jih peče, ker vidijo, da utegne njih sin ali hči biti za vekomaj nesrečna. Še se dobe matere, ki porečejo, kakor je rekla mati sv. Ludovika, kralja francoskega: »Otrok moj, ako bi imel smrten greh storiti, raje te vidim mrtvega pred seboj«. — Nekje je bila vrla žena, premožna gospodinja, vdova. Imela je sina, ki je zahajal v neko hišo. Nasledki tega so se poznali tudi v krstnih bukvah. Enkrat je mati hudo zbolela. Ko sem jo obiskal, je dejala: »Kar srce mi hoče počiti, ko moj otrok dela take reči. Kaj bo z dušo, z dušo!« — Neka druga mati je imela odraščeno hčer. Vaški mladenič je začel pogosto prihajati v hišo. Mati je kmalu opazila, da se nekaj plete. Ostro je žena prejela svojo hčer, rekoč: »Nič nimam proti temu, če ga vzameš, ali pod okno

ne bo lazil in krog vogla ne voglaril; to hočem, če greš k poroki, da boš imela venec na glavi!»

V nekem kraju je bil vrl možak, premožen lekarničar. Imel je edinega otroka, šestnajstletno hčerko. Ta deklica je grešno živela s sedemnajstletnim mladeničem. Ko je mati to izvedela, je od žalosti znorela. Oče jo je peljal v blaznico; vrnivši se nazaj, se je mož iz obupnosti vstrelil. Mati je v blaznici umrla. Deklica je ostala s svojo sramoto sama na svetu.

Otroci! ali so grešna znanja bič za vaše stariše ali ne?

Koga hočemo bolj milovati, ali nesrečne stariše, ali vas, sinovi in hčere, ki četrto božjo zapoved tolikanj z nogami teptate? O, mladeniči in deklice, vi ste bolj milovanja vredni! Poslušajte grozne besede sv. pisma: *Oko, ki zaničuje svojega očeta, in zasramuje svojo mater, naj krogarji ob potoku izkljujejo in mladi orli požrejo.* Ali more sv. pismo huje obsoditi take otroke? Ljuba mladina! prosi za milost krščanske stanovitosti in prave modrosti, ki nikdar ne pozabi, da je greh največje hudo. Poslušaj ljubezniv svetopisemski opomin: *Ohrani, moj sin! zapovedi svojega očeta, in ne zapusti postave svoje matere. Navezuj jih vedno na svoje srce, in obešaj jih na svoj vrat. Kadar si na potu, naj te spremljajo, kadar spiš, naj te varujejo, in kadar se zbudiš, se ž njimi pogovarjaj; zakaj zapoved je svetilo in postava je luč, in poučljivo svarjenje je pot življenja; da te varujejo hudobne ženske in priliznjenega jezika plujke. Naj ne želi tvoje srce nje lepote, in ne daj se vjeti po njenih migljeh . . . taka ženska vjame možovo drago dušo. More li človek skriti ogenj v svojih nederjih, da bi se njegovo oblačilo ne vnelo? — ali po žrjavici hoditi, da bi se mu podplati ne ožgali?* (Preg. 6. 20—28.)

4. Pristaviti pa vendar moramo, da tudi grešna znanja otrok niso vedno bič za stariše. — Slabi, nekrščanski stariši si iz grešnega življenja svojih otrok nič ne storé — za nje grešna znanja njihovih otrok niso zdaj bič — bič pa bodo na sodnji dan!

Prežalostno je, ali dostikrat resnično je, da stariši mnogokrat svojim otrokom dajejo potuho. Radi časnih ozirov jim skozi prste gledajo, pozabivši besedi Gospodovih: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi.* Lehkomiselno puščajo dekleta na plesišča, da pozno po noči domu prihajajo, morda se celo v njih hiši zbira mladina obojega spola v grešne kratkočase — morda to vidijo, da je vsaj velika nevarnost k grehu, pa

k temu molčijo, morda celo navlašč mladino samo puščajo, ali ji celó prav dajejo, če se je kaj hudega zgodilo — morda celo stariši mladini razkladajo in pripovedujejo svoje grešne neumnosti iz mladih let in tako mladeniče utrjujejo v hudem, namesto da bi jih z zgledom svojim napeljevali k dobremu.

Take stariše bodo grešna znanja njihovih otrok bičala še le na sodnji dan. Taki stariši so pozabili, kaj se njim je reklo v dan poroke: »Ako vam Bog otrok da, vsprejmite jih kot božji dar, in Bogu bote od njih dajali odgovor«. Amen.

J. Mikš.

Druga predpepelnična nedelja.

I. Ne poslušalci, ampak izpolnjevalci božje besede bodo izveličani.

Kdor ima ušesa za poslušanje,
naj posluša. Luk. 8, 8.

Prav pripravno primerja Kristus božjo besedo semenu. Kakor namreč iz dobrega semena izraste dober sad, tako izraste tudi iz božje besede sad dobrih del. In kakor je nemogoče, da bi neobdelana in neobsejana njiva prinesla sad, ravno tako je tudi nemogoče, da bi človek prinesel sad dobrih del brez semena božje besede. Beseda božja je duši tako potrebna, kakor kruh telesu; saj pravi Kristus: *Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust.* Božja beseda je torej velika in imenitna miloščina, ki jo cerkev deli vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik. Ali more torej kateri pameten človek zametovati to imenitno miloščino, božjo besedo? Kateri revež bi se branil hleba kruha, ako mu ga kdo ponuja? In vendar se najdejo taki kristjani, ki ne hodijo ne k pridigam ne h krščanskim naukom. Pri nas — hvala Bogu — takih ni veliko; veliko več je takih, ki radi poslušajo besedo božjo, morda so še pri več pridigah, kar je lepo in hvalevredno. Vendar, preljubi! pri vsem tem moram reči, da samo poslušanje božje besede še ne zadostuje za zveličanje, ampak treba je tudi božjo besedo izpolnjevati; kajti sv. apostol Pavel piše: *Poslušalci postave niso pravični pri Bogu, ampak izpolnjevalci postave bodo opravičeni.* In ravno o tem, da ni za-

dosti samo poslušati božjo besedo, ampak jo je potreba tudi izpolnjevati, vam hočem danes govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Znan je evangelijski dogodek o nekem mladeniču, ki je prišel Kristusa vprašat, rekoč: »Dobri učenik! kaj naj storim, da dosežem večno življenje? Kristus mu je rekel: Ako hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi. Mladenič mu reče: Katere? Jezus mu odgovori: Ne ubijaj, ne prešeštuj, ne kradi, ne pričaj po krivem. Spoštuj očeta svojega, in mater svojo, in ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe! Mladenič mu reče: Vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti. Kaj mi še manjka? Jezus mu reče: »Ako hočeš biti popoln, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih, ter pridi in hodi za menoj« (t. j. bodi moj učenec). Ko je pa mladenič slišal to besedo, je šel žalosten proč. (Mat. 19, 16.—22.) To nam pripoveduje sv. evangelij; mladenič torej ni hotel izpolniti tega, kar mu je svetoval ljubi Jezus. Oj, nesrečni mladenič! Kdo more izreči, kolikšna čast in kolikšno veselje je bilo zanj pripravljeno v nebesih, ko bi bil on hotel kakor apostoli hoditi za Kristusom in izpolnjevati njegovo besedo? Pa ni hotel, zdelo se mu je pretežko. Prišel je bil Jezusa vprašat za svêt; dobil ga je, pa ga ni izpolnil!

Ali pa ni takih še dandanašnji mnogo? Koliko jih pride vsako nedeljo in vsak zapovedani praznik poslušat božjo besedo iz ust Kristusovih namestnikov. Ali si pa tudi vsi le-ti skrbno prizadevajo, v djanju izpolnjevati zaslišano božjo besedo? Oh, veliko jih je, ki vendar tolikrat slišijo besedo božjo, ali pa jo tudi sami berejo v dobrih knjigah, učijo se toliko lepih, za svoje zveličanje potrebnih reči, in vendar si tako malo, ali celo nič ne prizadevajo, vse to tudi izpolnjevati v dejanju; ostanejo kakor so poprej bili: poloi ravno tistih grehov in slabosti, ravno tako prevzetni v obleki, lakomni, ravno taki pijanci, nečistniki in preklinjevalci, jezi in maščevanju vdani, mrzli in mlačni za službo božjo, nič si ne prizadevajo za poboljšanje. Kolikrat n. pr. je bilo že dokazano pri božji besedi, kako škodljiva in pogubljiva pregreha je pijanost, zlasti neizmerno žganjepivstvo. Kolikrat je bilo že dokazano, kako škodljiva, ostudna, velika in pogubljiva pregreha je grda nečistost; kako pregrešno je preklinjevanje, kako nevarno je ponočevanje! In vendar, ali je bilo zaradi tega kaj manj takih grehov?

Koliko pa to pomaga k zveličanju, božjo besedo le poslušati, ne pa tudi izpolnjevati v djanju? Samo poslušanje božje besede k izveličanju nič ne pomaga. Zato pravi sv. apostol Jakob: *Bodite delavci besede, in ne samo poslušalci, s čimur bi sami sebe zapeljevali. Kajti ako je kdo poslušalec besede, ne pa delavec, tak je podoben človeku, ki ogleduje obraz svojega rojstva v ogledalu; ogleda se namreč in gre, in brž pozabi, kakošen je bil. Kdor pa prav pregleda . . . in ni pozabljen poslušalec, ampak delavec, on bo srečen v svojem djanju.* (Jak. 1, 22.—25.)

Pa kaj, ko bi le samo to bilo, da bi božja beseda ostala brez vsega sadu in vsepeha; ali pri tem je še drugo veliko večje hudo: morali bodo namreč vsi tisti, ki zanemarjajo božjo besedo, enkrat dajati oster odgovor pri božji sodbi. »Oh«, tako je izdihoval nekdanj sv. Janez Krisostom pred svojimi poslušalci, »če si mi toliko truda in dela prizadevamo, da bi vas nepeljali na pravo pot proti nebesom, vi pa ostanete vedno tisti stari grešniki; sami premislite, koliko žalosti nam to prizadeva, in kakšno pogubljenje vas čaka.« Kajti *tisti hlapec*, tako pravi Kristus pri sv. evangelistu Lukežu, *ki vé voljo svojega gospoda, in se ni pripravil* (za srečno zadnjo uro), *in ni storil po njegovi (gospodovi) volji, bo zelo tepen.* (Luk. 12, 47.) In kaj se je zgodilo tistemu lenemu evangelskemu hlapcu, ki je bil zakopal prejet talent? Vržen je bil v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi. Kaj pomeni tisti talent? Talent je beseda božja, pravi sv. Janez Krisostom, ta se ne sme zakopati in pustiti brez prida in sadu, temuč se mora izpolnjevati v djanju in prinesti sad dobrih del. Kdor tega ne stori, se mu bo enkrat poreklo pri sodbi: »Ti hudobni in malopridni hlapec, ti si moje darove, božjo besedo, pustil brez sadu in prida, proč od mene, vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.«

Kako je treba božjo besedo poslušati in izpolnjevati v djanju, zato najdemo prelepe zglede v življenju svetnikov. Ko je sv. Anton puščavnik slišal iz sv. evangelija: *Ako hočeš popoln biti, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim, si je precej mislil, da to njemu velja, in je šel in storil tako.* — Ko je sv. Avguštin nekdanj vzel v roke sv. pismo, in je odprl in bral besede sv. apostola Pavla: *Vrzimo od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa,* (Rimlj. 13, 12.—14.) precej je sklenil se

v resnici izpreobrniti in je tudi izpolnil svoj sklep. — Sv. Janez Kapistran je nekdanj pridigoval o slabih naslednjih igranja in nečimurnih oblačil. Po pridigi so mnogi igralci svoje kvarte in mnoge nečimurne ženske svoja prevzetna oblačila prinesle na trg in vrgle v ogenj. To se pravi božjo besedo poslušati in izpolnjevati. Ko je sv. Anton Padovanski nekdanj pridigoval pred več kot 12.000 poslušalci, med katerimi so bili mnogi očitni grešniki, nečistniki, tolovaji, ubijalci itd., so si poslušalci pridigo tako zelo k srcu vzeli, da se je med pridigo slišalo jokanje in zdihovanje, in da so se mnogi na prsi trkali in vpili: »Nič več, o Jezus, nič več nočem grešiti.« Taki sad mora obroditi božja beseda; potem se smé upati, da je padla na dobro in rodovitno zemljo človeškega srca. — Ali redko kedaj se božja beseda sprejme s tako dobrim vspehom in pridom; največkrat ostanejo poslušalci pri samem poslušanju brez vseh dobrih sklepov in brez vsega poboljšanja. In tako ima le peklenski duh pri tem veselje, ker obdrži duše v svoji oblasti. Vendar nikar ne delajmo s tem veselja peklenškemu duhu, da bi le samo poslušali božjo besedo, potem pa jo pustili v nemar, in si nič ne prizadevali, vravnati svoje življenje po njej, ker potem bi nas čakala le ostra sodba in večno pogubljenje.

Preljubi! ne pravi zastonj Kristus: »Zveličani so, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo«, t. j. svoje življenje ravnajo po njej. O ko bi vselej, kadar greste od pridige domov, rekli sami pri sebi: »Zdaj hočem izpolnjevati vse to, kar sem slišal dobrega in potrebnega.« In ko bi to ne bil le prazen sklep, ampak bi se v resnici prizadevali uravnati svoje življenje po besedi božji, kako kmalu bi bilo potem življenje vse drugačno, vse bolj krščansko, kot do zdaj, in enkrat bi srečno prišli v nebeško veselje, saj nas sam Jezus zagotavlja, rekoč: *Blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.* (Luk. 11, 28.) Amen. J. Krčon.

2. Grešna znanja. — III. Grešna znanja so nesreča za prihodnje zakonske.

Poslušaj me, čez katere ima hudobni duh oblast. Oni so namreč, ki tako v zakon stopijo, da Boga od sebe in iz svojega srca odženo. Tob. 6, 16.

Kako imenitno je vendar bilo tisto ženitovanje v Kani galijski, o katerem ste slišali evangelij drugo nedeljo po sv. Treh kraljih. Tam so bili pač odlični svatje: mati božja Marija, Jezus

in njegovi učenci. Prihodnji ženini in neveste, ali ne boste tudi vi želeli, da imate med svojimi svati Jezusa?

Sv. pismo nam pripoveduje, da je vrl sin, mladi Tobija, tri dni molil, predno je vzel k sebi svojo ženo. Sveta Brigita, švedska kraljica, pa je prigovorila svojega ženina, da sta po sklenjeni poroki živela celo leto kakor brat in sestra. Med tem časom sta pridno molila ter prosila, da bi njunin zakon Bog blagoslovil s pobožnimi in dobrimi otroci. In ta velika svetnica, sveta Brigita — je imela res veliko vrlih otrok, ena hči je prišteta med svetnice.

Mladi Tobija in sv. Brigita sta gotovo zaslužila, da bi Jezus prišel na njuno ženitovanje, ker sta ga sama z molitvijo in čistim življenjem vabila na ženitnino.

Ali žalibog, da si neveste in ženini velikrat ne morejo upati, z mirnim in zaupljivim srcem Jezusa povabiti med svoje ženitovanske svate. Krivo tega pa je grešno znanje, nesramožljivo življenje pred poroko.

Že dvakrat smo govorili o pogubnosti grešnih znanj. Rekli smo: grešna znanja so kuga za mladino, grešna znanja so bič za stariše, rekli smo pa tudi: grešna znanja so nesreča za prihodnje zakonske.

O tej zadnji reči pa še nismo govorili. Danes vam hočem tudi pokazati, da grešna znanja zakrivijo veliko nesrečnih zakonov. Grešna znanja pred zakonom so namreč kriva: 1. Da se zakoni sklepajo brez potrebnega premisleka, 2. da se zakoni sklepajo brez dobrega namena, 3. da se zakoni sklepajo brez milosti božje.

Ker manjka človeškega prevdarka in božje pomoči, zato si poročenci nerodno denejo zakonski jarem na vrat, ki potem s pelinom greni celo njihovo življenje. Najhujši sovražnik vam ne more želeti, da bi živeli v nesrečnem zakonu. Nesrečen zakon — je pekel na tem svetu. Zato krščanska mladina, ki misli z božjim pripuščanjem nastopiti to pot, poslušaj opomine, ki ti hočejo dobro, poslušaj opomine, ki te hočejo obvarovati časne nesreče, pa večnega pogubljenja.

I. Če kje, gotovo je treba treznega prevdarka človeku, ki se ženi ali moži. — Kdor hoče postati duhovnik, se mora nekaj let prej pripravljati. Med tem časom še zmeraj lahko odstopi. Kdor hoče iti v samostan, mora prej eno ali dve leti biti na poskušnji

— kot novinec —, da poskusi ali bo zanj ali ne. Če meni, da ni za samostan, lahko izstopi, dokler ni naredil slovesnih obljub. Ravno tako resna zadeva, in morda še bolj, je tvoja ženitev — pravim še bolj, ker tukaj se ne da popraviti, če je napak izbrano, kar je sklenjeno, je sklenjeno. Zato je pa treba takrat misliti, ko se zakon sklepa, s k o m s e s k l e p a.

Vprašanje pa je sedaj veliko, ali mladi ljudje, ki morda že delj časa pred zakonom živijo v grehu, take stvari res dobro in natanko premislijo. Skušnja uči, da taki ljudje malo mislijo; taki ljudje, ki so drug v družega slepo zaverovani, ki se dajo voditi od strastne nesladnosti, ne mislijo dosti, ali bodo zakon sklenili, kedaj ga bodo sklenili, kako bodo v zakonu živeli, kako živili družino, kaj bodo k vsemu temu rekli oče ali mati. Taki ljudje vidijo na svoji izvoljenki ali svojem izvoljencu vse belo in zlato, črnih marog niti videti nočejo, in če jim jih kdo pokaže, nočejo verovati, da so res črne. Šele v zakonu spoznajo, da so se goljufali. Ako se pa zaročenci celo vdajo popolnoma grešni razvadi — nečistosti, jih ta strast tako oslepi, da ne vidijo nič in slišijo nič, in ko bi bilo še tako pametno. Ne zmeni se otrok niti za mater, niti za očeta, niti za svoje brate — niti za svojo vero. V takem stanu je oseba pripravljena storiti največje neumnosti, da največje hudobije. Nekje je n. pr. neka taka deklica pobegnila s svojim znancem daleč doli na Ogersko, na veliko žalost matere, očeta, bratov in sester. Neka druga ženska se je odpovedala katoliški veri, da je mogla vzeti nekega Juda, s katerim je imela grešno znanje. To niso reči iz starih časov, ti ljudje še zdaj živijo.

Grešno življenje pred zakonom stori, da zaročenci nič ne vprašajo, kako bo mogoče skrbeti za dušne in telesne potrebe. Skupaj pridejo ljudje, ki so morda po cela leta hudobno živeli in drug z drugim občevali, pa se vendar čisto nič ne poznajo. Poznali so se le za greh, za drugo ne; gledali so le na to, kako se zna izvoljenka vesti, kako se zna smejeti, kako zna gledati, kako zna plesati.

Nočemo pretiravati. Nič ni hudega, ako se pri izbiranju zakonske polovice gleda tudi na to, da je prikupljivega obnašanja, čedne vnanjosti — ali s a m o na to, ali pa na to v prvi vrsti ne glej. Velikrat je v lepem telesu grda duša.

Mladenič, ko izbiraš nevesto, povprašaj, če je deklica pobožna, če moli rada, če je pohlevna, sramožljiva. Poizvedi, če

gre k spovedi večkrat; tista, ki Boga ne ljubi, tudi moža ne bo ljubila; povprašaj, če uboga očeta in mater, tista, ki je osa nasproti starišem, bo sršen proti možu, povprašaj, če živi v miru in v edinosti s svojimi brati in sestrami, če se prepira z njimi, tudi s teboj se bo prepirala. Glej, če je oseba varčna, delavna. Išči neveste v dobri, krščanski hiši, kjer se rožni venec moli in Bog časti. Glej tudi, če je oseba zdrava; bolna žena, bolni otroci.

Tudi na premoženje smeš gledati, pa preveč ne.

To pameten mladenič prevdari, poizveduje — pri stariših, zanesljivih prijateljih. Pred vsem pa pridno moli, da bi mogel prav storiti korak, ki ga hoče narediti, pomneč sv. pisma, ki pravi, *da je dobra žena dar božji, katerega prejmejo bogaboječi.* (Sir. 26, 3.)

Tisti pa, ki se vržejo v grešno znanje, morda celo na pragu mladeniških in dekliskih let, vsega tega ne preiščajo. Oni začnejo hišo pri strehi zidati. Kaj neki mislijo pri svojih nočnih pogovorih, shajališčih, in črnih dejanjih? Nič ne mislijo, najmanj to, da s tem Boga žalijo, storijo veliko pohujšanja, križanega Zveličarja vnovič križajo — pa tudi tega ne, da bi se pripravili za srečen zakon. Zato vidiš, da se taki ljudje v te mreže tako zamotajo, da venkaj ne morejo. Ali pa se morda sklene v naglici prisiljen zakon, ki bi se morda ne, če bi tako ne bilo.

Grešno znanje torej večkrat zakrivi, da se zakoni sklepajo brez potrebnega prevdarka, ali prisiljeno.

II. Grešna znanja so pa tudi kriva, da zaročenci brez pravega namena stopajo v zakon.

Namen zakona je: medsebojna pomoč, da dobi moški gospodinjo, ženska gospodarja v hišo, da si pomagata drug drugemu in tolažita drug drugega v nadlogah življenja; nadalje naj bo zakon jez zoper nezdržnost; nadalje, naj se po zakonu množi človeški rod na zemlji in množi sv. katoliška cerkev. V tem oziru imenuje sv. Frančišek Saleški zakon sadni vrt novih kristjanov. Po krščanskih zakonih naj se ustanovljajo nove družine, v katerih si bosta mož in žena, oče in mati podajala roko, da bosta sama — sebe posvečevala, lepo redila svoje otroke ter jih učila Boga ljubiti. Kako lepa, kako sveta je tista ljubezen, ki objema zakonske in njih otroke, da jih tako lepo skupaj drži, da vsi pri enem ojesu vlečejo, to se pravi: za časno srečo na zemlji, in za večno v nebesih skrbijo. V resnici je zakonski stan svet, ker Bog sam ga je posvetil.

Ženini in neveste se morajo tega zavedati, in morajo tudi s tem namenom stopiti v zakon, da bodo v novem stanu lažje izveličali svojo dušo. To je dober namen.

S slabim namenom pa stopijo v zakon tisti, ki mislijo le na denar, imetje; kakor če mlajša ženska bogatega pa starega moža vzame, ali pa le narobe. Slab namen je, če se nekateri lahko-mišljeni ljudje tega vesele, kako brez skrbi bodo potem živeli. Slabo je tudi, če jih edino lepota, poželjivost vodi v zakonsko življenje. Mladi Tobija je svoji nevesti rekel: »Sara, vstani . . . prosiva Boga danes in jutri, in pojutršnjem . . . midva sva namreč otroka svetnikov, in se ne smeva tako združiti, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo.« In Sara nevesta je govorila: »Ti, o Gospod veš, da nisem nikoli moža pozelela, in da sem svojo dušo čisto ohranila vse poželjivosti. Nikoli se nisem med noroglavce mešala, in s takimi, ki lehkovoljno živé, se nisem pečala.« (Tob. 3, 16.—15.) In angel Rafael je Tobiju govoril: »Poslušaj me, in ti bom povedal, čez katere ima hudič oblast. Oni so namreč, ki tako v zakon stopijo, da Boga od sebe in iz svojega srca odženo, in svoji poželjivosti tako strežejo, kakor konj in mezeg, ki pameti nimata; čez take ima hudič oblast.« (Tob. 6, 16. 17.)

Zelo se je bati, da to velja za take, ki po grešnem znanju sklenejo zakonsko zvezo. S slabim namenom so se jeli pečati z drugim spolom, sprva še na zakon mislili niso, greha so mnogo storili, svetost zakona so s svojim življenjem pred poroko omadeževali. Zato pa tudi zakona ne znajo spoštovati. Brez Boga so začeli, brez Boga se rado nadaljuje, in tudi brez Boga skončava. Ne rečemo, da bi bilo zmeraj tako, da bi se nekateri tudi res ne poboljšali, in bili potem dobri zakonski. Ali velikrat je to navadna pot.

V neki fari se je možila deklica, kateri je bilo ime Liza. Vzeti je hotela mladeniča, ki je bil na zelo slabem glasu. Gospod župnik so jo svarili, češ, naj dobro reč prevdari, saj pozna ženina, kakošen je. Dekle pa se prešerno odreže: »E, gospod župnik, pa je lep, in oko hoče tudi nekaj imeti.« Bila je poroka. Nekaj tednov potem so šli župnik na sprehod. Nasproti njim priteče žena Liza, huda kakor ogenj: »Ta grdun, ta ubijalec — oko bi mi bil kmalu izbil!« Kdo? — vprašajo župnik. »Moj, moj!« Gospod pa resno rečejo: »Liza, molči, saj veš oko mora tudi nekaj imeti.«

III. Tretja žalostna reč, katero zakrivate grešna znanja, je pa to, da se zakoni sklepajo brez milosti božje, brez Boga, da velikrat v smrtnem grehu, z božjim ropom.

Za zakonski stan je potrebna dvojna priprava, daljna, in pa ona ravno pred poroko.

V čem obstoji daljna priprava? Daljna priprava obstoji v tem, da mladi ljudje, po božji volji prihodaji ženini in neveste, v samskem stanu čisto, sramožljivo, v strahu božjem živijo. Korenina sv. zakona je v samskem stanu. Če pa je korenina za nič, če je korenina okužena, kako bo deblo čvrsto, kako bo listje lepo, kako bo sad dober. Kjer trtna uš razjeda trto, tam trta hira. In če v zakonih ni vse prav, ne sreče, ne strahu božjega, ne miru, ne krščanskega življenja — kaj menite, kje tiči vzrok te bolezni? Korenina je bila slaba. Sok teh zakonskih ljudi je bil že v mladosti okužen in zastrupljen. Kako žalostno je to za vsak kraj, kjer se pred poročni altar čestokrat bližajo poročenci, ki so hoteli zakonski prstan nositi, ko ga še smeli niso. Kaj imamo od takih nevest, takih ženinov pričakovati? Kako bodo greh sovražili, pri svojih otrocih zatirali, če so ga sami nekdaj ljubili? Kako bodo skrbeli za nedolžnost otrok svojih, ko so se sami igrali z nedolžnostjo? Kako bodo sploh imeli strah pred grehom, če se niso varovali najgršega greha.

Kakoršne deklice, take neveste; kakoršne neveste, take zakonske žene; kakoršne žene, take matere. In kakoršen mladenič, tak ženin, tak mož, tak oče. Nek škof je zaklical: »Dajte nam krščanskih mater in vse družine bodo boljše!« Mi pa rečemo: »Dajte nam krščanskih nevest in dobili bomo krščanske matere.«

Ako kje, potreba je Boga ravno v zakonu, zakon brez Boga je pekel. Kako bota oče in mati druge učila ljubezni božje, ako jo sama ne bosta imela. In kje bosta dobila ljubezen božjo, če je že pred zakonom ne bosta iskala in je hranila.

Pa slišimo reči: če smo tudi grešili, vsaj gremo k spovedi, vsaj se poboljšamo, vsaj obžalujemo. Da, res je Bog usmiljen, neskončno usmiljen! Koliko Bog potrpi z zaslepljenim grešnikom, in ga čaka, da se povrne k njemu! In kadar se povrne skesan, vsprejme ga kakor tisti oče zgubljenega sina. Sveto pismo nam pove, da je Jezus velikim grešnicam odpustil grehe, in da je bil njim posebno milostljiv. Mariji Magdaleni se je celo še tisti dan prikazal, ko je od mrtvih vstal. Ali ti spokorniki so bili res pravi spokorniki.

Sv. zakon je zakrament. Kdor ga prejme, prejme posvečujočo milost božjo. In sicer je sv. zakon zakrament živih, zato se je treba zanj ravno tako pripravljati kakor za sv. obhajilo. Da

še bolj — ker tu prejmejo poročenci tri sv. zakramente zaporedoma. Nesrečen ženin in nesrečna nevesta, ko bi šla v smrtnem grehu k poroki! Storila bi božji rop! Ali se more kaj hujšega za poročenca misliti, kakor z božjim ropom nastopiti zakonski stan. Za poročenca se torej tirja milost božja, kadar gresta k poroki. To je najbližja priprava za sv. zakon.

In sedaj poglejte, kakošna je ta priprava pri zaročencih, ki so hodili po napačnih potih. Kako površne, da božje-ropne so bile mnogokrat, morda skozi več let, spovedi takih ljudi. Kakor pomandran in razkopan vrt je njihovo srce; celo do zadnjega časa se zli duh sprehaja po njem — in Jezus ne najde nobenega prostora. Sedaj dobro, skesano spoved opraviti, to gotovo ni lahka reč; kar naenkrat obžalovati, ker se je prej ljubilo, spoznati greh, katerega se prej ni spoznalo. Sedaj je treba prižgati luč milosti božje — in srce je tako mrzlo. Poleg tega pridejo še skrbi za ženitovanje, za doto, za obleko; kako slaba torej utegne biti priprava, vzlasti pri takih, ki se prej niso pripravili. O, verjemite poslušalci, večji možje kakor sem jaz, so trdili: predporočni grehi se hudo maščujejo. Radi grešnih znanj sklepajo se zakoni brez prevdarka, brez pravih namenov, brez milosti božje. Zato tudi v zakonu manjka blagoslova božjega.

Preljubi v Kristusu! zakaj pa govorimo danes o teh stvareh — zakaj smo govorili že prej dvakrat? Gotovo zato, ker so srečni, krščanski zakoni podlaga vsega verskega življenja, pa tudi podlaga družinske sreče. Smiliš si mi mladina, da se tako lahko mišeljno z grehom in peklom igraš in tolikrat dereš v svojo lastno pogubo. Greh je lahak ali pokora je težka.

Predolgi smo postali. Za sklep samo eno dogodbo: »Pred nekaterimi leti se je zaročil mlad zdravnik z deklico iz zelo premožne in pobožne hiše. Kakih deset dni pred ženitnino je prišel ženin k nevestini materi, ter jo je prosil, da bi smel sam z nevesto govoriti. Mati pa ni dovolila, rekoč: »Moja hči še ni z nobenim možem sama govorila!« — »Ali jaz bom v kratkem njen mož, in ji imam nekaj prav važnega povedati« — »Kadar boste nje mož, takrat bo vaša, zdaj je pa moja, in kakor mati jo moram varovati«. Zdravnik je videl, da nič ne opravi. Sedaj je še le povedal, kaj je prav za prav hotel. Želel je, da nevesta, kakor je tudi on sklenil, opravi veliko sv. spoved. Ko mati to sliši, je bila silno vesela. Rada je dovolila pogovor s hčerjo. Obljubila je, da

bo šla tudi sama k spovedi. Ženin je skrbel, da so se cel teden brale sv. maše za blagoslov v novem zakonskem stanu. V dan poroke pa so ženin, mati in hči poklekneli k angelski mizi in prejeli sv. obhajilo.

Če bi se ženini in neveste tako pripravljali za sv. zakon, marsikaj bi bilo drugače na svetu. Amen.

J. Mikš.

Tretja predpepelnična nedelja.

Zakaj trpi Bog zlobneže med dobrimi?

(Priložnostni govor za pobožnost sv. Rešnjega Telesa.)

Usmiljenje Gospodovo bom prepeval
na veke. (Ps. 88, 2.)

Če kdaj, te-le dneve se kaže, da je svet razdeljen v dva nasprotujoča si tabora. V enem se ravna po besedi psalmistovi: *Svojega duha dvigam na goro, odkoder mi pomoč prihaja* (Ps. 120, 1.); v drugem pa se vrši to, kar nam našteva knjiga modrosti (Modr. 2, 6.—9.) s temi-le besedami: *Pridite in uživajmo pričujoče dobrote in hitro rabimo stvari še v mladosti. Napolnujmo se z dragim vinom in mazili in naj nam ne odide časov cvet. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo; naj ga ne bo nobenega travnika, da bi ga naša sladnost ne prehodila. Nihče izmed nas ne bodi ločen od naše potrate, povsod puščajmo za seboj znamenja veselja; ker to je naš delež in to naš odloček.*

Menim, da umejete, kaj hočejo povedati svetopisemske besede: svet se veseli predpustnih dni; zbira se v glediščih in na plešičih; ondi rajajo in se smejejo sveta otroci, kot bi šlo za stavo. Vrté se in plešejo krog na krog — prav kakor ljudje pred vesoljnim potopom.

Vi taki niste; vi ste iz drugega tabora. Pri nas pa je te dni na dnevnem redu molitev, poklonstvo Gospodu našemu Jezusu Kristusu v najsvetejšem zakramentu ljubezni, zadoščevanje za pre-mnoge grehe, s katerimi te dni svet Boga žali, prošnja za nadaljnje usmiljenje z nami revnimi grešniki. Zbirali ste se radostno in v obilnem številu po dnevi in po noči na tem kraju milosti, klečeč pred Njim, ki je pot, resnica in življenje, pred Njim, ki je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega. Blagor Vam! Umirjeni se povrnete na svoj dom v zavesti, da ste dali čast

Njemu, kateremu gre po apostolovi besedi: čast in hvala na veke; očistili ste svoje srce grešnih očitkov vesti v zakramentu svete pokore, užgali ste svoje srce v novi ljubezni do Jezusa Kristusa. Polni trdnih sklepov ste molili danes: *Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji*. Blagor Vam!

Kaj pa poslej? Ali nas ne čaka še vojska zoper poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja? Ali se ne bosta strnila zopet oba nasprotujoča si tabora v eno samo pozorišče, na katerem bodo hodili služabniki hudobnega duha na okrog kakor rjoveči levi, iskajoč, koga bi požrli? Ali te ni učila, dragi vernik! izkušnja prejšnjih dni, kako so si prizadevali zlobneži, da bi te zavedli na opolzlo pot pregrehe, da bi ti vzeli iz srca milost Kristusovo? In če si se branil, ali se spominjaš, kako so te smešili, zaničevali, kako so te obrekovali — po nedolžnem črnili, da si nehoté bridko užaljen na dnu srca vzdihoval s pesnikom:

Zakaj to pustiš?

Zakaj to trpiš?

Dobrotno nebo!

Vpraševal si se morda: ali je Bog še neskončno pravičen, da ne kaznuje hipoma upornežev, da se ne osveti takoj nad zasmehevalci njegove postave? Ne, nikar tako vpraševati! Sodbe si ne smemo prisvajati: sodba je božja, Bog bode sodil žive in mrtve. A vendar nam tako pogosto prihaja misel: zakaj pa pripušča Bog, da živi v njegovem kraljestvu na zemlji toliko zlobnežev mej dobrimi? Zakaj toliko očitnih grešnikov, obrekovalcev, pohujšljivcev? Zakaj? Na to nam odgovarja sveti Avguštin (In ps. 54. ad vers. 1.): Vsak hudobnež živi ali zato, da bi se poboljšal, ali pa zato, da se po njem pravičnik očisti in utrdi.

In če se pri tem odgovoru svetega cerkvenega učenika nekoliko pomudimo v današnjem govoru, upam, da bode to v našo dušno korist in tolažbo.

I. Kajpada, na prvi pogled se zdi človeku, da bi Bog moral takoj kaznovati upornike svoje postave. Ali predragi verniki! ne zabimo, da Bog ni samo neskončno pravičen, marveč tudi neskončno usmiljen. Prekrasno nam kaže ta nauk Zveličar v priliki o ljuliki mej pšenico. *Pustite* — pravi — *rasti oboje do žetve!* Hotel je reči: na svetu naj žive do sodnjega dne zlobni mej dobrimi. Zakaj? Berimo pri preroku Ezehielu: *Kakor gotovo živim,*

govori Gospod, nočem smrti grešnikove, ampak da se zlobnež povrne od svojega pota in živi. (33, 11.) Ker torej Bog hoče, da se grešnik izpreobrne in naposled vendar zveliča, zato mu ponuja časa in milosti. Noče izruti hipoma ljulike, noče kazniti grešnika takoj po grehu, zakaj po besedi svetega Avguština »bodo tisti, ki so danes še ljulika, jutri že kleno pšenično zrno.« Zgodovina razodetja božjega nam zato ponuja dosti zgledov. Naj navedem le nekatere. V tretjem letu svojega javnega delovanja je šel Jezus s svojimi učenci na šotorski praznik. Moral je preko Samarije. Pošlje torej poslancev v neko samarijsko selo, da bi mu pripravili prenočišče. Ali Samarijani ga niso hoteli sprejeti, ker so videli, da gre v Jeruzalem. Ko to vidita njegova učenca Jakob in Janez, pranita: *Gospod, hočeš li, da rečeva, naj pade ogenj z neba in jih potrebi?* Jezus pa se obrne in ju posvari, rekoč: *Ne vesta, kakšnega duha sta,* (t. j. ne vesta, kateri duh vaju naganja. Misli ta, da vaju naganja duh božji, pa vaju vodi le človeški duh osvete in nepotrpežljivosti.) *Sin človekov ni prišel duš pogubljat, ampak reševat.* (Luk. 9, 52. seq.) In glej! Nekaj let pozneje so Samarijani radostno sprejeli evangelij Kristusov in so se rešili. (Dj. ap. 8, 5. seq.) Ali kaj bi bilo s Savlom, ognjevitim farizejem iz Tarza, da ga je Gospod poklical na odgovor takoj, ko je pred sodbo velikega zbora postavil prvega kristijana? A Bog mu je pustil časa in iz Savla je postal — Pavel. A čemu navajati še druge zglede? Posezimo, predragi verniki, v lastno življenje nazaj! Ali nismo nikdar Boga žalili? In da nas je takoj po prvem smrtnem grehu poklical s sveta, kaj bi bilo z našo dušo? Kakšna bi bila naša smrt, sodba, večnost? Pač res moramo hvaležno klicati: *Misericordia Domini, quia non sumus consumpti; usmiljenje Gospodovo, da nismo bili v grehih pokončani.*

A oglejmo si usmiljenje božje še v drugi priliki! *Imel je nekdo — pravi Zveličar — smokvo vsajeno v svojem vinogradu. Prišel je iskat sadu na njej in ga ni našel. Rekel pa je gorniku: Glej, tri leta hodim iskat sadu na tej smokvi in ga ne najdem. Posekaj jo torej; čemu še prostor jemlje? On pa je odgovoril in mu rekel: Gospod, pusti je še to leto, da jo okopljem in z gnojem ospem, če morda obrodi sad; če pa ne, posekaš jo potem.* (Luk. 13, 6.) Gornik, ki tako vneto skrbi za drevesce, je Zveličar, ki je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega. Ponuja namreč grešnikom ob vsaki priliki svojo milost, ponuja pa jim tudi zgled pravičnikov, ki naj jim posveti v boljše, čednostno življenje. Zato

opominja svoje apostole: *Tako naj sveti luč* (vašega dobrega zglada) *pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte vašega nebeškega Očeta.* (Mat. 5, 16.) Da, zglad pobožnega kristijana je kakor iskra, ki posveti v temno dušo grešnikovo, da spozna svojo dušno temoto. In ko je spoznal svojo propast, tedaj se mu je že porodila želja po boljšem, čednostnem življenju. Misli si namreč: Če ta človek, ki ima prav tako slabotno človeško naravo kakor jaz, zvesto Bogu služi, zakaj ne bi tudi meni bilo to mogoče? Prav ta misel je dvignila iz brezdna pregrehe tudi svetega Avguština. Nemirno je pohajal po mestnih ulicah milanskih; živo je opazoval pobožno vedenje in življenje ondodnih menihov. Trepetajočega srca in solznih oči je nekoč rekel svojim prijateljem: Kako je vendar to? Neuki ljudje se dramijo in si osvajajo nebeško kraljestvo, in mi, možje vede, pa zapadamo nečistosti. Jutri! Jutri! — a zakaj ne danes? Tako je vzdihoval in odločil se je za — izpreobrnjenje.

Tu imate po besedi in zgledu svetega Avguština prvi vzrok, zakaj trpi na tem svetu Bog, da živé zlobneži med pravičniki: zato namreč, da bi se izpreobrnil. In če si, predragi kristijan, ne enkrat ampak že pogosto spoznal nad seboj neskončno ljubezen božjo, ki grešnika neprestano k sebi vleče, o zahvali danes nebeškega Zveličarja s hvaležno besedo kraljevega pevca: Usmiljenje Gospodovo bom prepeval na veke!

II. Toda pojdemo dalje! Ko je stal mučenik Ahacij pred sodnjim stolom rimskega prefekta, zastavi le-ta svetniku to-le porogljivo vprašanje: Zakaj pa se vaš Kristus ne osveti nad cesarjem in njegovimi sodniki, ki vas mučijo in v smrt izdajajo? Na to odgovori Ahacij: Ako bi vas Gospod hipoma kaznil, kakor za služite, bi se pogubili na veke, mi pa bi izgubili častitljivi mučeniški venec. Zares točen odgovor! Bog skazuje usmiljenje grešnikom, ker jih ne kaznuje hipoma, s tem pa tudi koristi svojim izvoljencem, ker jih očisti mnogih napak, s čednostmi in zasluženjem pa obogati. In to je drugi vzrok, zakaj trpi modrost božja zlobneže mej dobrimi.

Ako pravimo, da nimamo greha, varamo sami sebe, in resnice ni v nas; (I. Jan. 1, 8) *zakaj v mnogem se vsi pregrešimo.* (Jak. 3, 2.) Tako govore apostoli in zatrjujejo, da vsi ljudje brez izjeme padajo v greh. Seveda so madeži pravičnikov le majhni v primeri s pregrehami krivičnikov, a vendar Boga žalijo in podobo božjo oskrunjajo v naši duši. Skušati torej moramo, da te hibe odstranimo s spo-

kornimi deli. Zlato dobi šele pravo vrednost, ko se je očistilo v ognju vsake troske; prav tako se bode lesketala naša duša bolj in bolj v solncu milosti božje, čim bolj se očisti v ognju zemskih nadlog in bridkosti. Ta ogenj pa hudobneži vsak dan podžigajo in netijo. Vsak dan sproti se ti je vojskovati, trpeti nadloge in bridkosti, prenašati obrekovanje in zaničevanje, vsak dan sproti izkušaš, da nimamo tukaj stanovitnega sedeža miru in sreče in zadovoljnosti, ampak da vse to iščemo v bodočnosti. Saj tudi apostol narodov, sv. Pavel, ni delal, ni učil drugače: *V vseh rečeh — pravi — se skazujemo služabnike božje v velikem potrpljenju, v nadlogah, v potrebah, v stiskah* (II. Kor. 6, 4.). *Menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne da primeriti prihodnji časti, ki se bo nad nami razodela.* (Rim. 8, 18.) Ne toži, ne obupuj torej, predragi kristijan, pod težo bridkosti, ki ti jih zadaja zlobnost tvojega bližnjika, vse to ti je šola izkušnje, zakaj po mnogih nadlogah nam je iti v kraljestvo božje.

Rekel sem, da nam mora biti šola izkušnje trpljenje, katero nam je prestati od lažnjivih sobratov. In po pravici! V šoli se vadimo, se urimo v raznih vednostih, se vzgajamo za bodoče dni, se utrjujemo v dobrem. Odrastlemu človeku pa nobena reč tako ne utrdi volje, tako ne okrepi značaja, kakor stanovitno trpljenje v bridkosti. Močni, stoletni hrast kljubuje viharjem a zakaj? V vihri in pišu si je utrdil korenine, čim bolj ga napada vetrov sila, tem dalje razširja svoje korenine. Prav tako tudi kristijan: čim več ima prestati pred zlobnimi jeziki, čim večje je njegovo trpljenje, tem bolj se utrjuje njegova krepost, tem več zasluženja si nabira za nebesa. Prav to nam priča tudi zgodovina. Kdo je povzročil, da imamo v nebesih toliko svetih priprošnjikov - mučenicov, ali ne sovražniki naše vere? Kdo je vzrok, da se je čednost svetih spoznovalcev tako sijajno pokazala? Mar ne tisti, ki so jih zalezovali, preganjali, zaničevali, sramotili pred svetom? Tako se je izpolnila nad njimi beseda apostolova, *da nadloga prinese potrpežljivost, potrpežljivost pa izkušnjo, izkušnja pa upanje, upanje pa ne osramoti, ker je ljubezen božja izlita v naša srca po svetem Duhu, kateri nam je bil dan.* (Rim. 5, 3.—5.) Tako dobro vem, da vas boli, ko dandanes javno napadajo, obrekujejo, zaničujejo po časnikih in knjižurah škode in duhovnike. Nas tudi to boli, ker je nevarnost za mnoge, da se odtujé vsled vednih zabavljic veri in verskemu življenju, katero prav duhovniki morajo oznanovati in širiti. Res, da je delovanje o takem času težavno, a te

žalostne časovne razmere nas ne morejo motiti v zvestem izpolnjevanju dolžnosti. Zakaj vžgana nam je neizbrisno v srce beseda Jezusova: *Blagor vam, ko vas bodo ljudje sovražili in preganjali, izobčevali in zasramovali in zamelevali vaše ime in lažljivo govorili vse hudo zoper vas zavoljo mene: veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 11. seq.) Pač pa mi o premišljevanju žalostne te dobe prihaja v spomin beseda Jezusova, katero je govoril nad jeruzalemskimi ženami, ko so ga milovale in objokovale, rekoč: *Ne jokajte nad menoj, ampak nad seboj in nad svojimi otroki.* Pač res! Kaj pa bode z mladimo, kaj s prihodnjim rodом, ako se bode pohujšanje tako silno širilo po časnikih in brezbožnih spisih!

Naj še končam svoj govor z besedo sv. Avguština. »Zima — pravi — bo minula in prišlo bo poletje in čas žetve.« Zima je sedanje življenje, v katerem se nam je vojskovati zoper zlobnost sveta: sovraštvo, pohujšanje, zaničevanje . . . A zima bode minula — vseh pozemskih nadlog in bridkosti bo konec. Prišla bode nova doba: poletje, čas žetve, čas plačila. Saj to je glavni vzrok, da premnogi tožijo o zlobnosti sveta, ker so preveč nanj navezani; vznemirja jih vsaka trda beseda, katero slišijo iz ust svojega bližnjika. Predragi verniki! *Nostra conversatio in coelis est: Naše prebivanje je pa v nebesih* (t. j. naše misli kipé v nebo,) *od koder tudi Zveličarja čakamo Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri bo premenil naše revno telo, ker je bo upodobil svojemu častiljivemu telesu.* (Fil. 3, 20.—21.) In tedaj bomo natanko spoznali neskončno modrost božjo, ki pripušča, da na tem svetu žive zli med dobrimi, krivični med pravičnimi in sicer drug drugemu v prid, ne pa v krivico. In upajmo, da se nam takrat v hvaležni ljubezni do Jezusa Kristusa vname srce, ki je tudi nad nami vresničil izrek apostolov: *Pravičnim vse v dobro sodeluje.* In pridružili se bodemo izvoljencem božjim ter pozabivši vse te zemeljske reve in teže v njih sveti družbi klical: *Usmiljenje Gospodovo bom prepeval na veke. Amen.*

Dr. A. Karlin.

Prva postna nedelja.

I. Jezusovo trpljenje in sedanji čas.

I.

Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen.

4. člen vere.

Velik in neizmeren je Bog v svojih delih. Velik in neizmeren je Bog v svojem delu stvarjenja, tako da kliče psalmist Gospodov: *Nebesa pripovedujejo slavo božjo, in dela njegovih rok oznanjuje nebes.* (Ps. 18.) Da, le proti nebu, proti onim ogromnim prostorom vesmirja vzdigni svoje oči in s čudom se boš čudil nad velikostjo in neizmernostjo stvarstva. Ako bi govoril o strašnih premerih in prostorih vesmirja kot bogoslovec, kot duhovnik, lahko bi mi kdo rekel: »Pusti to, ti nisi strokovnjak!« Govori naj torej mestu mene zvezdoslovje, sloveča strokovnjaka Leverrier in Mädler. Po podatkih teh dveh imenitnih zvezdoslovcev ima sonce 720 krat več snovi, nego vsa druga telesa solnčnega sestava skupaj.

Izmed znanih zvezd obhodnic je solncu najbližji Merkur; oddaljena je od solnca $7\frac{3}{4}$ mil. milj; za Merkurjem pride Venus, koje oddaljenost znaša $14\frac{1}{2}$ mil. milj, naša zemlja je oddaljena od solnca nad 20 mil. milj, Mars kakih $30\frac{1}{2}$, Jupiter 105, Saturn 192, Uran 386, Neptun 602 mil. milj.

Poleg teh zvezd obhodnic se še nahaja v nebeških prostorih veliko število žarečih teles, ogromnih, podobnih našemu solncu; imenujejo se stalnice ali zvezde nepremičnice. Strahovito daleč so od nas. Dolgo so se zvezdoslovci zaman trudili, določiti daljino nekaterih stalnic od naše zemlje; še le z ogromnima daljnovidoma, Herschel-jevim in Rosse-ovim, se je to pri nekaterih posrečilo. Tako je določil Peters daljavo severnice od nas na 40 bilijonov milj, tako da bi prišla njena luč do nas še le črez 30 let, (dasi tudi znaša hitrost luči v sekundi 42.000 milj)! Najbolj oddaljena zvezda, ki jo je mogel doseči velikanski daljnovid Herschel-jev, je 4950 bilijonov milj od naše zemlje, tako da rabi luč od nje do nas 3541 let. Tako govoré in učé sloveči zvezdoslovci.

Po vsi pravici torej govori sv. Duh v Modr. bukvah (13, 5.): *Iz velike lepote stvari se sklepoma lahko spozna njih stvarnik, in angelski učenik sv. Tomaž. Akv. pravi: »Popotnik spozna po sto-*

pinjah v pesku, da je že kdo drug pred njimi hodil; enako gledamo tudi mi v prahu stvarstva sledove božjih nog, ki je todi šel.«

Dragi v Kristusu! Ta velikanski, neizmerni, prekrasni vesmir, kjer hodi vsaka zvezda določeno pot, ta naj bi postal sam od sebe, ali slučajno, brez neskončno modrega, mogočnega in velikega Stvarnika? Le pametno mislimo! Ali je kdaj postalo eno samo kolesce žepne ure samo od sebe, ali so se zložila kdaj ona kolesca po sebi v oni krasni mehanizem, kakoršen je v uri? Ali je kdaj sam od sebe postal kak umeten stroj?

Da, dragi v Kristusu, tukaj še le v ogromnem vesmirju vidi in spoznava človek, kako reven črvček je v primeri s Stvarnikom, kojega neizmernost in čast in oblast oznanujejo nebesa in vsa dela Njegovih rok.

O zares, ogromen, velikansk je Bog v delu stvarstva. Enako velik pa in neizmeren, da še večji je in je bil Bog v drugem delu, v delu odrešenja. Toda dočim se kaže v delu stvarstva neizmernost božje vse m o g o č n o s t i, kaže se v delu odrešenja neizmernost, nedosežnost in popolnost božjega usmiljenja in ljubezni!

Velikost in neizmernost dela odrešenja je označena z besedami sv. pisma: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edino-rojenega Sina, da vsak, kdor vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.* (Jan. 3, 16.) Le Bog je mogel potolažiti razžaljenega Boga, ker za neskončno razžaljenje je moglo zadostiti le delo neskončne vrednosti. In to orjaško delo, orjaško pravim, je doprinesel za nas Sin božji iz ljubezni do Očeta in iz ljubezni do nas. Pokoren volji Očetovi je k svoji božji naravi privzel še naravo človeško, v kateri je dovršil to spravno delo s svojim življenjem, in s svojo pregrozno smrtjo, ki jo je pretrpel za nas prostovoljno, po nedolžnem. In tu, poslušalci moji, tu sem zdaj pri predmetu svojih postnih govorov.

Smrt Odrešenika sveta na križu je največji in najznamenitnejši dogodek v zgodovini človeštva. Okolu tega dogodka se vrste vsi drugi svetovni dogodki, najslavnejši pa in konečna njegova igra bo popolna zmaga sv. križa, namreč slavni a ob enem grozni drugi prihod Odrešenikov, na dan velike vesoljne sodbe, na sodnji dan.

Doslej ni še nihče tajil dogodka Kristusove smrti, ker isto, kar povedo sv. evangelisti in naš četrti člen apostolske vere, najdeš v vsaki zgodovinski učni knjigi, najdeš pri Tacitu, rimskem pa-

ganskem zgodovinarju one dobe. Delo odrešenja je vrhunec božje ljubezni; Bog ni mogel za človeštvo več storiti, čeprav je vse-mogočen.

Ljubezen božja, ki se kaže v delu odrešenja, je tako veli-kanska, dogodek trpljenja in smrti našega Odrešenika toli ganljiv, da mora omečiti kamenito srce! Vsako leto, kadar slišim peti veliki petek tako zvana improperia, t. j. očitanja, kjer očita Odr-ešenik svojemu nehvaležnemu ljudstvu (in vsaki nehvaležni duši), da mu je plačalo brezštevilne in preimenitne dobrote z največjo nehvaležnostjo, kadar slišim besede: »Moje ljudstvo, kaj sem ti storil . . . ?« — vztrepetam vselej v globini svoje duše. Dà, moje krščansko sedaj izvoljeno ljudstvo, tam glej na križ! Tvoj Odr-ešenik te vpraša, kaj naj ti še dá? Nag sem, pribit sem, od glave do pete poln ran, kaj naj ti še dam? Kaj pa božji Odrešenik od nas zahteva? Samo ljubezen. Oh, ljubite krščanski možje, žene krščanske svojega dobrega Odrešenika! Iz cele duše ljubimo Kri-stusa, svojega Zveličarja! Jaz bi ga želel ljubiti z ono ljubeznijo, s katero ga ljubijo vsi angeli in svetniki v nebesih in pravični tu na zemlji. Iz ljubezni do Njega sem prosil, da vam morem govoriti, da vnamem vaša srca z ljubeznijo do Njega v naši pre-žalostni dobi, ko v svojo veliko pogubo zapuščajo mnogi svojega Boga, Kristusa, svojega Odrešenika. Dà, vneti v vas dejansko lju-bezen do Kristusa, je moja srčna želja, in ko bi s svojimi govori pridobil za Gospoda Kristusa le eno dušo, dovolj bom poplačan.

Dragi v Kristusu! Celi dogodek trpljenja in smrti Gospodove vam hočem naslikati v šestih podobah, h katerim pridenem vselej nekaj večnih krščanskih resnic, da bo sveti postni čas za vas, čas odkritosrčne sprave z Bogom in dostojne priprave za veselo Velikonoč.

1. V prvi podobi vam pokažem Odrešenika, kako se je po-slovil s svojimi ljubljenci pri zadnji večerji, in Njegovo smrtno žalost na vrtu Getzemani; k temu dodam krščanski nauk o namenu človekovem in o grehu.

2. V drugem govoru vam naslikam zaslišanje Go-spoda Kristusa pri Ani in Kajfu, pokažem vam žrtev smrtnega greha, samomorilca apostola Judeža in kazen za smrtni greh, pekel.

3. Tretji govor bo obsegal preiskavo pri Pilatu in družega grešnika, spokornika, vzor spokornosti in zadostovanja,

sv. Petra, in nekatere misli o neskončnem božjem usmiljenju in o spovedi.

4. V četrti propovedi vam načrtam pot iz Pilatove hiše na Golgoto in križanje ter vam pokažem vzor močne žene, vzor krščanske žene, kraljico mučenikov, mater Odrešenikovo.

5. Vsebina pete bodo zadnje besede Zveličarjeve in njegova smrt ter vzor krščanskega moža. Premišljevali bomo paganskega stotnika, Jožefa Arimatejca in Nikodema.

6. V zadnji vam pa hočem popisati čudeže ob Odrešenikovi smrti, posebno pa temelj celega krščanstva, čudež vstajenja od mrtvih, poveličanega Kristusa in nebeško slavo, v katero je šel On in kamor hočemo mi enkrat priti.

Priporočam se vam, da me dobre volje in pazno poslušate. Tebe pa Božji Odrešenik, prosim, da blagosloviš moje ustnice, da se oznanjujoč drugim Tvojo neskončno ljubezen, sam vnamem s plamenom svete ljubezni do Tebe, da ne iščem sebe, marveč edino Tebe, ne svoje slave, temveč le tvojo božjo čast!

Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano o Sinu človekovem po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in bičan in zapljuvan; in po tem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili, in tretji dan bo od mrtvih vstal. (Luk. 18, 31) S temi besedami je napovedal božji Odrešenik svojim učencem celo svoje trpljenje. »In — pravi evangelist — oni tega niso umeli, in ta beseda jim je bila skrita.« Ali v prekratki dobi so umeli in bili priče groznih reči.

Slavna Velikanoč se je bližala. Sv. Janez piše: *Pred velikonočnim praznikom, ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel s tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je do konca ljubil. (13, 1.)* Za to je dal pripraviti zadnjo večerjo, da se s svojimi ljubljenci končno poslovijo. Ko so pojedli velikonočno jagnje, umil je božji Učenik vsem noge in potem postavil oni prečastiti zakrament, ki je srce in najdražji biser katoliške cerkve, zakrament sv. Rešnjega Telesa, ter daritev sv. maše in postavno duhovščino nove zaveze. Zares, dostojna oporoška našega Odrešenika! Tudi nesrečni Judež je božjeropno prejel presveto Telo in Kri iz rok božjega Učenika ter se dal posvetiti v duhovna, t. j. v škofa nove zaveze, dopolnivši takó mero svoje nevednosti v strašen zgled.

vsem, ki pristopajo nevredno k mizi Gospodovi, in ob enem v dokaz neskončne ljubezni in prizanesljivosti božje. A kmalu potem je šel hudič v Judeža, pravi sv. Janez, in zapustil je dvorano. Tu pravi Odrešenik: *Zdaj je Sin človekov poveličan, in Bog je poveličan v njem.* (Jan. 13, 31.)

Prišlo je slovo dobrega Učenika z 11 apostoli. Nekaterih besed naj vas opomnim. »Vaše srce naj se ne prestraši. Verujete v Boga, tudi v mé verujte. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč, grem, vam mesto pripraviti. In ko odidem in vam mesto pripravim, bom zopet prišel in vas bom k sebi vzel, da bote tudi vi, kjer sem jaz. In karkoli bote Očeta v mojem imenu prosili, to bom storil. In jaz bom Očeta prosil, in vam bo dal drugzega Tolažnika, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice . . . Ne bom vas zapustil sirot . . . Mir vam zapustim, svoj mir vam dam . . . Jaz sem vinska trta, vi mladike; kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu, ker brez mene ne morete nič storiti. To je moja zapoved, da se ljubite med seboj. Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil kot vas«. Te besede dokončavši je vzdignil Odrešenik oči v nebo ter prekrasno molil (Jan. 17, 1.—21.): »Oče! ura je prišla, poveličaj svojega Sina, da tvoj Sin tebe poveliča. Jaz sem te poveličal na zemlji; delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim. In zdaj ti, Oče, mene poveličaj sam pri sebi z veličastvom, katero sem pri tebi imel, preden je bil svet. Tvoje ime sem razodel ljudem, katere si mi dal od sveta . . . Jaz prosim za nje; ne prosim za svét, ampak za té, katere si mi dal, ker so tvoji . . . Posveti jih v resnici. Pa ne prosim samo za nje, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mene verovali, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče v meni in jaz v tebi. Pravični Oče, svet te ni poznal, jaz pa sem te poznal, in ti so spoznali, da si me ti poslal.«

To je ona veličastna molitev, ki se imenuje velikoduhovska molitev Odrešenikova. V nji je naš Odrešenik kot »duhoven na vekomaj po redu Melkizedekovem«, potem ko je postavil novo nekrvavo pred svojo krvavo daritvijo, molil in prosil zase, za svojo duhovščino, zlasti za njeno glavo, za Petra in njegove naslednike in za edino svojo cerkve, iz česar je razvidno, da ni on hotel več cerkvâ in več veroizpovedij, in da je torej le ena cerkev postavna, le ena vera Kristusova.

Po tej veličastni molitvi — bilo je okoli polnoči — je šel Odrešenik črez potok Cedron na Oljsko goro. Ljubljenega

Učenika spremljajo žalostni učenci. Bil je to gotovo res žalosten sprevod . . . 12 mož stopa molče, resno proti Oljski gori. Besed nimajo, solze jim teko po licih. O sveta gora, posvečena s prvimi kapljami krvi božjega Sinu! Tu se je pričelo ponižanje, tu pa je bil tudi začetek poveličanja Boga človeka ob Njegovem vnebohodu! Z apostoli je šel v oljčni log na vrtu Getzemani. Pri vhodu reče svojim: *Ostanite tukaj, jaz grem tje in bom molil.* Samo Petra, Jakoba in Janeza je vzel Jezus s seboj na vrt. Tu začne moliti, žalosten postaja, tako da reče: *Moja duša je žalostna do smrti, ostanite tukaj in molite z menoj.* In je šel za lučaj naprej, padel na svoj obraz ter molil, rekoč: »Moj oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene, vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti!« Po tej molitvi se je vrnil k učencem — ali ti so spali vsled žalosti. Vzbudil jih je ter dejal Petru: *Simon, spiš? Nisi mogel eno uro čuti z menoj? Čujte in molite, da ne padete v skušnjava! Duh je sicer voljan, ali meso je slabo.* In je zopet odšel in molil: *Moj oče! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.* In se je zopet vrnil in jih je našel spéče. Popustil jih je in v tretjič molil ravno tisto molitev. Zdaj so ga obšle smrtne težave, njegov pot je bil kakor krvave kaplje, tekoče na zemljo. On pa je še bolj goreče molil. In prikazal se mu je angel iz nebes, ki ga je potrdil. Potem je prišel v tretjič k svojim učencem in jim rekel: *Spite zdaj in počivajte! Dosti je; ura je prišla, glejte! Sin človekov bo izdan v roke grešnikov. Vstanite, pojdemo! Glejte! ki me bo izdal, je blizu.*

Dragi v Kristusu! Molite tudi vi! Kristus, Sin božji je molil veliko, in mi bi moliti ne hoteli? Berem, da p edno si je izbral 12 apostolov, je šel na goro in je molil celo noč. Kako pobožno, kako goreče, kako vztrajno je molil! Molitev ni človeka nedostojna; ali nas je morda Sin božji kaj nedostojnega učil? Vsak človek mora moliti, ker je molitev del božje službe, kojo je vsak dolžan Bogu, najvišjemu bitju. Molite, krščanski mo ž je vsak dan vsaj kaj malega —; ne poznam nič bolj vzvišenega kot moža, ki rad moli. Molite i ve žene, matere, molite s svojimi otroci, učite jih pobožno moliti . . . Moj Bog, moj Bog, kam smo prišli! Vem za gotovo, da pridejo v šolo otroci, ki ne znajo niti ene molitvice. — O podivjane matere, gorjé vam! In tu (v Brnu) so matere, ki so se krščanstvu že tako daleč odtujile, da prepovedujejo svojim poslom z otroci moliti, češ ker jih s tem pridijo! Moj Bog, moj Bog! kam si prišla moderna nekrščanska

odgoja? Kristus nas je torej pridil, ko nas je tolikokrat k molitvi opominjal in nas sam učil, kako naj k Bogu molimo? Molite tudi vi otroci, kakor vas je pobožna mati učila! Molite vsi z največjim spoštovanjem, ker pri molitvi se razgovarjate z božjim Veličastvom! Da i angeli imajo posebno spoštovanje do človeka, ki mnogo moli, ker pravi sv. Janez Zlatoust, da se zrcali na njih obrazih odsvit božjega Veličanstva po razgovoru z Bogom. Upam si trditi, da je zdaj za to tako hudo na svetu, ker ljudje, in zlasti možje, premalo molijo! Molite, kličem še enkrat, posebno za srečno zadnjo uro; tudi nas vse čakajo one grozne smrtne težave. Samo enkrat bomo umrli. Molite! Če tudi človek pade, ni izgubljen, dokler še moli; molitev je zadnje sidro, ki ga bo obdržalo. Toda gorjé, ako človek moliti neha — za to pravim: molite!

Dragi v Kristusu! Velika in pregrozna je bila žalost božjega Odrešenika, da je potil krvavi pot. Vemo za zglede, ko so ljudem lasje osiveli črez noč vsled strahu in groze, kakor je n. pr. meni samemu na Dunaju pripovedovala grofinja Spanoki o svojem sorodniku, kakor je to isto gotovo i o mnogih ubogih žrtvah francoske prekucije, o naši princezinji Mariji Antoniji, soprogi Ludovika XVI., o očetu Frideriku Spee iz družbe Jezusove, ki je osivel vsled žalosti, ko je kot spovednik spremljeval na grmado radi čarovništva nedolžno obsojene osebe. Ali nam pa je zapisal sveti Luka, po poklicu zdravnik, še nekaj hujšega, da je namreč Odrešenik potil krvavi pot v svoji neizrečeni bridkosti. Da je krvavi pot mogoč, govori že Aristotel, o Kristusovem krvavem potu pa govore najstarejši cerkveni očetje, sv. Justin, Irenej, enako sloveči razlagalci sv. pisma, kakor Maldonat, Calmet, in zdravniki ne-le starejši, marveč tudi mlajši dopuščajo krvavi pot kot posledico nenavadne dušne razburjenosti, ko pretrže razvneti kri žile privodnice in stopi skozi potne žleze na vrh kože.

Zakaj so bile Odrešenikove težave tolike? Ko ga je hudobni duh v puščavi skušal, pravi sv. Luka (4, 13.): »In hudič, ko je vso skušnjavo dokončal, je od njega šel nekaj časa.« — Ta »nekaj časa« se pravi: do njegovega trpljenja, ki se je pričelo na vrtu Getzemani. Kakor je hudobni duh Odrešeniku v puščavi kazal vsa kraljestva in njih lepoto, tako mu je sedaj pred oči stavil vso grozo smrti. Gospod Kristus je imel pravo človeško naravo, pravo človeško telo in dušo; veste pa dobro, kako težko se loči ta dvojica. S človeško naravo je sedaj gledal Gospod

Kristus smrti v obraz, in kako grozni smrti! S človeško naravo se je bal smrti, ker je poznal ves njen pomen; da je kazen za greh, da je kazen božje jeze; — vedel je tudi, da je volja nebeškega Očeta, da odvzame s svojo smrtjo grozo naši smrti, katere gotovo ni najmanjši del smrtni boj. Kot Bog pa je naprej vedel, kako grozovita smrt se pripravlja njegovi človeški naravi. Da so sv. mučenci pozneje najhujšim mukam nasproti gledali brez strahu in z veseljem, je ravno sad toliko težavnega boja Kristusovega. Kot Bog je videl tudi črez mero hudobij in krivic in grehov, ki so se v tem trenutku na Njega valili liki ogromni balvani — vsaj je moral za vse Bogu zadostiti. V ganljivih premišljevanjih Gospodovega trpljenja menita bl. Katarina Emerih in slavni škof Bossuet, da je videl Gospod Kristus tudi vse naše grehe in hudobije od začetka sveta pred seboj, kakor bi jih bil sam storil, ker jih je pred Bogom na se vzel. Slednjič zavest, da bo njegovo trpljenje za premnoge zastonj, da bodo vzlic temu vekomaj zavrženi, da ne dosežejo svoje poklica in namena!

Tu stojim ob najiminitnejšem vprašanju za vsacega človeka, ob vprašanju namreč, za čemu sem tukaj na svetu, kakšen je poklic, kakšen namen človekov.

Nikar se ne pustite varati s krivimi nauki! Pravi in gotovi odgovor na to vprašanje je za celo človekovo življenje velike važnosti, ker določuje vse dejanje in ravnanje človekovo, smer celega življenja in vrednost vseh stvari, zvezda - vodnica je celega človekovega pota. Gotovo ima tudi človek kak namen, kak cilj, radi katerega je na svetu. To mi boste menda potrdili; kajti, če imajo druge stvari vsaka svoj namen, mora ga imeti tudi kralj vsega stvarstva. Vprašanje je: kdo naj določuje, zakaj biti človek na svetu. Ali je to stvar človekova, ali koga drugega?

Na to vprašanje odgovarja drugače protikrščanski, drugače krščanski nazor.

Krščanski nazor pravi, da ni stvar človekova določevati, zakaj je na svetu, marveč nekoga drugega, namreč Stvarnika. Le tedaj bi smel človek določevati, zakaj je in hoče biti na svetu, ako bi bil človek samega sebe naredil, ali ako bi bil postal vsled slučajja. Toda neizpodbitna resnica pameti je, da ni človek sam svoj stvarnik in tudi, da ni postal slučajno, temveč, da ga je naredil, ustvaril nekdo drug. Kakor pa nima posoda nobene pravice določevati si, čemu hoče služiti, ampak določuje to oni, ki

jo je napravil, ali ki jo je kupil, enako ne more določevati človek, zakaj hoče živeti tu na svetu, ker človeka je vsvaril Bog. Le Bog ima pravico določiti človeku poklic na zemlji, in sicer iz dveh pravnih vzrokov. Mi smo Njegova lastnina, Bog nas je vsvaril in Bog nas je kupil ali odkupil s krvjo svojena Sina. *Odrešil sem te in po tvojem imenu te poklical; ti si moj!* (Iz. 43, 1.).

In kakor je torej Gospod Bog določil solncu in zvezdam in vsem brezumnim stvarjem njih namen in nalogo, enako je določil, ker ima pravico, namen tudi kralju vsega stvarstva.

A dasi je ta stvar čisto jasna in očita pameti, slišim vendar klicati iz tabora brezvercev kakor v zasmeh zdrave pameti: »Človek je prost, nihče nima pravice določevati mu, zakaj je na svetu, sam si bo določil, zakaj je tukaj.« Dobro; povejte tedaj vendar, kakšen namen in nalogo ste odločili človeku? Za kar so si zastoj prizadevali največji možje starega paganskega veka, isto so se drznili določiti površni ljudje, plitvi, nravno izprijeni, frivolni (razuzdani), ki greše zoper lastno pamet, jo napačno rabijo, ki so zavrgli razodenje božje! — »Človekov namen in poklic je zemlja, v katero so vedno naše oči obrnjene, vživanje in pohotnost kar največja. Jesti, piti, denar imeti, v prosti ljubezni vdati se mesenemu poželjenju, plesati, gostiti se, veseliti se, to je namen in poklic človekov — po smrti pač ni nobenega veselja, »krščanska nebesa prepustimo vrabcem, za nje gotovi ljudje ne marajo; tam ni neki nobenega dela, tam se le lenoba pase, za nje bi bila ta sreča neprenesljiva.« Če bi tudi rekli, da ima človek sam pravico določiti si svoj namen, ugovarjamo odločno, da bi naj to bil njegov poklic. Zares boljše bi bilo za njega v tem slučaju, da bi se bil rodil kot žival, ker dokler žival živi, ima samo meseno veselje.

S tem namenom se je ponižal kralj in veliki duhoven prirode do živali, kajti jed in pijačo in nižje meseno življenje imamo skupno s živalimi. To pa mnogim ljudem ni nič mari, ta nauk jim dopade, mnogo krščanske človeške družbe se pa ravna po njem, in za to sem čul že sam take-le besede:

»Častiti gospod, čemu bom molil, od tega se človek ne zredi, to nič ne pomaga, ali bo radi tega moja trgovina napredovala?«

»Ah, častiti gospod, kaj mislite, kam bom prišel s svojo trgovino, ako naj grem vsako nedeljo in praznik za pol ure v cerkev?« In zopet drugi je rekel: »Bodo že brez mene opravili; včeraj smo plesali, v nedeljo se moram naspati.«

Vi torej nimate časa, da bi se za trenutek odtrgali trgovini ter šli k sv. maši, da bi se v zakramentu sv. pokore enkrat na leto z Bogom spravili, pokrepčali s Telesom in Krvjo Odrešenikovo svojo dušo za pet v večnost? Brez vas bodo tudi opravili?

V smrt tudi ne boste mogli oditi radi trgovine, ne boste imeli časa? Posebno sodbo takoj po smrti in sodnji dan in pekel bodo tudi brez vas opravili? Ali vam bo pred večnim Sodnikom pomagal izgovor, podoben onim: »*Pristavo sem kupil, moral sem jo ogledati, tebi, Gospod, nisem mogel služiti — petero jarmov volov sem kupil, moral sem jih poskusiti — oženil sem se, imej me izgovorjenega — v nedeljo dopoldan sem moral spati po plesu, za časa službe božje sem moral izleteti s Sokoli, celo dopoldne sem moral v krčmi sedeti s svojimi tovariši, zborovanja sem se moral vdeležiti itd.*»

Da, tako se govori, ves napor naše dobe je obrnjen v to, doseči kar se dá mastno službo, nakopičiti veliko denarja, potem pa — ne služiti Bogu, marveč uživati.

»Jaz bom študiral višjo trgovinsko šolo, poskusim priti v upravni svet kake delniške družbe, imel bom 5 do 6 tisoč gl. plače, bogato se bom oženil . . . in kaj potem?« Jaz bom pravo študiral, postanem odvetnik, imeniten zagovornik v kazenskih zadevah, za poslanca me bodo izvolili, dosežem morda še ministerski sedež« — kaj pa potem? . . . tako je vprašal nekdaš sv. Filip Nerij nepremišljenega mladeniča.

»Da, kaj potem? Norec, nocoj to noč, ko si dosegel najvišjo stopinjo dostojanstva, po kateri si hrepenel, bodo terjali tvojo dušo od tebe, in kar si si prihranil, čegavo bo?«

Menim, da mora biti namen in poklic vseh ljudi enak, in sicer tak, da ga morejo vsi doseči in ga bodo gotovo tudi dosegli, ako imajo dobro voljo. Biti mora torej človekov namen čisto drugačen, kakor ga določajo oni, ki zaničujejo krščanstvo. Vsi ljudje pač ne morejo doseči, da bi v izobilju jedli, pili, se gostili in stregli vsem počutkom, najmanj pa to morejo doseči s sredstvi, katere jim gotovi ljudje svetujejo. To torej ne more biti človekov poklic.

Poleg tega ponižuje tak namen človeka, zakaj čim bolj človek streže počutkom, tem bolj se približuje živini po izreku sv. Duha: *Človek pa, ki je v časti, tega ne pomisli, enak je neumnim živalim, in je njim podoben* (Ps. 48, 13.), — dà, pogostoma pade še pod žival.

Človek ima troje vrst zmožnosti, vegetativne (prebavljanje, debeljenje, rasti), animalne (počutki) in razumne. Te zmožnosti si pa niso sporedne, ampak podrejene. Najnižje stoji prebavljanje, višje je čutno življenje, najvišje stoji zmožnost pameti. Za to pa ne more namen človekov obstajati ne v vegetativnem življenju, ne v animalnem, temveč edino le v življenju pameti, kojemu vegetativno in animalno služita le kot sredstvo. Isto tako ne more biti človekov poklic posvetna učenost, bogastvo, mastne službe, častna odlikovanja i. p., ker je enako nemogoče, da bi bili vsi učeni, bogati, v dobrih in častnih službah, in ker vse te stvari ne morejo izpolniti želje človeške duše po blaženosti. Vprašajte največje preslavljenca, ali so že zadovoljni, srečni, ali ne hrepené še po čem višjem? Ali si moremo misliti modrejšega in bogatejšega in učenejšega in višje postavljenega moža, kot je bil kralj Salomon? Vse, kar je pozelel, mu je dal Bog, ker je prosil le za modrost — no in kako je sodil Salomon sam o svoji sreči? *Nečimernost črez nečimernost in vse je nečimernost.* Prav govori tedaj sv. Avguštín: »Naredil si nas za se in nepokojno je srce človekovo, dokler ne počiva v Tebi, o Bog!«

Edino pravi nauk o poklicu človekovem na svetu se torej glasi: da ima le Bog, le Stvarnik pravico določiti človeku smoter tukajšnjega življenja in da ga je On v prvi vrsti ustvaril sebi v čast, da namreč človek s svojo prosto voljo Boga spoznava, časti, ljubi, se mu uklanja, mu služi, ga uboga in se tako vekomaj izveliča. To je skupni poklic vseh ljudi, poklic človeka dostojen, edino pravi, kojega dosežejo lahko vsi ljudje, če le hočejo. Boga spoznavati, Bogu služiti, Boga ljubiti morejo vsi imajoč za to posebne zmožnosti, pamet in prosto voljo. Pamet hrepeni in išče resnice. Ali more biti večja in višja resnica nego je Bog? Vprašaj učenca, kako se veseli, kadar se mu je posrečilo rešiti težavno nalogo, kadar je umel kako težko reč. Vprašaj učenjaka, kako je srečen, kadar po dolgem raziskovanju najde resnico! Vprašaj izumnika, kaka radost polni njegovo dušo, ko se mu je posrečilo kaj novega izumiti! Pamet torej hrepeni po resnici in resnica jo osrečuje.

Resnica skozi in skozi pa je Bog; kako mora torej biti srečen in blažen človek, ki vedno bolj in bolj Boga spoznava in kako bo še-le srečen, kadar se bo prepričal v večnosti o božjih resnicah, kadar mu bo jasno vse, kar mu je tu temno! To pa gledati, spoznati Boga z obličja do obličja, da ne bo nikakeršno

opravilo? Težavno je seveda slepcem govoriti o luči. Predmet človeške volje je dobro; vsak hoče biti srečen, tudi samomorilec. Bog pa je neskončna dobrotā. Potemtakem more biti srečen edino le oni, ki Boga hoče ali ljubi ter bo vekomaj srečen, popolnoma srečen v večnosti, ker bo že posedel ono dobro, Boga, brez kakega strahu, da bi ga mogel izgubiti.

To voljo, da namreč človek prostovoljno spolnuje svoj namen s tem, da Boga spoznava, časti, ljubi, se mu uklanja, mu služi, njegove zapovedi spolnuje ter si tako večno plačilo zasluži, imel je Bog že od vekomaj, ali z drugimi besedami: večna postava je, ki veli, da se drži človek npravnega reda, od Boga določenega. O večni postavi govore že slavni paganski možje, kot: Cenon, Kleantes, Chrysipp, Heraklit, Platon, Ciceron, Seneka. Nauk o večnem zakonu sta spopolnila največja krščanska učenjaka, sveti Avguštin in sveti Tomaž Akv. Večni postavi so podvržena vsa bitja; brezumna bitja so ji pokorna nevede in primorana, prosti človek prostovoljno. Ta postava je bila dana nam ljudem po natorni postavi, katero ima v srcu zapisano vsakdo, tudi pagan; v popolnejši obliki pa po nadnaravnem zakonu, starem in novem, po zapovedih božjih in Kristusovih ter po zapovedih sv. cerkve. Nihče, prav nihče ne bo ubežal oblasti tega zakona, kajti kdor se noče podvreči njegovi zapovedujoči oblasti, zapadel bo njegovi kaznujoči oblasti ter bo moral Boga slaviti s tem, da bo trpéč večne kazni oznanoval pravičnost božjo. Zato se hudo motijo ljudje, kojim se pravi anarhisti, ki zaničujejo vsako postavo in nočejo biti nikomur podložni. Bog bo čisto gotovo dosegel, kar s svojo postavo doseči hoče; Bogu je vse eno: ali ga boš preslavljal vekomaj srečen z nadangelom Mihaelom, ali pa ga boš preslavljal z Judežem in Luciferjem v peklenških kaznih.

Iz tega pa zopet sledi in je očito, da je človekova največja nesreča in hudo greh, prostovoljno in zavedno prelomljenje božje postave. Zakaj nobena druga nesreča, ne na premoženju, ne na zdravju, dobrem imenu in časti ne more ti onemogočiti dosege tvojega cilja in večnega poklica, smrtni greh pa ti jo onemogoči gotovo. Da greh! Grozna beseda . . . mysterium iniquitatis, skrivnost hudobije . . . Častiti gospod, v 20. stoletju napredka govorite še o grehu? Mar mislite, da smo otroci? Neumnost . . . Kaj greh, greh je bedarija. Da, je in ni, kakor hočemo. Oh, da bi ne bilo treba govoriti v našem stoletju o grehu . . . Ako pa je bilo kdaj treba o njem govoriti, potrebno je to v naših

prežalostnih časih, o katerih velja resna beseda sv. Duha, *da pravičnost* (življenje po božjih zapovedih) *povzdiguje narode, a greh jih stori nesrečne*. In zato, pa le zato je sedanja človeška družba takó nesrečna in ubožana, zato je med nami toliko bede in nesreče, ker je med nami mnogo, premnogo grehov, grehov velikih, groznil. Od najvišjih krogov notri do najzadnje bedne bajtice se tepta z nogami in prelamlja božja postava ter se kopičijo grehi na grehe. Boga, najvišjega postavodajalca so povsod odstavili, zapodili so ga iz držav (vsaj so brez Boga), pregnali iz postavodajalstva, izločili iz šole, iz družine, iz vsega družabnega reda. Naši časi so, o kojih piše sv. Pavel do Timoteja (2. list 4, 3.): *Prišel bo čas, ko zdravega nauka ne bodo trpeli, temuč si bodo po svojih željah izbirali učenike, kateri ušesa zgačejo*.

Ta novi nauk je *nevera* (največja pregreha), ki se označuje pod raznimi imeni; to je črv ateizma, materijalizma, darvinizma, nacijonalizma, liberalizma, anarhizma, nihilizma, radikalizma in kako se že vsi izmi imenujejo, ki vsi glodajo na življenskem drevesu krščanskih narodov. Evangelij sv. Matevža, Marka, Luke in Janeza več ne velja, zato pa evangelij »Slov. Naroda, Rodoljuba, Soče, Rudečega praporja«, katoličanom ni več cerkev *steber in podlaga vere*, mareč židovski zločinci, uredniški ničvredneži in njih krščanski gonjači, sprideni in hudobni ljudje.

Napominani lažnjivi nauki se širijo in trosijo po židovsko-liberalno socijalističnem časopisju med ljudstvo, že itak nesrečno in ubogo, ter je delajo še bolj nesrečno, ker mu jemljó zadnje rešilno sidro, vero v Boga in pravično večnost. Bogu bodi potoženo, da so se ravno takozvani boljši krogi navzeli strašne nevere po eni in neverjetne nevednosti v verskih rečeh po drugi plati, ter da ravno boljše kroge in kroge takozvanih omikancev okužuje z nevero moderna laživeda. Od tod pa prehaja kuga v ljudstvo.

Glej, če ne hodijo v cerkev učeni gospodje, študirani gospodje vseučiliščni profesorji, g. doktor, g. odvetnik, g. glavar, g. sodnik, g. bilježnik, g. nadlogar, g. oskrbnik, če ne prejemale sv. zakramentov, ter se jim pri vsem dobro godi, po čemu bi mi hodili? Da, gospoda, z zgledom nekrščanskega življenja, naravnost paganskega, pridite ljudstvo ter si nakopavate neznanško odgovornost! Da, da, od zgoraj derejo hudourniki, ki delajo strahovito škodo v nižavah, od zgoraj prihaja nevera med ljudstvo.

Ko je izšla brezverska knjiga Büchnerjeva »Moč in materija«, delili so jo po tisočih med delavsko ljudstvo, in ko je izdal žid

Friderik Strauss bogokletno knjigo »Stara in nova vera« v 5 izdajah, kdo jo je kupoval? Kdo se dela norca iz nebes in pekla? Mnogi gg. profesorji na vseučiliščih in srednjih solah, katerim morajo krščanski stariši izročati svoj največji zaklad, svoje otroke, in katerim se plača visoka plača iz davkov krščanskih narodov! Vse to je ljudstvo slišalo ter začelo misliti: Če je Bog, moralo bi se delavcem bolje goditi, in stradajoče ljudstvo se je razdražilo zoper one duhovnike, ki ga za vse stradanje tukaj tolažijo z negotovo menjico za večno plačilo v nebesih, in velik del ljudstva je postal fanatičen pristaš brezverskega nauka. Doslej je šlo le zoper duhovnike. A ljudstvo je modrovalo naprej. Če ni življenja po smrti, imamo tudi mi pravico do srečnega življenja tu na svetu, vsaj je delavec ravno tako človek, kakor gg. fabrikantje in druga gospoda, zakaj naj bi bil vprav on ločen od užitkov tega sveta, kajti kakor govore narodni gospodarji, zida prav za prav le on bogastvo gospodi!? Ljudstvo si pa hoče vzeti po sili, kar potrebuje za razkošno življenje; popolnoma dosledno. Zdaj se naenkrat čujejo glasovi: »Rešite vero ljudstvu!« Ali gospodi ne? gg. profesorjem na vseučiliščih in srednjih solah in uradnikom in fabrikantom in židovskim oderuhom in podobnim ljudem ne? O prosim, npravni zakon Kristusov veže vse ljudi enako in vsako izrabljanje krščanstva v obrambo krivične oblasti bi moralo zadušiti v ljudstvu zadnjo iskrico vere ter vneti v njem besnečo togoto, da bi počenjalo stvari podobne onim v francoski prekuciji. Oh, k temu Kristusova vera ne bo pomagala!

Najhujši izmed navedenih lažnjivih nauk je sedaj vladajoči nauk lažliberalizma v vseh slojevih človeške družbe. Liberalizem je tkanina samih laži, je obsežek vseh laži, ki so tokom časa nastale. — Ne poznam bolj lažnjivega, bednega in krutega nauka kot je liberalizem. »Naj se vdeleži ljudstvo postavodajalstva,« glasilo se je pred časom od vseh strani. Zgodilo se je. Kako se pa ljudstvu ob ti vdeležbi godi? Možje, ki po načinu navadnih moralcev z nogami teptajo peto božjo zapoved, katerim bi dobro pristojal jetniški jopič, sede v postavodajalnih zborih, da dajo postave krščanskim narodom; in dočim si prilastujejo postavodajalsko oblast, onemogočujejo z besedo in dejanjem vsako oblast, cerkveno in posvetno, napeljujejo neizkušeno ljudstvo in vznetajivo mladino k nepokorščini in prekuciji, in mnogi od onih, ki bi morali biti voditelji in vzgojitelji krščanske mladine, so njeni zapeljivci.

Krščanska pravičnost se tepta z nogami in mesto ljubezni si osvojuje nečuvno sovraštvo med narodi in družabnimi krogi. Da, greh uničuje narode! Da ni potreba v naših časih o grehu govoriti? Govoré naj naše bolnišnice, koliko žrtev je že požrla grozna skrivna pregreha, ki bi se med kristijani imenovati ne smela, — govorijo naj naše norišnice, kaznilnice, prisilne delalnice, ječe, naše sodnije o mladih zločincih, šole, pokopališča, koliko samomorilcev (180.000 na leto) sprejme njih prst! Strahovita žetev greha!

Na sodnji dan boste strmeč zvedeli, koliko milijard žrtev revnega ljudstva je zahteval greh krivice, storjen po modernem lažinaku o prostosti; koliko nedolžnih žrtev je zapeljal greh laži in obrekovanja, ki ga širita židovski tisk in njegovi krščanski pomagači; koliko poštenih mož je za zmeraj odtujil cerkvi Kristusovi in Bogu, koliko ubogih duš je zastupil strup prešestovanja in pohotnosti, ki se je v obliki vabljivega branja podajal zorni mladini!

Dà, greh je največja abotnost — obeta vžitek in veselje kakor sodomsko jabelko, gorjé pa kdor mu verjame in vanj vgrizne! Sleherni grešnik, ki si je obetal in iskal v grehu sladkost, mora priznati, da se je varal. »Non est pax impiis«. *Grešniki nimajo miru . . . Sicuti mare fervens . . . Hudobni pa so kakor šumeče morje, ki ne more biti pokojno.* (Iz 57, 20.) »Ako bi moget pogledati v srce hudobnežev, videl bi ondi tisoče mučil, ki je trgajo«, pravi Seneka. Greh da je neumnost, malenkost? Sodin, da odločiti, je-li neumnost ali ne, je-li greh velik ali mal zagrešek, je edino le stvar razžaljjenega Boga. Zdaj pa čujte, kako sodi neskončno modri in sveti Bog o grehu.

Najstarejša sveta listina, 1. knjiga Mojzesova, omenja veliki greh naših prvih starišev. Koliko nesreč je nakopal celemu človeškemu rodu; kazen za njega je tudi neizprosna telesna smrt vseh ljudi. Črez 900 let je živel Adam, in gotovo se je odkritosrčno pokoril, ker govori o njem sv. pismo (Modr. bukve 10, 2.): *Modrost ga je izvlekla iz njegovega greha* — toda kako dolga pokora! Vprašajte Luciferja, ki je bil za Bogom najkrasnejši, — kako je tako globoko padel in slišali bote, da je en sam smrtni greh napravil iz njega in nebrojnega števila angelov ostudna bitja peklenskega brezdna, ki črtijo Boga. Stopite pa v mislih v ta grozni kraj in našli boste ondi tudi nesrečneže, ki so za vekomaj zavrženi radi enega smrtnega greha, radi ene krive prisege, enega

nečistega dejanja. Dà, smrtni greh je neskončno hudo, ker je razžaljenje Boga, neskončno svetega bitja. — Ali tudi mali greh je pred Bogom tolika hudobija, da se ga je sv. Katarina Genueška, ki jej je Bog v prikazni njegovo hudobijo pokazal, tako vstrašila, da pravi, da bi bila strla jekleno telo, ako bi bila prikazen dalj časa trajala.

Smrtni greh primerja sv. pismo mlinskemu kamnu, ki mora gotovo svojo žrtev potegniti na dno morja, vrvi pri ladiji, verigi, koje členi sežejo notri do pekla — in svari pred njim s svarilnimi besedami: *Nikar se ne motite! Ne prešestniki, ne malikovalci, ne nečistniki, ne mehkužni, ne nečisti s svojim spolom, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva.* (1. Kor. 6, 9.)

O *mysterium iniquitatis*. In zdaj, dragi v Kristusu, premislite vsak svoje celo življenje ter štejte svoje grehe, če morete, da spoznate, kako ste oddaljeni od svojega poklica, pomislite, koliko greha se stori na dan, posebno v velikih mestih, novi Sodomi in Gomori, in vstrepetala bo vaša duša in dobro boste umeli, zakaj se je groze in britkosti tresel in krvavi pot potil Odrešenik sveta ob pogledu na hudobije od začetka sveta do njegovega konca, ob pogledu na krivice, s katerimi se žali in se bo žalil Bog, najsvetejše bitje. Prepričan sem, da je že Bog večkrat hotel rabiti svojo kaznujočo desnico, da ga je pa vselej potolažil naš božji priprošnjik, ki stopivši pred Očeta, mu kaže svoje rane, rekoč: »Oče, prizanesi še mojim odrešenim!« Amen.

Dr. R. Neuschl — Fr. Hiersche.

2. Po pokori do rešitve.

I.

Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega. (Luk. 19, 10.)

V davnih časih je potoval neki pobožni romar v Jeruzalem. Gredeč je trpel lakoto in žejo in marsikatero nezgodo. Zelo vtujen je prišel naposled v sveto deželo. Toda gorje! zdajci mu zmanjka steze; on zajde v puščavi. Tu je bila skala ob skali. Le tam pa tam je rastlo kako starikavo drevo, človeka pa ni bilo nikjer

nobenega. Groza obhaja romarja. Solnce zahaja za gore, on pa je sam v brezljudni puščavi. Moči ga že zapuščajo. On sede na mahovito skalo. Kar začuje od daleč milo klicanje: »Ovčica moja, ovčica moja!« Čudi se ne vede, od kod prihaja ta nežni, žalostni glas. Ozre se in zagleda mladeniča, ki bos, s pastirsko palico v roki, blodi po puščavi in milo toži. Krasen je bil ta mladenič, tako krasen, kakor kak nebeščan, in tako žalosten, da mu je po lepem licu solza pobijala solzo. Poln sočutja ga vpraša romar: »Prijatelj, kako je to, da si zašel v to puščavo? kdo te je razžalil, da tako tožiš?« Mladenič odgovori: »Moj oče je imel sto ovac. Devetindevdeset jih je dobro preskrbljenih, ena pa se nam je izgubila v tej puščavi. Iščem jo že mnogo let. Vse skalne votline sem pregledal. Križem sem prepotoval vso to puščavo. Kličem jo in iščem, a ne morem je najti.« — »Kdo je pa oče tvoj?« — »Moj oče je mogočen vladar. Tisoči in tisoči mu služijo noč in dan. Njegovo bogastvo je neizmerno.« — »Če je tako bogat«, ugovarja romar, »mu pač ne bo toliko mar za eno ovco.« — »Prav praviš«, odgovori mladenič, »on ne trpi zato nobene škode, ali on jo ljubi tako zelo, da ne more preboleti njene izgube. In ker jo tako ljubi, zato je poslal mene, svojega edinega sina, da bi jo poiskal in privedel nazaj. In jaz sem mislil, da se gane, da se vrne, ko me zagleda, kako ubog, polnag, bos, v dežju in vetru, čez gore in doline hitim zanjo. Mislil sem, da pribeži k meni, ko zasliši moj glas; toda ona se me ogiba; ona se mi posmehuje od daleč; ona me žali. Oj, če ostane še nadalje trdovratna, če ne bo hotela poslušati mojega glasu, bo izgubljena na veke.« Potok solza se je zopet vdrl mladeniču po obrazu; odšel je in zopet se je čul v daljavi njegov vabeči glas: »Ovčica moja, ovčica moja!«

Predragi, vi poznate tega mladeniča. Vi dobro veste, čegav je ta glas; toda vi poznate tudi ono izgubljeno ovčico. Vi veste, da je to človeška duša. Da bi njo poiskal in rešil, to nalogo je dal nebeški Oče svojemu Sinu. In *Sin človekov je prišel iskat in rešiti, kar je bilo izgubljenega*. Iskati in reševati, kar je izgubljenega, to je dandanašnji naloga sv. katoliške cerkve, ki jo izvršuje zlasti v postnem času. Sv. cerkev nas vodi v tej zveličavni dobi iz posvetnega hruma in šuma v puščavo tihe samote, uči nas krotiti telesno poželjenje s postom in z molitvijo, zato nam pred-očuje trpljenje Zveličarjevo. Iskati in reševati, kar je bilo izgub-

ljenega, to je tudi moja naloga, to je naloga vsakega katoliškega mašnika.

Kaj je vzrok, da se izgubi duša? Dušni izgubi je vzrok greh. Premišljajmo torej greh.

Greh naj spoznavamo v vsem njegovem obsegu, v njegovih vzrokih, v njegovi hudobiji? Tega že davno poznam, poreče marsikdo. Greh naj se učim spoznovati? Saj mi je tako znan, kakor sem jaz samemu sebi.

Počasi, prijatelj, greh si hočemo natančno ogledati. Razkosati ga hočemo, kakor razkosa zdravnik z ostrim nožem mrtvo truplo. Kristjan, ti ne poznaš greha, kajti če bi ga poznal, če bi poznal vse njegove nasledke, njegove sadove, njegovo delovanje, bi se varoval greha, kakor kuge.

Francoski kralj Ljudevit VII. je vprašal nekega služabnika, kaj bi si izvolil, ko bi mu dali na voljo, ali storiti smrtni greh, ali pa nalesti gobavo bolezen. Služabnik ni dolgo premišljeval. Odgovoril je kralju: »Rajši naredim dvajset, trideset grehov, kakor pa da bi dobil gobavo bolezen.« — »Potem gotovo ne veš, kaj je greh«, vzdihne kralj. »Vedi torej, da je greh največje zlo na svetu, kajti vsega se moremo lažje iznebiti, kakor greha. Naj bi ga še dalje objokovali, vendar nismo nikdar gotovi, smo li zadostili zanj ali ne.«

V čem tiči hudobija greha? Hudobija greha obstoji v tem, da se z grehom dvigne človek naravnost zoper Boga in razžali Boga v njegovem veličastvu. On razžali njegovo dobroto in ljubezen.

Ste li že videli svojeglavnega otroka, kako se je postavljaj po robu očetu, ki ga je opominjal. Celó roko je dvignil zoper njega, z nogami je teptal pritlikavček. Kako ostuden prizor! In vendar je to le slaba podoba greha, s katerim se slabotni človek zoperstavlja Bogu samemu in ga drzno žali.

Kdo pa je Bog?

Mojzes je vprašal nekoč Gospoda, naj mu pove, kdo da je, do bo oznanil potem Izraelovim otrokom. In Gospod mu je odgovoril: *Sem, kateri sem.* Kaj se pravi to? To se pravi: Bog je najvišje bitje, večni, neskončen. On ima življenje sam od sebe. On je začetnik vesoljnega stvarjenja. On je najpopolnejši, vsemo-gočni, ki je z eno samo besedo položil temelj vesoljnemu svetu, vstvaril zvezde na nebu in ograbil morje z bregovi. On je naj-

svetejši, njemu edinemu prepevajo angeli ven in ven: Svet, svet, svet Gospod Bog. On je neskončno bitje, ne obsega ga ni kraj ni čas. Nebo in zemlja sta pred njim tolika, kakor peščeno zrno pod našimi nogami.

In kaj je človek? Bilka pod srpom, suh listič, ki ga veter vsak hip lahko odnese. In ta sin prahu se postavlja po robu Tistemu, ki drži v rokah vesoljni svet. Ta črv, ki je že lahko danes zvečer strt, dviga svojo glavo proti Tistemu, pred katerim je tisoč let, kakor en sam trenutek.

Katera druga stvar se drzne storiti kaj takega? Bog ukazuje zvezdam, naj hite po gotovem potu v neskončnem prostoru, in one se niti za las ne ganejo od poti, ki jim je odkazana. One so pokorne Bogu. Vsemogočni pokliče vetrove od severa in oni prihajajo od zemeljskih pokrajin in dvigajo morske valove. On ukazuje vodam, naj mirujejo in zdajci se poležejo valovi. Vsaka stvar posluša svojega Stvarnika; sleherna stvar je pokorna; samo en glas kali to edinost, to je glas napuha, ki smelo kliče: »Jaz ti ne bom pokoren!«

Čegav je ta glas? To je glas človeka, ki vstaja zoper Vsemogočnega. To je glas človeka, ki zaničuje božjo pravico, ki ga more v tem hipu uničiti. To je glas človeka, ki zaničuje Najsvetejšega, in nalašč dela to, kar žali Boga.

Še več — človek ne žali Boga skrivaj, ampak očitno, iz obličja v obličje. Kdor ti skrivaj dela škodo, kdor te za hrbtom zaničuje, kdor te za hrbtom opravlja in obrekuje, ta ima še nekaj strahu pred teboj; vsaj na videz ti je prijazen in vljuden. Grešnik pa nima nobenega strahu pred Bogom. On v obraz žali Boga. Najdi si kraj na zemlji, kjer te Bog ne vidi, kjer si popolnoma skrit pred njim, tjakaj pojdi, tam se pogreznj v svojo hudobijo. Toda takega kraja ne najdeš nikjer na širnem svetu, pred Bogom, svojim Stvarnikom, se ne skriješ. Ti veš, da božje oko vidi vsako tvojo stopinjo; ti veš, da božje uho sliši vsako tvojo besedo; ti veš, da on pozna vsako tvojo misel, misel, ki jo sam sebi tajiš, misel, ki bi se je sramoval, ko bi prišla na beli dan. Ti veš to in vendar grešiš. Zdi se mi, kakor da bi grešnik klical Bogu: »Naj te le žali to, naj te le zbada to, kaj meni mar zato!«

Da se še bolj seznanite z zlobo greha, glejte prizor, ki se čedalje večkrat ponavlja po naših družinah. Oče opominja sina, mati ga svari; oče mu prigovarja, mati ga prosi; oče ga opozarja na nasledke njegove razuzdanosti, mati joka. In sin? On se v

obraz roga svojim starišem, on se posmehuje solzam svoje dobre matere. »Zato, ker mi vi branite, prav zato bom še tak — kriči — nalašč tega ne storim, kar mi vi ukazujete, nalašč, zato, da vas jezim!« Kajneda je to ostuden sin. On pač ni vreden več sin imenovan biti. Glejte, prav taki smo mi, kadar grešimo. Sinovi in hčere nebeškega Očeta smo. Mi vemo njegovo voljo in vendar mu kljubujemo. Znana nam je njegova zapoved in vendar predrzno kličemo, kadarkoli grešimo: »Jaz vem, kaj ti zahtevaš, a nočem izpolniti tvoje volje.«

Ali smo z grehom že pri kraju? Ne, njegova hudobija se vzpne kakor gora pred našimi očmi, če pomislimo, kako žali greh neskončno ljubezen božjo. Glejte, vsaka ptica pod nebom, vsaka cvetka na polju, vsaka rosna kaplja, vsak listič na drevju kliče: »Kako dober je naš Oče!« Edini človek, krona stvarjenja, tisti, ki je malo pod angele povišan, edini človek ne pozna hvaležnosti do svojega najvišjega Dobrotnika. Darove, ki jih je prejel iz božjih rok: pogled, poslub, razum, lepoto, moč, te dragocene darove obrača v to, da žali svojega Stvarnika. Čudi se, nebo, čudi se, zemlja, ostudni nehvaležnosti človeški! Morje ima svoje pošasti, zemlja ima svoje zveri; najhujša zver, najostudnejša pošast pa je greh kristjanov.

Zdaj veste, kaj je greh. Čim dalje ga ogledujemo, tem globokejše brezdno hudobije njegove se nam odpira. Tako globoko je to brezdno, da mu ni moči ugledati dna. Kaj je greh? Greh je razžaljenje božje, zaničevanje božje, zasmevanje božje. Z grehom se obrne človek od Boga, obrača se od njega čedalje bolj, dokler se popolnoma ne odtrga od svojega Stvarnika. »Naše krivice so nas ločile od našega Boga in naši grehi so mu bili v obraz«, pravi prerok Izaija. Kristjani, ako to vemo, kako moremo potem še grešiti, kako moremo v grehu dalje živeti, kako moremo prebiti v grehah po cele tedne, po cele mesece, po cela dolga leta, kako se moremo z grehom obteženi še veseliti?

Prijatelja imaš dobrega, odkritosrčnega prijatelja, a neka malenkost vama je prišla navzkriž, ena sama besedica je bila nepremišljeno izrečena, potem pa sta hodila po več dni molčé drug mimo drugega in se nista pogledala. Kako težko je bilo obema, kako neznosno. Vsakdo izmed vaju si je na tihem želel priložnosti, da bi prekinil molk in roko podal razžaljencu. Kristijani, mi smo bili prijatelji božji. Greh pa je pretrgal prijateljsko

zvezo med nami in med Bogom. Oj kako težko je živeti v sovrastvu z Bogom. Kakor moreče breme nas stiska misel, da smo odtrgani od Boga. Prva in edina naša skrb bodi, da se skoraj obnovi nekdanje prijateljstvo med nami in med razžaljenim Bogom, ki nas radostno pritisne na svoje ljubeče srce. Spoznajmo zlobo greha, to bodi prva stopinja k pokori in to prvo stopinjo storimo danes. Ne odhajajmo iz svetišča Gospodovega, dokler se ne obudi v našem srcu trdoi sklep bati se greha. Neka svetnica je rekla malo pred smrtjo: »Odhajam od tod, ali kar mi ni šlo nikdar v glavo in česar še sedaj ne morem umeti, je to, kako more kristjan vedoma storiti smrtni greh«. Oj, da bi tudi mogli vzklikniti kdaj na smrtni postelji: »Ne umem, kako sem mogel vedoč in prostovoljno žaliti z grehom svojega Stvarnika«. Gotovo porečemo tako, ako se bomo varovali greha, kakor kužne bolezni.

Strahoma pokleknejo k Tvojim nogam, Jezus, presuni naša srca s pravim kesanjem. Jezus, sin Davidov, usmili se nas! Amen.

V. B. T. — I. P. V.

Druga postna nedelja.

I. Jezusovo trpljenje in sedanji čas.

II.

In Gospod je rekel Kajnu: Kje je Abel, tvoj brat? . . . Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene.

1. Moj 4, 9, 10.

Jndež! s poljubom izdajaš Sinu človekovega?

Luk. 22, 48.

Božjega Odrešenika smo zapustili na vrtu Getzemani, kjer je bil po smrtnih težavah in krvavem potu od nebeškega Očeta potrjen za bližajoče se trpljenje. Ludovik de Ponte navaja tudi kot vzrok Odrešenikove žalosti na vrtu Getzemani zavrženje judovskega ljudstva, katero je Gospod nekdanj ljubil kot punčico svojega očesa, njegovo nehvaležnost, dalje tudi zavrženje nekaterih držav in krščanskih dežel, katerim bo Bog odvzel zaklad krščanstva, ker ga niso znale ceniti.

Veliko bolečino je pa tudi dobremu Odrešeniku napravilo pogubljenje enega njegovih ljubljencev, nesrečnega Judeža. Kakor čuti grozne bolečine človek, kojemu se siloma odreže kak ud,

tako je tudi prehudo čutil Odrešenik, ko je trgal hudobni duh z Njegovega skrivnostnega telesa nesrečnega apostola, »sina pogubljenja.« Črno dejanje Judeževo je ovekovečeno v sv. pismu (v 40. ps. 10. v.) z besedami: *Tudi človek, ki sem ž njim v miru živel, ki sem se nanj zanašal, ki je moj kruh jedel, je uganjal veliko zvijačo zoper mene.*

• *Vstanite, pojdemo! glejte! približal se je, ki me bo izdal.* In še je govoril, in glej! Judež, eden dvanajsterih je prišel in ž njim velika množica z meči in s kolmi, poslana od velikih duhovnov in starašin ljudstva. Velika množica! Pobožna nuna Ana Katarina Emerih je videla v svoji prikazni, da je bilo 20 vojaških hlapcev oboroženih z meči, kopji, koli in vrvmi; deloma so bili templovi čuvaji, deloma služabniki prvih članov velikega zbora (Ane in Kajfa) in vojaki rimske posadke; njim je sledilo šest uradnikov, en zaupnik Kajfov, drug Anov, dva uradnika farizejev in dva saducejev, ki sta bila ob enem Herodijanca. Ta množica je torej prišla Jezusa ujet. Judež je dal poslancem znamenje. »Katerega bom poljubil, tisti je.« Ti so pa to dobro vtepli v glavo onima dvema ali štirim hlapcem, ki so imeli Jezusa prijeti in zvezati; naročili so jim: »Njega primite, in peljite ga varno!« t. j. brez ropota. Drugo možtvo so razdelili v sporazumljenju z izdajalcem v tri skupine: spredaj je stopal Judež, za njim hlapci velikega zbora, bolj od daleč drugi, ki so morali paziti, stvar zasledovati in v slučaju potrebe preprečiti beg. Ko so pa zagledali na določenem kraju le štiri može, katerim še v glavo ni padlo bežati, ki so jim celo nasproti prišli, zgubil se je tudi njih strah. Judež pristopi k Učeniku, poljubi ga in pravi: »Zdrav bodi, Učenik!« Nesrečnež se je hlinil, kakor bi množica le slučajno za njim šla in kakor bi bil on sam v nevarnosti. Ali kaj mu je to pomagalo vpričo Jezusa, ki ga je bil že večkrat svaril in se je zdaj pustil poljubiti ter ga zadnjič nagovoril s prijaznimi a resnimi besedami: *Prijatelj! čemu si prišel! S poljubom izdajaš Sinu človekovega?* In ne spregovorivši daljnih besed: mar mi je tajna tvoja namera? korakal je naš Odrešenik nasproti sovražnikom, ne mené se za Judeža, s kojim je že sklenil račun. Preden se pa Jagnje božje izroči volkovom, pravi prav lepo sv. Avguštin, čutijo leti v njegovem glasu, da je on tudi lev iz Judovega rodu. (Raz. 5, 5.)

Komaj so rabeljni Gospoda Kristusa spoznali po danem znamenju, hoteli so ga zagrabit. Tu pa jim pot zapro učenci, hoteč braniti Učenika. — »Gospod, ali naj mahujemo z mečem?« vpra-

šajo in ognjeviti Peter je mahnil z mečem in odsekal Malhu uho. Sodni hlapci so bili po tem prizoru tako iznenadeni, da se Gospoda niti dotaknili niso. Prosto je torej stopala častita postava Odrešenikova do voditeljev množice ter jih vprašala: *Koga iščete?* Z izrazom zaničevanja odgovore: »Jezusa Nazarenskega!« Na besede *Jaz sem!* stopijo nazaj kot bi jih strela zadela in popadajo na tla. Ne vsi, le vodniki so morali po tem poniževalnem načinu spoznati moč in oblast Zveličarjevo. Nastopi mučni presledek. Ko se vodniki množice nekoliko zavedó, reče jim Jezus Kristus v drugo: *Koga iščete?* — »Jezusa Nazarenskega«, glasi se odgovor, a ne več s tako zaničevalnim naglasom; za to pa tudi Odrešenik spremeni glas in jim mirno odgovori: *Povedal sem vam, da sem jaz; ako tedaj mene iščete, pustite te ili.* K temu dostavlja sv. Janez: »Da so se dopolnile besede, katere je rekel: Katere si mi dal, nisem nobenega izmed njih izgubil.« Sveti Janez vidi v tem ravnanju Gospodovem nasproti članom velikega zbora posebno skrb za učence. Gotovo je Zveličar vedel, da je hotel veliki zbor prijeti tudi njegove učence, kar pa je Jezus vsaj za ta hip onemogočil. Potem se dá prostovoljno zvezati, rekoč: *Kakor nad razbojnika ste me šli lovit z meči in s kolmi; vsaki dan sem sedel pri vas in učil v templu, in me niste prijeli, toda to je vaša ura in oblast teme.*

Do tega trenutka so ostali učenci zvesto in pogumno pri svojem Učeniku; ko so pa videli, da se je prostovoljno udal, polastila se jih je neizrečena groza in težava — polni strahu so ga zapustili in zbežali, razen Petra in Janeza vsi.

Zvezanega Jezusa peljejo v hišo velikega duhovna, ki se je imenovala tudi hiša Hasmonejcev; na levi strani je stanoval tedaj stari Ana, tast Kajfov, na desni strani veliki duhoven istega leta, Kajfa. Duša vseh namer in nakan zoper Jezusa od strani velikega zbora je bil Ana. Zdaj stoji blizu svojemu cilju, želel je le še videti žalostni konec toliko črtenega nasprotnika. Ker se ni hotel vdeležiti seje velikega zbora kot navaden prisednik, predsedovati pa ni mogel, za to je velel Jezusa posebej predse pripeljati. Smrtne razsodbe seveda ni mogel izreči, to je bila stvar celega velikega zbora, a lahko se je že naprej delalo za neugodno razsodbo, in Ana, zanašajoč se na svojo spretnost in pretkanost, je menil, da bo sodni obravnavi odločno koristil, če bo vjetega vprašal po njegovem nauku in njegovih učencih. Menil je, da bo prišel na sled kaki

skrivni, kaki državi nevarni družbi, dalje, kaj je to govorjenje, ko imenuje Kristus Boga svojega Očeta, ko ga ljudstvo kliče Davidovega sina... Kaj je to? Gospod je odgovoril povsem preprosto: *Jaz sem očitno govoril pred svetom; jaz sem vselej učil v shodnici in v templu, kamor se vsi judje shajajo, in na skrivnem nisem nič govoril. Kaj mene vprašaš? Vprašaj tiste, ki so slišali, kaj sem jim govoril; glej, oni vedo, kaj sem jaz govoril.*

Gospod Kristus Ani ni hotel odgovoriti, ker način, kako ga je vprašal, ni bil postaven. Ana bi bil moral Jezusu predložiti gotove stavke njegovega nauka z vprašanjem, ali jih spozna za svoje, ali ne. To se ni zgodilo, in za to je Zveličar lahko pokazal na svoje javno učeniško delovanje... Sicer, kje naj bi bil pričel, kje končal, da zadovolji svoje sovražnike! Vsak zagovor brez gotove obtožbe je zaman. Ana je spravil Kristus s svojim odgovorom v vidno zadrego, ki se še povekša, ko udari njegov surovi hlapec Odrešenika po licu, rekoč: »Tako odgovarjaš velikemu duhovnu?« Zveličar mu odgovori z dostojnim, božjim mirom: *Ako sem hudo govoril, spričaj hudo; ako pa prav, kaj me biješ?* Trenutek mučnega molčanja. Da je prekine globoko ponižani Ana, ukazal je Jezusa zopet zvezati in odpeljati h Kajfu, dodavši hinavske besede: »Zavrget si moje posredovanje, naj se zgodi, kar po pravici zaslužiš«.

Nekako četrta nočna straža je bila, t. j. tretja ura po polnoči, ko je pričel veliki zbor v slovesni seji obravnavo zoper Jezusa Kristusa. Sv. Janez piše: »In Ana ga je poslal zvezanega h Kajfu, velikemu duhovnu«. Ob groznem hrumu, suvanju in porivanju stopi Jezus ves z blatom poškopljen v vežo in kmalu za tem v sejno dvorano sinedrija ali velikega zbora. Kajfa ga je že zagledal! »Ti si torej oni preklinjevalec«, je neki zaklical, pravi Katarina Emerih, »ki nam še v sveti noči ne daš miru?« **O b r a v n a v a** se je pričela. Brali so obtožbo, ki jo je Ana poslal; Kajfa je Kristusa s psovkami in vprašanji skoraj obsul. Obtoženeц molči... Zaslišijo priče. Krasne priče! Podkupljena, skupaj zbobnana druhal najhujše vrste. Ni nastal zastoj pregovor: tako je kot v judovski šoli. Nekako tako je bilo v onem velikem zboru: eni so kričali, da z Belcebubom hudiče izganja, drugi, da soboto oskrunja, da posta ne drži, da občuje s pagani, grešniki in cestnarji, da se pusti nazivati kralja, preroka, Sinu božjega, da se imenuje kruh življenja, da oznanuje nečuvvene reči o zavživanju

svojega telesa in svoje krvi. Toda vse priče so si oporekale in zdelo se je bolj, da Gospodu zabavljajo nego da zoper njega pričajo. Vmes se je čulo besneče zmerjanje Kajfovo in drugih gospodov velikega zbora. Poleg vsega tega so obtoženca mučili in pestili. Katarina Emerih pravi, da sta Nikodem in Jožef Arimatejec v eni stvari odločno pričala za Kristusa. Posebno je neki ujezil prisednike Nikodem, ko jim je dejal, da je celo dejanje zbora neveljavno, ker se sodi po noči celo pred največjim praznikom, da so zoper Gospoda Kristusa polni predsodkov, da si le s krivimi pričami očitno škodujejo . . .

Sv. Matevž piše: »Veliki duhovni pa in ves zbor so iskali krivega pričevanja zoper Jezusa, da bi ga umorili, in ga niso našli, dasiravno je bilo veliko krivih prič pristopilo.« Trpinčenje Jezusa, nasprotujoče si izpovedi prič, božji mir in potrpežljivost zatoženca so silno neprijetno vplivale na pričujoče. Tu se vzdigne s svojega sedeža veliki duhoven Kajfa in gre po stopnjicah k Jezusu in ga vpraša: »Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti zoper tebe pričajejo?« — Jezus je molčal. Kajfa je jezilo, da ga Kristus ne pogleda. Tu so neki rabelji Odrešenika lasali in s pestmi pod brado bili. Ali Gospod vpira v tla svoje oči. Tu pa vzdigne Kajfa svoje roke naglo k nebu in s prisiljenim glasom veli: »Rotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si Kristus, Sin božji?« Podli hinavec se je hlinil gorečnika časti božje.

Vse je umolknilo, in Kristus odgovori z neizrekljivo veličastnim, trdnim glasom: *Jaz sem, ti si rekel. Pa povem vam: posihmal bote videli Sinu človekovega sedeti na desnici moči božje in priti v oblakih neba.*

O trenutek, večno spominski za celo krščanstvo! Tu je spoznal Kristus, kar je temelj krščanstva, za kar je dal življenje Sam in tisoči in tisoči mučenikov in spoznavalcev vseh vekov, in za kar morate biti pripravljene tudi vi življenje dati. »V nobenem drugem ni večnega izveličanja«, kajti Jezus in njegovo božanstvo je oni kamen, ki je postal »vogelni kamen«. Tu ni smel molčati in tudi ni molčal. — Njegova izjava je bila nujna, ker bi bili drugače mogli judje opravičiti svojo nevero. V tem hipu sem videla Jezusa kakor v zarji — pravi Katarina Emerih — in nad njim nebo odprto in Boga Očeta in angele in molitev pravičnih, kakor bi klicali in za Jezusa molili. Pod Kajfom sem pa videla celi pekel odprt, temni, ognjeni krog groznih postav, njega nad njimi ločenega le s tankim zastorom. Celi zbor je bil liki

razdivjan pekel. In podli Kajfa? Kakor bi hotel duška dati največji žalosti, trže obleko in dé: »Preklinjal je Boga; kaj potrebujemo še prič? Glejte, zdaj ste slišali preklinjevanje. Kaj se vam zdi?« Oni pa: »Smrti je vreden!«

Potem je sledil prizor, ki je moral slehernega napolniti z največjo nevoljo. Evangelist piše: »Tedaj so mu pljuvali v obraz, in so ga za uho bili, in s pestmi tolkli«. Kdo pa? No gospoda iz velikega zbora, povsem tako kakor danes, v čemur pa hlapeci in navzoča druhal po naročilu Kajfovem ni hotela zaostati; odpeljali so namreč Odrašenika v ječo ali kak drug prostor ter nad njim do belega jutra počenjali reči, ki jim jih je mogel le pekel navdihniti.

Prekrasna sodba je bila to. Veliki zbor je smel sejo imeti samo od jutranje daritve do večerne, nikoli pa ne ponoči; katera sodnija sodi vendar po noči? Mojzesova postava to izrecno prepoveduje. Kako so mogli priti k sodbi možje, ki bi lahko dokazali Kristusovo nedolžnost, ki so bili pričje njegovih čudežev in nauk? Preiskovanje, zaslišanje in smrtna obsodba se niso smele nikoli zgoditi v istem dnevu. Odrašenik ni stal pred nobeno sodnijo, ampak pred stranko in podlo druhaljo.

Zjutraj se je zbral veliki zbor še enkrat; dobro so namreč vedeli, da njih ponočna seja ni bila veljavna. Da tedaj vsaj na videz ravnajo po postavnih določilih, pokličejo še enkrat zmučenega Jezusa ter ga obsodijo k smrti; a smrtno obsodbo je moral potrditi in smel izvršiti rimski oblastnik. Peljejo torej Kristusa k Pilatu.

Zdaj se pa vrnimo k Judežu. »Tedaj, ko je Judež, ki ga je bil izdal, videl da je obsojen, prileti kot besen k velikim duhovnom, hoče jim vrniti grešni denar in rjovi: »Izpustite Jezusa, jaz prekličem svojo pogodbo, grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri« ... Toda nesramni judje mu porogljivo odgovarjajo: »Kaj nam mar, ti giej! Če misliš, da si izdal nedolžnega, opravi to s svojo vestjo.« Baš tako plačilo prejmo od sedanjih judov oni nesrečni preslepljenci, zapeljani katoličani, ki delajo našim judom judeževo službo ter za beraški židovski groš zmerjajo, blatijo in ubijajo svojo mater, katoliško cerkev. Enkrat jih bodo judje pahnili od sebe. Bog ne daj, da bi sklenili tako, kakor Judež!

Judež je v obupu šel in se je obesil in se po sredi razpočil in se je izsul ves njegov drob. (Dj. ap. 1, 18.)

Oh, grozen konec apostola, duhovna, škofa, katerega je Odrešenik sam uvrstil med 12 prvih stebrov cerkve! Mesto »da prejme del te službe in apostolstva« — konča z navadnim samomorom! Tu glejte grozno lice greha, ki je bil pri Judežu že trajna hudobija, s katero ga je hudič vklestil kakor z močno vrvijo, s katero ga je tudi potegnil v peklenko brezdno. Judež je obupal, »obupati pa nad božjim usmiljenjem je stopiti v pekel«, pravi sv. Izidor. Judež je v p e k l u, Odrešenik je rekel, *da bi mu bilo bolje, ako bi ne bil rojen tisti človek*, in strašno kratko je o njem zapisano, »da je šel v svoj kraj«, (Dj. ap. 1, 25.) in po nesmrtnem pesmotvoru Dantejevem, »Božja komedija«, so na dnu pekla izdajalci, v sredi zemlje pa od mraza premrl izdajalec Judež. »Kaj, kje je tvoj brat Abel?« Judež, kje je tvoj Učenik, njegova kri vpije v nebo za maščevanje. Nad Judežem se maščuje oni kraj, katerega je pripravila božja pravičnost hudobnemu duhu in njegovim angelom in smrtnemu grehu, v katerem je človek umrl brez pokore.

Stopite zdaj z menoj, dragi v Kristusu, v oni grozoi kraj, ki ga imenujemo pekel, da spoznate neskončno hudobijo smrtnega greha in se ga, napolnjeni z zveličalnim strahom, vselej varujete.

Pekel je in njegove kazni so večne.

L. 1896. je padel neki mlad hribolazec s snežnika in se ubil. Vsi časopisi so pisali o nesreči in krivega delali vodnika. Bil je Tirolec. Pred sodnijo je izjavil pod prisego, da je mladega gospoda svaril, da naj ne hodi po oni poti, da je nevarna, gospodič se je pa neki le smejal. Ni ga slušal, spodrsnilo mu je ter se je ubil. Vse to ni pomagalo pametnemu Tirolcu, plačati je moral nekaj goldinarjev kazni. Tu se mož vjezi, vrže sodnikom knjižico, s katero je bil postavljen popotnikom za vodnika in reče: »Vodnik naj bo kdor hoče, jaz ne bom več.«

Temu vodniku je podoben vsak katoliški duhoven. Če se na vso moč trudi, da reši ljudstvo večnega pogubljenja, in če vidi, da je ves njegov trud zastonj, res, proč naj bi vrgel kolar in dejal: »Naj bo duhovnik kdor hoče, jaz ne.« To velja zlasti, če začne s kontrabasom peklenških kazni. »To bi si bil lahko prihranil, imel sem ga za bolj omikanega.« Vem tedaj i jaz, da se s svojim današnjim govorom marsikomu ne bom prikupil, a to me ne moti. »Ko bi ljudem dopadel, bi ne bil Kristusov služabnik.« (Gal. 1, 10.) Pameten oče je tudi često svojim otrokom neprijeten, toda pozneje so mu za to hvaležni. Drugič je znano,

da vplivajo redno pridige o peklu najbolj na one, kojim se ga je najmanj treba bati, a uprav na one, ki se morajo najbolj bati pekla, imajo malo uspeha, kakor oni opomin vodnikov mlademu hribolazcu. Ako pa vzlic temu o peklu govorim, omenjam izrecno, da ga vam nočem narediti bolj vročega kot je v resnici; obračam se marveč na vašo zdravo pamet, splošno mnenje vseh paganskih narodov in nazadnje še le dopolnim iz razodenja božjega, kar je v nauku zdrave pameti o peklu nepopolno.

»Ali, častiti gospod, o peklu govoriti vendar ni času prikladno.« Katoliška cerkev ni nobeden módni zavod, da bi si izmišljevala vedno nove šege — moda se spreminja prav pogostoma, da imajo judje večji dobiček, — katoliška cerkev je najresnejša ustanova na svetu, njeni nauki se ne spreminjajo, ter so večne resnice, in kar je večno, je tudi času primerno. Zlate besede je zares zapisal sv. Janez Zl.: »Bojiš se morda, da ni času prikladno govoriti pogostoma o peklu? Z molčanjem ne boš pogasil peklenskih plamenov; govor o peklu še ne pehá vanj. Sploh, če o njem govoriš, ali molčič, ogenj gori. Duše pa, ki se pekla bojé, vekomaj ne grešé in v njega ne pridejo, toda nihče mu ne bo ušel, kdor nanj pozabi.«

»A, častiti gospod, veste vendar, da razen nekaj starih bab, nobeden pameten človek v pekel ne veruje.« Prijatelj, bodi okritosrčen; ti hočeš reči, da si nobeden pekla ne želi. V tem se strinjam s teboj. Toda reči, da nobeden pameten človek v pekel ne veruje, ni resnica. Slavna paganska naroda, rimski in grški govorita obširno o peklu in tartaru. Beri le Virgilija, njegovo Aeneido in Ovida in grške pesnike, Aeschyla, Aristofana, Euripida, Homerja, Hezioda, Pindarja, Sofokla in modrijane Aristotela, Platona, Pythagora, Sokrata — ali niso bili omikani ljudje? Paganski veleum Platon, pravi v svojem Phaedonu: „One, kojih stan je bil radi velikosti njih zločinov neozdravljiv, meče zaslužena osoda v tartar, katerega ne bodo nikoli več zapustili.«

Aeneas pa je videl, kako so Iksijona mučili v peklu; za roke in noge je bil privezan na kolesu, ki se je ž njim sukalo neprenehoma z neznansko hitrostjo, videl je, kako grozne težave je prenašal Flegias stoječ pod ogromnim balvanom, ki je hotel zdaj pa zdaj nanj pasti, kako vali Sisyf ogromno skalo na visoko goro, ki se pa vselej zopet doli zavalí, in kako lakoto in žejo trpi Tantal na vse veke.

Vprašaj slavne stare Egipčane, Babilonce, Asirce, Perzijance, Kineze, Japonce in vse narode brez razločka, afriške zamoree, Indijance, avstralske ljudojede in Hotentote, vsi poznajo nauk o peklu, kakor nam pričujejo najimenitnejši popotovalci in katoliški misijonarji.

Dragi v Kristusu! Zdrava človeška pamet in pravni čut vsakega razumnega človeka zahteva brezpogojno in mora zahtevati, da bodi pekel, da bodi kraj, kjer mora prejeti svoje plačilo sleherna hudobija in brezbožnost. Zakaj tukaj hudobija raste, odide kazni, in če bi je še v onem življenju ne bilo, moral bi človek skoro dvomiti in obupati nad Bogom.

Dobro veste, kaki zločinci, kaki nravni izvržki ljudstva se gibljejo med nami v človeški družbi brez vsake kazni, da, mnogi so še v časti celo življenje. Njih življenje je nepretrgana vrsta samih hudobij in brezbožnosti in vnebovpijočih krivic. Koliko nesreč so n. pr. priklicali nad našo drago domovino v najnovejši dobi nravno izprijeni možje, za katere je vsaka jetnišnica preprijetna. Koliko je tu nesrečnih starišev, koliko pohujšanja, koliko nesreč in hudobij in krivic! Da, živijo v naših časih in v vseh dobah so v človeški družbi živele prave zveri, tigri in hijene v človeški podobi brez kazni, celo v sreči in blagostanju, in že imena ljudi, kakor so bili Herod, Kajfa, Neron, Tiberij, Kaligula, Dioklecijan, Maksimijan, Galerij, Ezzelin, Ivan Grozni, Timur, Voltaire, Murat, Robespierre, Carrier, Ravacholl itd., oni razni judovski oderuhi, ki so uničili cele pokrajine, obrtnijske stroke, družabne sloje, zahtevajo neizprosno, da mora biti kraj, kjer bodo prejeli plačilo.

Ko so peljali na morišče zloglasnega Robespierija, ki je v dnevih grozovlade francoske prekucije pripravil mnogo tisoč ljudi ob življenje, pristopila je k njemu neka žena in mu z izrazom besne togote zaklicala: »Pošast, tvoja stiska mi je veselje; da bi moral vendar mesto enkrat umreti tisočkrat! Pojdi v grob, spremljan od kletve vseh žená in mater, katerim si dal pomoriti može in otroke!« Kaj pa Voltaire? očak vseh nevernikov naj bi tudi zaslužene kazni ne prejel?!

Enkrat sta se srečala sošolca. Veliko je bilo veselje obeh, vsaj sta se zelo rada imela; eden je bil duhoven, drugi pa častnik. Ob slovesu reče častnik duhovnu: »Prijatelj, škoda za te, vesel dečko si bil, kako se neki varaš, če ni vaših nebes.« Duhoven odgovori: »Prijatelj, i ti si bil dober deček, a kako se boš še-le

ti ogoljufal, če je pekel!« Dragi v Kristusu, mislite pravilno in preklicali boste izjavo, da nihče na svetu v pekel ne verjame.

»Doslej se ni še nihče iz pekla vrnil« — kako pogosto se sliši ta beseda. Na Severo-Tirolskem se nahaja gora »Geisterspitze«, recimo ji »Vrh«, ki štrli k nebu liki konica. Na to goro je hotel enkrat po vsi sili priti pogumen deček. Na potu ga sreča gozdar: »Kam pa, mladenič?« — »Na Vrh«. »Kaj ti v glavo pade! Tja gori ne smeš, odtam se še ni nihče vrnil, vsi so poginili.« Ako se ni z Vrha na Tirolskem doslej nihče vrnil, ali to pomeni, da dotične gore ni? Ljuba duša, ker se ni doslej nihče vrnil iz pekla, to ravno pričuje, da je pekel!

»Ah, gospod, pekel so si izmislili duhovniki.« Prijatelj, tudi duhovniki se bojé pekla. Kdo pa bo izmišljal stvar, katere se sam boji? Mi duhovni bomo imeli veliko hujšo sodbo kot navadni ljudje: »Silno ostra sodba se godi njim, ki so predpostavljeni. Zakaj nizkemu se skaže usmiljenje (marsikaj se mu bo spregledalo), mogočni pa bodo močno kaznovani.« (Modr. 6, 6. 7.) Gorjé duhovniku, trikrat gorjé slabemu duhovniku! Bogu bodi potoženo, da so slabi duhovniki; njih pekel bo grozen.

Odrešenik, ki je bil toliko dober in ljubezniv do vseh, tudi do največjih grešnikov — še prešestnice ni obsodil — govori o peklu 25 krat. »Kje pa je?« dejal je profesor učencem na gimnaziji; »geologi ne vedo za nobeden kraj. Morda sredi zemlje? a tje ni še nihče prišel.« Naj bo kjer hoče, a pekel je gotovo in tisti, ki ga taji, ne veruje v Kristusa Sinu božjega, ki je o njem 25 krat govoril ter ž njim žugal in ki je tudi o neveri rekel: *Kdor ne veruje, je že pogubljen.* Tak odgojitelj, ki smeši pred učenci odgojitelja vseh odgojiteljev Jezusa Kristusa, Sinu božjega in ga hoče dolžiti laži, tak je pri meni ničvreden odgojitelj, je zapeljivec in škodovalec krščanske mladine, njemu bi se moral obesiti mlinski kamen na vrat in pripraviti grob v morskem brezdnu, ker pohujšuje mladino.

»Gospod, priznali boste vendar, da ni med grehom in večnim peklom nobene somernosti. Greh, ki se stori v trenutku, naj bo vekomaj kaznovan? Kakšna mera to?« Dragi moj, Caserio, morilec je pognal bivšemu predsedniku francoske republike bodalo v prsi in ga je ubil — zgodilo se je v sekundi; ali naj ga kaznujejo s kaznijo trajajočo eno sekundo? Govori o tem s sodniki in povedali ti bodo, da se kazen ne odmerja potem, koliko časa se je potrebovalo za zločin, marveč ali po tem, kakšen je zločin, velik ali

majhen. Pravo merilo kazni za greh se ravna po odgovoru na vprašanje, kaj je greh? Greh pa je razžaljenje neskončnega Boga (veličanstva Božjega), neskončno razžaljenje pa zasluži neskončno kazen, pogubljeni zaslužijo kazen neskončno dolgo, ker ni človek zmožen druge neskončnosti.

»Gospod, saj učite vendar sami, da je Bog usmiljen.« Da, učim, in ravno v prihodnji pridigi vas hočem z novim zaupanjem v to lastnost božjo navdihniti in potolažiti.

Na nekem pokopališču se bere na križu napis: »Bog je usmiljen.« Križ s tem napisom ne spada na pokopališče, ker na pokopališču mora križ nositi napis: »Bog je pravičen.« Da, dokler hodimo mimo pokopališča, dokler živimo, je Bog do nas vedno usmiljen, nihče ni od njegovega usmiljenja izključen; kakor hitro te pa enkrat odnesejo na pokopališče, kakor hitro si zadnjič vzdihnil in je tvoje srce zadnjič vdarilo, tu jenja usmiljenje božje ter se začne pravičnost in traja celo večnost. A ker je smrtni greh neskončno razžaljenje božje, zahteva pravičnost božja v večnosti, da bodi tisti vekomaj kaznovan, kdor je v stanu smrtnega greha tjekaj prišel.

Kaj pa je prav za prav pekel? Dragi v Kristusu, v sv. pismu so mesta, ki se nikakor ne smejo razlagati v prenesenem smislu. Taka mesta so n. pr. ona, kjer se govori o zapovedih, o kaznih itd. Tudi svetni sodnik izreče obsodbo s popolno jasnimi besedami: »na vislice ste obsojeni«. Enako mesto je ono, kjer nam je Odrešenik naznanil, kako razsodbo bo izrekel nad pogubljenimi; besede se glase: *Poberite se od mene prekleti v večni ogenj*. V teh besedah je popisana pekla.

Vsa groza pekla leži v besedah: *Poberite se od mene*, ali proč od mene, videti vas nočem! V tem je kazen izgube. Pogubljeni izgubé za vselej najvišje dobro, Boga, predmet najvišje sreče, po kateri so hrepeneli celo življenje. Duhoven P. Abel je obiskal norišnico v mestu Hallu. Pride v dvorano, v kateri je prav krasno vezla kakih 19 let stara gospodična. »Za katero cerkev delate gospodična?« Nič ugovora. »Gospodična, ne vidim nobenega vzorca, po katerem delate.« Nič odgovora. Vodja je pomigal P. Abelju in odšla sta. »Kako je to mogoče«, vpraša P. Abel zunaj, »da bi bila ta gospodična na umu bolna?« Čujte gospod — pové vodja, dekle je bilo zaročeno — kratko pred poroko je obiskala svojega ženina. Ta je stal zgoraj na stopnjicah v prvem nadstropju in ji je klical: »Ne hodi mi pred oči, jaz nočem nič

vedeti o tebi!« — Ta beseda: »roč od mene«, jo je pripravila ob pamet. Dragi v Kristusul Če more gola beseda osebe, ki jo ljubimo, pripraviti človeka ob um, s kako grozo bo napolnjena duša, kadar bo slišala večnega Sodnika: »Poberi se od mene!«

»Kaj pa hoče to«, porekó nekateri ljudje, »če mi bo Bog tako dejal, vsaj itak za Boga celo življenje nisem maral.«

Kakor hitro boš zatísnil oči, ti bo Bog veliko mar. Kajti vsaki človek brez razločka hoče biti srečen, tudi samomorilec; kakor hitro pa stopi v večnost, spozna, da vse, v čemur je na svetu iskal srečo, zanj ni bila sreča, in da je edina in prava sreča Bog. Tu pa začne po njem hrepeniti s celo dušo. A v tem hipu čuje: Proč! Vsaka človeška duša je krščanska po svoji naravi in tišči k Bogu, kakor kaže n. pr. magnetnica vedno proti severu, in če smo jo z železnim predmetom odvedli iz tega položaja, se vselej zopet nazaj vrača. Enako duša — če tudi jo je v življenju odpeljal greh od Boga, hoče po smrti zopet k Onemu, od katerega je izšla. — V tem pa sliši: Proč od mene!

Če imate koga silno radi, bolj kot koga družega, in bi vam ta vaš ljubček rekel: »Pojdi od mene, drugam idi!« Kaj boste porekli? »Oh, kaj mi pomaga, da me tudi drugi ljubijo, jaz hrepenim le po tvoji ljubezni.« Da, le po sreči v Bogu bo hrepenela duša, ker spozna, da vse drugo, kar jo je tu na svetu osrečevalo za trenutek, ni moglo zadovoljiti hrepenenja po sreči.

Nevrednemu Absalomu se je dovolilo vrniti se iz pregnanstva, a obraza užaljenega očeta Davida ni smel pogledati; dve leti je to prenesel, potem je pa s tolikim koprnenjem pozelel videti obraz svojega očeta, da je sporočil po Joabu: »Prosim, da vidim kraljevo obličje. Ako se pa še spominja moje hudobije, naj me umori.« II. Kr. 14, 32. Ali kaj je ljubezniv, prijazen očetov obraz proti najsvetejšemu obličju Očeta našega, ki je v nebesih, Očeta najboljšega? Vsa dobrota ljudi in vseh stvari je le senca in odsvit najvišjega Boga, v katerem ima začetek. Zato kliče sv. Avguštin: »Za se si nas naredil in nepokojno je srce človekovo, dokler ne počiva v Tebi, o Bog.«

(Poberite se od mene) *prekleti* (v večni ogenj)! V Sirahovi knjigi beremo (3, 11.): »Očetov blagoslov utruje otrokom hiše, materina kletev pa jih do tal podira.« Neki oče je preklel svojo hčer. Oče je že zdavnaj gnjil v grobu — tu pride neki dan brat one nesrečne osebe in jo pozove, da naj gre z njim molit na očetov grob. Šla je. Brat poklekne in moli, a ona je stala kot

kamen. »Zakaj ne moliš?« jo vpraša. »Ne morem, bratec! Usta, ki so me preklela, so se že zdavnaj v prah spremenila, za me je ni rešitve. Oče so me prekleli.«

Dragi v Kristusu! Ako more beseda »prekleta« izgovorjena iz očetovih ust v razburjenosti, ako more narediti človeka nezrečeno nesrečnega, kako se bodo nesrečne počutili oni, nad katerimi bo Odrešenik izgovoril to grozno besedo! V I. Moj. bukvah (27, 34.) stoji: »Ko je bil Ezav zaslišal besede očetove, je na ves glas zarjul in prežaljen rekel: Blagoslovi tudi mene, moj oče. Ali imaš le en blagoslov, oče?« Kako bodo rjuli pogubljeni, ko bodo slišali, da ima Kristus le en blagoslov in da ga je dal onim, ki so ga tukaj ljubili, za njim pa ni ostalo drugo kot pogubljenje.

V ogenj. Spominjam se grozovite nesreče v dunajskem gledališču dne 8. decembra 1881. l. in požarja v pariškem bazarju, kjer je zgorelo na stotine ljudi. Strašno je bilo. Ali večino je najbrže zadušil dim, ognja še čutili niso. Toda goreti in ne zgoreti! Peklenski ogenj je ogenj vsegamogočnega kaznujočega Boga, žge, a ne svetí, kadi in jemlje vid, a ne zaduši, peče, a ne použije, gorí, a ne pojema, muči, a ne zmuči.

P. Abel je bil profesor zemljepisa in zgodovine v Kalksburgu pri Dunaju. Pripoveduje sledeče: Enega kalksburških gojencev so odpustili. Preden je zapustil zavod, prišel je še k svojemu ljubljenuemu učitelju P. Abelju ter ga prosil: »Častiti gospod, darujte za me eno sv. mašo, stregel bom pri njej in pojdem k svetemu obhajilu.« »Da, pravi P. Abel in premišljeval je, kaj naj mu od Boga izprosi, — no molil bom, da bo srečno umrl.« Pri povzdigovanju potegne nekdo duhovna za plašč in padec se čuje. Duhoven se obrne in vidi na tleh streznika s penastimi ustmi. K sv. obhajilu ni mogel iti, odnesli so ga. »Da bi le kako slabo znamenje ne bilo.« No, okreval je še isti dan in je zavod zapustil. — Ali žalibog, zašel je na slaba pota. Na očetovo ostro pismo je odgovoril: »Oče, odpustite mi, od 8. decembra bo z menoj drugače.« Pismo je pisal 3. decembra, 8. decembra sreča na Dunaju nekatere bivše sošolce, ki so ga prosili: »Pojdi z nami v Kalksburg.« »Kaj še, danes pojdem v gledališče.« Ko so se vračali zvečer njegovi sošolci iz Kalksburga na Dunaj, videla se je velikanska zarja. Na Dunaju slišijo: gledališče gori. »Za Boga in ravno v ono gledališče je šel naš sošolec!« Da, bil je tam in niti najmanjšega sledu niso našli po njem.

Dragi v Kristusu! Gospodu Bogu ne moremo predpisovati, kedaj naj nas pokliče. Nikar ne govorimo: »Z 8. decembrom

začnem novo življenje.« Ravno 8. decembra nas more večni sodnik poklicati k računu in nam reči: »v večni ogenj.« Ogenj gledališča je že zdavnaj ugasnil, toda peklenski ogenj ne bo ugasnil nikoli, ta je večni.

V večni ogenj. Kar naredi pekel zares pekel, je njegova večnost. Kadar vprašajo v spiritistiških shodih hudobnega duha je li pekel, pritrjuje, da je, na vprašanje pa, je-li večni, odgovarja zanikalno. Tu se vidi hudičeva zvičajnost. Pekel je večni, govori Sin božji. Isti P. Abel se je peljal nekoč z Dunaja na Bavarsko. V istem kupeju je sedela elegantna dama, s katero je pričel P. Abel razgovor. »Čudil sem se«, pravi, »njeni omiki; govorila je o godbi, cerkveni godbi, o umetnosti in gledališču.« Slednjič pové: »Častiti gospod misli gotovo, da sem katoličanka.« »Da in gotovo dobro.« »Ne, judinja sem.« »Tem častneje za vas, gospodična, da ste si ohranili objektivno sodbo«, ter hoče razgovor pretrgati. Ona pa nadaljuje, da se pelje v Režno, kjer se bo dala krstiti. »Ali smem vprašati, kaj vas je k temu nagnilo?« »Da! Moja sorodnika sta se poročila s katoličankama, a obe sta se morali krščanstvu odpovedati in v sinagogi stopiti na križ. To ni lepo, menim. Človek naj čisla vero svojih starišev. Sorodnika moja sta propadla l. 1878., svakinji ste znoreli; niste mogli slišati ure. »Tiki, taka« ure je jima donelo po ušesih kot udarci ure večnosti v peklju: »Vedno, dalje«. To mi je dokaz, da vtisne katoliški krst duši zares neizbrisljivo znamenje in nagnilo me je, da sprejemem katoliško vero in se dam krstiti.«

Katoličani, katoličanke, nikaar naj vas ta judinja ne osramoti. Kristusov krst vtisne duši neizbrisljivo znamenje in bo onim, ki bodo zavrženi, v večno sramoto, kakor nevrednemu duhovnu njegovo posvečenje. — Dà, minejo veki in milijoni in milijoni let in peklenska ura bo bila vedno — dalje.

»Vrzite od sebe vsako upanje, vi, ki pojdete tu noter« — glasi se po velikem laškem pesniku Danteju napis nad peklen-skimi vrati.

Dragi v Kristusu! Pekel je in sicer večni. Isti naš Odrašenik, ki je v pričo Kajfa slovesno izjavil, da je Sin božji in je za to izjavo umrl, je tudi rekel, da bo odločil večnost vseh sovražnikov križa z besedami: »Poberite se izpred mene, prekleti, v peklenski ogenj!« . . . Želim, da ta pretresljiva resnica prešine vašo dušo,

da jo premišljete celi teden do prihodnje nedelje, ko vam pokažem, da je usmiljenje božje še večje kot božja pravičnost, da je Bogu lastno »usmiliti se in prizanesti« grešnikom, ne jih kaznovati. Amen.

Dr. R. Neuschl — Fr. Hiersche.

2. Po pokori do rešitve.

II.

Sin človekov je prišel iskat in zveličat,
kar je bilo izgubljenega. Luk. 19, 10.

Po jeruzalemskih ulicah je nenavadno živo. Brez števila ljudi je na nogah. Velikonočni prazniki so in mesto je prenapolnjeno s tujci. Kmalu pa se začne prazniti ulice. Vse hiti skozi mestna vrata venkaj na goro, ki se imenuje Golgota. Tri bodo usmrtili tamkaj. In kakor je bilo nekdanj pri nas, ko so še hudo delce javno obešali, tako je bilo tudi v Jeruzalemu — na morišču se je kar trlo ljudstva. Nekatere je privedla tja radovednost, druge navada, da morajo biti povsod, kjer se dogaja kaj nenavadnega; druge je prignala na Golgoti maščevalnost, zopet druge škodoželjnost, sovraštvo, dehteče po krvi. Na gori so zasajeni trije križi. V polkrogu stojé vojaki, oboroženi po rimski šegi, tu so uradniki v škrlatastih plaščih, tu veliki duhovniki v sijajnih oblekah.

Na srednjem križu je razpet mladenič cvetočih let. Glava mu je nekoliko naklonjena. Zdaj pa zdaj jo dviga; žalostno se ozira, kakor bi iskal nekoga. Poldan se bliža. Na nekem holmcu tik mesta se je vstavil postaren mož. Odkril se je, otrl si pot s čela in se radostno ozrl na krasno jeruzalemsko mesto, ki se je blestelo pred njim v solnčnih žarkih. Že je hotel z navdušenim vsklikom pozdraviti sveto mesto, kar zagleda na nasprotnem hribu tri križe. Postarni romar krene nemudoma navzdol in potem navkreber na jeruzalemsko morišče. Zdajci umolknejo psovke in kletvine, ki so se razlegale na Golgoti. Skozi množico ljudi in vojakov prodira tuji romar. Zasopljen, vtrujen pritava pod srednji križ. »Torej tu te najdem zopet« — vsklikne križanemu mladenič — »ali se še nisi vrnil k svojemu očetu? ali še nisi našel izgubljene ovčice?« Križani mladenič, s katerim se je bil pred nekaj časom sešel v puščavi, zopet dviga glavo; suha usta se mu odpirajo, on odgovarja: »Noč in dan, teden za tednom, mesec za mesecem sem iskal izgubljeno ovčico; nekega dne pa mi je prišla nasproti sama in sedaj vidiš,

kam me je zapeljala — med hudobne ljudi, med ljudi brez srca, med ljudi brez čustev me je vlekla in ti so me križali. In kolikokrat bodo še pribijali moje roke in moje noge, kolikokrat bodo še kronali s trnjem mojo glavo. Ovčica moja, ovčica moja, ti si izgubljena za vselej!»

»O nehvaležnost človeška, tebi ni najti enake. O trdovratnost človeška, katera skala je tebi podobna? O zaslepljenost človeška, kam si zabredla? O hudobija človeška, kako se je posrečil tvoj naklep. Jaz ne morem, jaz nočem dalje živeti. S teboj, ti najnedolžnejši, s teboj, ti vtešena ljubezen, s teboj, ti najsvetejši, hočem umreti, s teboj hočem oditi k tvojemu očetu! Tako kliče romar in objema križ, na katerem visi nebeški mladenič. Naposled se zgrudi onemogel na zemljo in izdahne dušo; proti nebu pa zleti bel golobček. To je konec prilike, ki sem jo pričel minulo nedeljo.

Ta prilika je za nas kristijane globokega pomena. Edini sin mogočnega očeta umira zaradi edine izgubljene ovčice; on umira zaradi izdajstva nezveste ovčice. In Kristus? Predočimo si njegovo smrt.

Kristus je s trnjem kronan, zapljuvan, zaničevan, razboden z žebli na rokah in nogah, razpet na križ, odprta mu je stran. Grozna krivica in ta krivica se mu ponavlja še dandanašnji. Kdo je kriv, da Kristus toliko trpi? Kdo je kriv, da Kristus umira? Tega sem kriv jaz, tega smo krivi mi vsi. Mi vsi smo vzrok, da umira Jezus Kristus. Vprašujete me: S čim ga križamo, bičamo, kronamo? Odgovarjam vam: Z grehom! Ali ni torej greh največje hudo? Premišljuj Kristusovo trpljenje in moral boš priznati, da je greh največje zlo na zemlji. To spoznamo najbolj iz njegovih nasledkov. Premislimo torej danes, kaj stori greh: 1. duši, in 2. telesu.

1. »Kaj? Danes že zopet o grehu? Saj smo že zadnjič slišali o njem. Zakaj ne o čem drugem?« Da, najbolje bi bilo za nas vse, ko bi nikdar v svojem življenju ne slišali in ne govorili o grehu. Toda ta pošast, kateri pravimo greh, se vedno plazi krog nas, vsak dan uničuje človeške otroke, zato moram govoriti o tem največjem našem sovražniku.

Nespametnik se drži oberoč greha. Človek bi mislil: Bog vč, kakšno veselje, kakšen užitek, kakšno srečo mu prinaša greh. In vendar je greh njegov največji škodnik. Sv. vera nas uči, da je en sam smrtni greh dovolj, da je duša pogubljena, da je duša mrtva pred Bogom.

Pred grehom je bila duša ogrnjena s prelepo obleko posvečujoče milosti, bila je v prijaznosti z Bogom, v prijaznosti z angeli in svetniki. Žarna solnčna lepota otemni pred krasoto duše, katero zaljša posvečujoča milost božja. Bog sam se čudi svoji nevesti, brezmadežni duši in jo pozdravlja zavzet: »Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.«

In kaj se je zgodilo s to dušo? Prekletstvo božje, prekletstvo vseh svetnikov, prekletstvo vseh angelskih zborov jo je zadelo, ko je z grehom izgubila posvečujočo milost božjo. Oj, kako je ostudna; ko bi jo mogli videti s telesnimi očmi, bi bežali od groze in strahu pred njo.

Kako strašno bi bilo, ko bi se človek zdajci izpremenil v žival. Saj se spominjate iz sv. pisma stare zaveze zgodbe o kralju Nabuhodonozarju, katerega je zadela roka Gospodova in vrgla tja med živali. Poživil se je, po vseh štirih je lezel in jedel travo. Kaj pravi sv. pismo o grešniku? *On je enak nespametni živini in je njej podoben.* O groza! duša človeška, ljubljenska božja, se poniža celó pod živali. Vse stvari hvalijo Boga, samo grešnik ne pozna hvale božje, on žali Boga.

Kaj je bila človeška duša pred grehom? Bila je otrok božji. Zaupno je lahko klicala: Oče naš. Podobna je bila Bogu, kakor je otrok podoben svojemu očetu. Sveta je bila njena volja. Njen razum je premišljal nebeške resnice. Njeno srce je bilo svetišče sv. Duha. In zdaj? Zdaj pa je otrok satanov. Satan je njen oče. On jo imenuje svojo hčer, njemu je podobna. Sovražnica božja je, kakor on. V njegovi oblasti je. Kakšna izprememba!

S smrtnim grehom je izgubljeno vse zasluženo, katero si je pridobila duša za nebesa. Izgubljeno je vse, kar si je prislužila z molitvijo, s postom, z deli krščanskega usmiljenja, s prejemanjem sv. zakramentov. Dà, še več: ker je v sovraštvu z Bogom, si ne more pridobiti nobenega novega zaslužnja za nebesa. Zastonj so njene molitve; zastonj zahaja v cerkev, zastonj deli miloščino, zastonj je vse, karkoli stori. Duša v smrtnem grehu je podobna odsekani veji, ki ne more niti rasti, niti cveteti, niti sadú roditi. Ona stoji v vrtu božjem kakor drevo brez listja, golo, prazno.

Smrtni greh ukrade duši mir, zadovoljnost. Kakor preplašena ptica, ki leta od kraja do kraja, pa nikjer ne more najti miru, prav taka se mi zdi grešnikova vest. Nikjer miru, nikjer pokoja. Odkar je izrekel Bog Kajnu strašne besede: »Bežen boš in ne boš našel pokoja na zemlji«, od tedaj se izpolnjuje ta beseda božja v

najpopolnejši meri vsakemu grešniku. Kesanje, strah, bridko očitaje — to so tovariši, ki se ne ganejo od grešnika noč in dan. Povsod mu je za petami greh. Celó v sanjah mu ne dá miru. Marsikateri hudodelec je že sam stopil pred sodnika in mu priznal zlodejstvo, storjeno pred mnogimi leti; priznal ga je, ker ni mogel več prenašati pekoče vesti.

Smrtni greh pahne človeka v najsramotojšo sužnost. Perzijski kralj Sapor je pri mestu Edesi premagal in ujel rimskega cesarja Valerijana z vso njegovo vojsko. Zmagovalec Sapor se je grozno znosil nad svojim ujetnikom. Pustil mu je cesarsko obleko, toda na roke in na noge mu je dal težke okove. Valerijan je moral iti, kamor mu je velel kralj. Sapor je mignil, in rimski cesar se je moral zgruditi na zemljo in biti ošabnemu Perziju za podnožje, da je mogel zajašiti konja. Kolika bridkost je pač prešinjala nekdanj tako mogočnega, sedaj pa tako ponižanega cesarja.

V še hujšo sužnost zavede človeka greh. V težke okove ti vklene greh vse dušne in telesne moči. Glava, srce, oči, ušesa, roke in noge, jezik, razum, vse mora biti pokorno grehu. Z bičem razbrzdane strasti podi človeka greh čedalje bliže brezdnu, odkoder ni rešitve.

Nekdo je opominjal grešnika, ki je bil popolnoma udan strasti, naj se vendar odpove grehu, naj klubuje strasti. Opominjevalec je uporabil vse mogoče pripomočke, da bi iztrgal nesrečnika iz grešnih spon. »To je vse res in lepo« — mu odgovori opominjanec — »toda jaz vem, da kadar me prime strast, potem nisem več sam svoj gospod, ne vidim nič, ne slišim nič, in ko bi sam gospod Bog stal pred menoj in bi se pred menoj odpiralo žareče peklo, mi je to vse eno; ne morem drugače.« — Vprašam vas: ali si moremo misliti hujšo sužnost? Človek, otrok božji, ljubljenec božji, veselje angelov, krona stvarjenja, vlačí seboj težke grešne verige.

Ali ne čuti grešnik svoje nesreče? Ali ne vidi, kako se čedalje globokeje pogreza? Ne, greh zaslepi in ogluší človeka. Zaslepljene kliče: »Grešil sem in kaj se mi je prigodilo hudega? Mi pa vemo, da je bolnik takrat že pri koncu, kadar ne čuti več bolečin; kadar, ležeč na postelji, že več ne vé, kaj se godi krog njega. Prav tako je tudi grešniku najhujše, kadar stoji že z eno nogo nad brezdnom, pa ne vidi nevarnosti in je gluh za sleherni opomin.

Kadarkoli grešiš, trgaš s svoje duše krasno obleko posvečujoče milosti božje in jo odevaš v slabe cape. Kadar grešiš, moriš dušo z ostrim mečem. Toda ne samo duši škoduje greh, on pri naša neizmerno škodo tudi naši časni blaginji.

2. V 15. stoletju je divjala vojska med Angličani in Francozi. Poslednjim se je godilo jako slabo. Iz taborišča so poslali h kralju Karolu VII. posebnega poslanca povedat, da njegovi vojaki nimajo nič jesti in da izgubljajo mesto za mestom, trdnjavo za trdnjavo. Poslanec je hitel na vso moč h kralju. Tako je podil konja, da se je uboga žival zgrudila in poginila. Kaj pa je delal kralj Karol VII.? Igral je s svojimi dvorniki in pustil čakati poslanca. Ko pa je ta le moledoval, naj ga pusté notri, mu je prišel kralj naproti. Ne da bi ga poslušal, ga je peljal naravnost v veselo družbo. Jel mu je pripovedovati, kako se zabava, koliko zveri je postrelil; pripovedoval mu je, kaj bode počel jutri, pojutrišnjem, kaj drugi teden; potem je vprašal poslanca, kako mu je vse to po godu? »Mislim« — odgovori poslanec — »da ga na vesoljnem svetu ni človeka, ki bi s takim veseljem izgubljal svoje imetje, kakor vaše veličanstvo.« Zaradi tega opomina bi bil vtegnit poslanec izgubiti življenje; toda kralj se je zdajci zamislil, prijel se za glavo, ostavil veselo družbo in sam odšel na bojišče.

Kaj pa je izguba mest in trdnjav, kaj je izguba kraljestva proti izgubi, ki jo naredi človeku greh? Poglejmo le v hiše, kjer stanuje greh, s kakšno lahkomiselnostjo, s kolikim veseljem in smehom zapravljajo ljudje najdražje, kar imajo — svojo edino, neumrljivo dušo. Bolnice, blaznice, kaznilnice — to so nam današnji glasne priče, kam strmoglavi človeka greh. One nam pričajo, kako grozno škodo nareja greh tudi telesu. Greh je malik, kateremu se daruje vse: čast, poštenje, zdravje, mir, zadovoljnost. Greh izžme iz človeka denar do poslednjega vinarja. Greh mu izpodkoplje zdravje. Greh mu pokonča življenje. Greh vrže obupnežu vrv okoli vratu. Greh mori novorojenca. Greh mori sivega starca. Greh oropa najprej človeško dušo, potem pa še telo. Greh potiska poprej imovitim ljudem beraško palico v roke. Greh razdira zakon. Greh izpreminja pobožnega mladeniča v razuzdanca, čisto devico v morilko. Greh trga vezi ljubezni. Greh ruje otrokom iz srca pokorščino. Greh širi sovraštvo med mirnimi sosedi. Greh mori v srcu sleherno blago čuvstvo in izpreminja človeka v zver. Vzemite v roke katerikoli časnik in bote našli v njem naznanjene žalostne sadove greha: tatvine, umore, poboje.

Zdi se mi, kakor da bi bral v tvojem srcu misel: O, tako daleč pa ne pride z menoj! — Prijatelj, ne verjemi samemu sebi. Če podaš hudobnemu duhu en sam las, predno se nadejaš, bo izpletena iz njega vrv, s katero bož zvezan vse svoje življenje. Oj, koliko se jih je že varalo!

Kaj je storil greh vesoljnemu človeštvu? Vprašaj sv. pismo in ono ti pové: Ljubezen božja je postavila človeku raj na zemlji, greh ga je pa razdejal.

Vprašaj Kajna, kaj je storil greh, in on ti odgovori: Greh je napojil zemljo z bratovo krvjo, moje srce pa z božjim prekletstvom.

Vprašaj Noeta, in on ti pojasni uničevalno moč greha, ki je odprl zatvornice neba in opustošil svet.

Vprašaj Sodomljane in Gomorjane, kaj je storil greh, in oni ti odgovoré: Greh je dežil ogenj in žveplo z neba; greh je uničil cvetoče pokrajine.

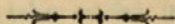
Kam privede greh? Grehu je za petami nesrečno življenje. Greh privede k nesrečni smrti in še k nesrečnejši večnosti. Tak je konec greha. Kako naj imenujem človeka, ki vé vse to, in še služi grehu, še ljubi greh? Ali ni nespameten?

Neki duhovnik se je sešel z možem, katerega je poznal še kot otroka. Toda kako se je izpremenil. Bil je vedno zamišljen in žalosten kakor temna noč. Duhovnik ga vpraša: »Kaj ti je, dragi prijatelj?« Ali mož mu ne dá nobenega odgovora. Duhovnik mu prigovarja, naj moli, če je nesrečen. Srpo ga pogleda bedni trpin in obupno vsklikne: »Molim naj? Molim naj? Jaz ne znam, jaz ne morem več moliti.« Glejte, tako daleč privede človeka greh, da še moliti ne more.

Sedaj poznamo greh v njegovih nasledkih. Sedaj vemo, kakšni so sadovi greha. Če so ti povšeči, gréši dalje. Ako pa ne, seštej svoje grehe, pretehtaj jih in premisli, koliko so ti prinesli užitka. Ne daj, da bi tebi veljale besede, ki jih je slišal romar iz ust mladenciča, razpetega na križu. Do tukaj in ne več naprej! Ta-le ura bodi meja tvojemu grešnemu življenju. Od te ure nobenega greha več!

Predno končam, naj vas povabim v duhu k smrtni postelji grofa Slobeckega, ki je bil poprej zagrizen protestant, pozneje pa je postal vnet katoličan. Umirajoč je poklical svoje otroke in vnuke k sebi. »Ljubi oče, povejte nam še naposled kaj svetega in poučnega«, prosijo zbrani otroci. Častiti starček se ozre proti nebu, dvigne roke in vsklikne: »Preljuba Mati božja, vi sveti angeli božji, varujte te moje otroke smrtnega greha!« S temi besedami končam tudi jaz danes: »Preljuba Mati božja, vi sveti angeli božji, varujte mene in vse tukaj zbrane kristijane smrtnega greha.« Amen.

V. B. T. — I. P. V.

Pogled na slovstvo.

1. *Voditelj* v bogoslovnih vedah. Izdajejo profesorji kn. šk. bogoslovnega učilišča v Mariboru. Urejuje Frančišek Kovačič. Leto IV. Zvezek 1. V Mariboru, 1901. Tisk Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Str. 128. — Z veseljem smo pozdravili pred leti prvi zvezek „Voditelja“, in naše veselje je sedaj, ko tako skrbno urejevani bogoslovni časnik nastopa svoj četrti letnik, tem večje, ker vidimo, da se širi krog učenih sotrudnikov in brezdvombeno tudi krog prijateljev in naročnikov. Kratek pregled mnogovrstne vsebine prvega zvezka nam kaže, kako izborno izpolnjuje list svojo nalogo. Prvi članek je razprava J. Hohnječeva o besedah sv. Pavla: „Mi pa oznanujemo Kristusa križanega“ (I. Kor. 1, 23.). Dr. J. Lesar temeljito opisuje „versko-nravno stanje judovskega ljudstva ob Kristusovem času.“ Urednik priobčuje izpopolnjeno razpravo „Je-li človeku vrojena ideja božja?“, katero je rajni profesor celjske gimnazije, dr. Fr. Janežič, začel izdelovati za „Voditelja“. Zanimivi sta razpravi „Bazilika sv. Križa v Rimu“, ki jo je spisal A. Stegenšek in jo pojasnjujejo floris in slike, in „Najstarejši cerkveni patroni na Slovenskem in njih pomen za kulturno zgodovino“ iz peresa dr. Jos. Grudna. Oddelek „Dušno pastirstvo“ ima v prvem delu članke: Duhovniki sotrudniki pri Raiffeisenovih posojilnicah. — Križ na oltarju. — Oratio imperata. — Za duhovnike voditelje tretjega reda sv. Frančiška — Korhalno petje — Nekaj za pridigarje — Pismena vprašanje pri župnijskem izpitu v Mariboru in v Celovcu —, v drugem delu nadaljuje A. Kržič „Priprave za biblične kateheze, in v tretjem delu pojasnjuje K. Hribovšek „razmerje med pobožnostjo do presvetega Rešnjega Telesa in do božjega Srca Jezusovega“. Jako bogato vsebino ima „Cerkveni letopis“; z zanimanjem bo vsakdo bral opis mednarodnega shoda katoliških učenjakov, ki se je vršil lani od 24. do 28. septembra v Monakovem, in spis o vzhodni cerkvi. Cerkvenemu letopisu je pridejan „misijonski obzornik“. Konečno beremo v zvezku še ocene novih knjig, raznoterosti in književni razgled. — „Voditelj“ izhaja štirikrat na leto, cena mu je 5 K. Naročnina naj se pošilja upravnistvu v Maribor.

2. *Najboljša mati*, molitvenik za otroke Marijine. Po več virih preredil in založil Frančišek Bleiweis, duhovnik ljubljanske škofije. Druga pomnožena izdaja. 1900. Katoliška tiskarna v Ljubljani. Str. 347. — Pohvalno smo naznanili prvo izdajo molitvenika (Duh. Pastir l. 1898, str. 423), druga izdaja je skoraj še enkrat večja in ima dva dela. Prvi del „Kdo je pravi otrok Marijin?“ je v drugi izdaji popolnoma nov in se je pisatelju prav posebno posrečil. Te prisrčne besede o sreči Marijinih otrok bodo vzbudile na tisoče dovtetnih src za iskrenejšo čiščenje Matere božje in bodo vnele mladino, da se pridruži Marijini armadi. Drugi del „Kaj moli otrok Marijin?“ je pomnožen z malimi dnevnici in v čast blaženi Devici Mariji. Akoravno je nova izdaja toliko pomnožena, vendar jej je cena skoraj ista, kot prvi. V platno vezan molitvenik stane 1 K, v šagrin vezan z zlato obrezo 1 K 50 h, elegantno vezan 2 K; z „Vodilom otrokom Marijinim“ in z listom za vpis kongreganista ali kongreganistinj skupaj vezan stane molitvenik 1 K 50 h, oziroma v finejših vezavah 2 K ali 3 K. Naroča se knjiga pri pisatelju (Mošnje, p. Radovljica), pri Ničmanu in knjigovezu Breskvarju v Ljubljani. Kakor nam priča druga izdaja molitvenika „Najboljša mati“, bo po Marijinih družbah prišlo med ljudstvo mnogo dobrih molitvenikov. Pri mesečnih shodih imajo predniki najlepšo priliko priporočati dobre časnike in sploh delovati za razširjanje dobrega berila. Že radi tega morajo dušnim pastirjem Marijine družbe biti posebno pri srcu.